

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDA

ÖRN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **7**

DEN 15 FEBR. 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLOM

Inga Tidblad

har skördat många lovord för sin
roll som kronprinsen, blivande
Gustav III, i Dalin och
drottningen.
(Foto: Jensen.)

HÄROM KVÄLLEN HÖLL PROFES-
sor Arrhenius inför det illustra sällskapet
Idun föredrag om världsrymden. Arrhenius
är en obarmhärtig man. Han rycker bindeln
från våra ögon och låter oss stirra in i
oändligheten där bland spiralnebulosor och
andra miljonjättar tanken svindlar åt att
se det lilla kringyrande dammkorn som
heter jorden, vars försvinnande med allt
vad därtill hör, mänsklighet, kultur, histo-
ria, naturkunnighet, allt skulle väcka min-
dre uppmärksamhet än det kommer oss
vid, ifall ett fiskrom råkar förolyckas djupt
nere på havets botten. Situationen skulle
onekligen vara ganska pinsam, om vi inte
klamrade oss fast vid hoppet att engång
i en visserligen fjärran framtid kunna tygla
alla dessa skenande stjärnhopar, bringa reda
i detta planetariska huller om buller och
småningom göra världarnas stora vildsnår
till en välansad rabatt, tuknad och ledd
av den som då först kan ha rätt till den
stolta titeln världens herre.

Arrhenius borde hålla sitt föredrag in-
för riksdagen, det kunde vara en rätt nyt-
tig lektion i ödmjukhet för vissa herrar som
anse sig omätligt stora i sina egna ögon
fastän de för vanliga blickar förefalla så
små att man inte alls behövt bygga ett pa-
lats för att rymma dem. Det kunde räc-
ka med en vedbod. Detta sagt utan parti-
lidelse och i optimistisk förtröstan att när nu
Norrbrös dekorerings kommer att förse oss
med ännu fler lejon utanför riksdags-
huset man också inom dess mur-
rar tänker på det gamla Göta
lejon och inte klipper dess klor
alltför hårt.

Lejonet bland Karlar håller för
närvarande på att entusiasmera
biografpubliken. Filmen som
konst vill jag inte uttala mig
om, men filmen som troll-
karl, som en modärn Cagli-
ostro måste man buga sig
för. Senaste undret har skett
då Karl XII ställts fram för oss
livslevande. En underbar film,
mäktig och gripande! Jag skäms
inte bekänna att jag satt med
tårar i ögonen, inte framför
Gösta Ekman eller Augusta
Lindberg, så utmärkta de än
voro, utan inför minnet av den
lilla nation, som frös och svalt
och segrade tillika, dessa män
och kvinnor som uppoffrande
och trofast slöto sig omkring en
man med hjältehågen som gav
sig ut i främmande land, inte för
att roffa åt sig riken och rike-
domar utan i strid för vad han
ansåg vara rättfärdighetens sak.
Det ligger ingen chauvinism på
lur bakom denna medkänsla för
vad svenskarna förmå som bäst
när de bli ställda en mot tio.
Vår tid har helt andra ideal men
kan en Carolus redivivus öka vår

själv tillit, vår förtröstan till att hur få vi än
äro kunna vi dock utträtta stordåd på fredens
liksom förr på stridens fält så må Karl
den tolfte filmen visas i varje by Sverige
runt.

Svensken i våra dagar tycks inte vilja
ha annat krig än det inbördes. I skogarna
norröver spela syndikalisterna maffia med
en ihärdighet som om de rentav tiggde om
en Mussolini. Och omkring Hammarbymo-
rdets tragedi rasar en strid där vettlösheten
firar ömkliga orgier. De blanka vapnen
ha blivit utbytta mot nålstyg. Apropå
styg har en kollega med en viss förmåga
att läsa texten bakfram föreställt sig att
mitt skämt med Daniel Fallström i en före-
gående krönika gällde hans verksamhet som
teaterkritiker. Ingenting kan vara mera främ-
mande för den som tvärtom läser hans ar-
tiklar med den angenäma känsla man er-
far inför en man som säger vad han menar
rent ut, inte serverar ett ljummet »å-ena-si-
dan-men-också-å-den-andra» omdöme så att
man till slut inte blir klok på om kritikern
applåderar eller visslar. Sämt ligger inte
för Daniels lynne, det är han för mycket
skald till. Vi ha många utmärkta kritici,
Bo Bergman, Brunius, Söderman, Ruben
G:son, för att bara nämna några stycken,
men hur det är känner man sig inte rik-
tigt nöjd förrän man också läst Daniels
temperamentsfulla rader. Daniel är bra. H.
S. B.

Han har haft mycket att göra på senaste

tiden. Bland andra premiärer är att anteck-
na Oscarsteatern som tagit upp Glada än-
kan. Den ges varje år men eftersom kärt
barn har många namn får den ibland heta
Sköna grevinnan ibland Filmhertiginnan el-
ler något annat. Jag beundrar Ranft som
kan stuva om alltihop så knepigt att folk
inte märker att det är samma musik och
samma text. Härligt! tycka de unga da-
merna. Idiotiskt! säga de knarriga gamla
herrarna, varför ger man aldrig de klas-
siska operetterna. Jo de komma på Operan,
ett försök i den stilen är förresten gjort med
Bäckhästen där Andreasen visat framföt-
terna. Och så har Ranft upptäckt Grüne-
wald. Forsell lyckönskar nog till fyndet.

Apropå fynd tror man sig i Sydafrika
ha funnit den felande länken, men de lärde
tvista som vanligt om saken, så att ännu
torde Adam och Eva ha några nådår kvar.
Den sydafrikanska urmänniskan uppges ha
levat för 500,000 år sedan, då anspråken
på komfort inte voro så högt uppdrivna
som nu och kampen för tillvaron inte bara
ett slagord utan en synnerligen bister verk-
lighet. Hade man dukat sin lilla frukost
i det gröna så kom kanske något odjur högt
som ett Eiffeltorn och med hals lång som
Drottninggatan och sopade bort inte bara
den inlagda draken och den syltade sten-
kolen utan hus och hem, familj och hus-
ödlor hela ättartavlan. Det hjälpte var-
ken med protestresolutioner eller mass-
mötenes svidande vidräkningar emot den

förtryckaren. Världen hinner för-
ändras på en halv million år och
en lika lång tidrymd härefter
kommer vetenskapen kanske att
tvista om, huruvida de varelser
som levat 501,925 år efter ur-
människans existens verkligen
förtjäna att klassificeras bland
de fullt utbildade människova-
relserna. Se bara, kommer en
dåtida professor att skriva, på
dessas besynnerliga levnadsva-
nor. Hans beskrivning av en nu-
tida festsupé med dess myckna
mat och ändå rikligare drycker
blir oss ett betänkligt minus i
kontot. Kommer han sedan över
en apotekares rapport utvisande
hur mycket pulver folk i vår tid
behöft för att hålla livsandarna
uppe skakar han betänksamt på
huvudet. Men råkar han så till
på köpet få se bilden av en mo-
därn högtidsdräkt för män med
frack och hög krage, och cha-
peau claque, då är måttet rå-
gat och betyget sättes utan tve-
kan: icke godkänd.

Knut Jern i sin ateljé.

En av våra yngre och talangfullare skulptörer Knut Jern fyllde den 11 februari 40 år. Den bild som här ses av honom i hans ateljé i Stockholm visar honom omgiven av en del av sina konstverk, bl. a. porträttbysten av Hjalmar Branting. Sin största berömmelse har Jern som skapare av den karaktäristiska bild av August Strindberg som finnes i Dramatiska teaterns foajé. Men han har gjort även en hel del andra förträffliga porträtt av be-
kanta personligheter såsom general Booth, professor Thyrén, skådespelaren Ivan Hedquist, kompositören Peterson-Berger, m. fl. och hans studier från arbetarnas värld, exempelvis frisen Krökta ryggar som Strindberg intres-
serade sig mycket för, och bysten Proletäryngling som tillhör Nationalmuseum
visa en skärpa i uppfattningen och ett mästerskap i framställningen som ger
hopp om att Knut Jern ännu har många utmärkta konstverk att ge sin samtid.

En välgörande karamell,
utmärkt mot hosta och heshet, och därtill en godsak för
stora och små är NISSENS BRÖSTKARAMELLER

Bästa medel mot **Katarrer** och **kikhosta** samt
förkylningar är **LEDOLIN.**
Rekommenderat av framstående läkare. Finnes å alla apotek.
Tekn. Fabr. Ledolin, Sthm. Rt. 26 62

HOS SÅNGAREN PÅ LUTHAGEN

I ETT MUSIKALISKT HEM BLAND GLADA MÄNNISKOR HOS SVEN SCHOLANDER.

Nennan lyssnar i mors knä till morfars sång.

En musikstund med döttrarna.

PROFESSOR SCHOLANDERS HEM var för föregående generation ett kulturcentrum, där muserna — både diktens, konstens och musikens — sutto i högsätet, där humor och esprit trivdes gott vid sidan av livligt intresse för alla djupa och ideella frågor.

De barn, som gingo ut från denna soliga och på andliga skatter rika miljö, ha också var och en i sin stad skapat hem, där muserna ha hemortsrätt och där de besökande mötas av en gammaldags gästfrihet och en vitalitet, ett intensivt intresse för allt, som rör sig i tiden.

På Djursholm, just där blå böljor och susande furor ge Fredmansdikten den riktiga reliefen, har Sven Scholander rätt sig ett hem. Faderns akvareller och sagoteckningar fylla flera av väggarna. System, Anna Bobergs Lofotentavlor och en rad andra målningar — bland annat en akvarell av Karl XV, gåva till professor Scholander från hans kunglige vän — vittna om familjens konstnärliga intresse och begåvning.

Så länge julgranen står, har man också över flygeln den bålde Staffan Stalledräng, som stigit av sin häst för att kredensa bågaren, innan han beger sig vidare.

»Det är en bild, som bara kommer upp varje jul», berättar herr Scholander, »en sådan målade min far åt flera medlemmar av släkten och det hör till traditionen, att den både kommer och försvinner med julgranen».

Här i musiksalen samlas den alltigenom musikaliska familjen vid luta och flygel. En av döttrarna är fullkomlig virtuos på piano, fast hon nu är upptagen med att sköta lilla Nennan, en ettårig ung dam, som efter vad hennes morfar försäkrar, ärvt familjens temperament.

»Det är egentligen tre svenska diktare, som blivit mig kära och som jag gjort till mitt livsmål att sjunga in i mitt folks hjärtan», säger herr Scholander, »det är Bellman, Almqvist och Dan Andersson. Äktsvenska kallar jag dem, därför att de alla bära det vemodsdrag, varmed Tegnér så ypperligt karaktäriserat Bellman, — sorgen

Sven Scholander som med rätta kan säga sig, att han gjort Fredmansdikten ung och levande för oss alla, berättar själv här om sitt livsverk.

i rosenrött, även om rosenskimret ibland endast helt svagt skymtar bakom Dan Anderssons vemodiga och svärmodsmättade lyrik. Men så var också hans liv ett av de mest sorgtyngda jag vet, där han gick sin törnbeströdda väg fram, följd av så starka dödsaningar, att det tidigt måste ha synts honom som en visshet, att han skulle dö i blomman av sin ungdom.

Bellman är naturligtvis den som jag lättast och fortast vann resonans för både hos den bildade publiken och den stora allmänheten. Och ändå fanns det just på 90-talet, när jag började uppträda som Bellmansångare, knappast någon verklighet bakom de Tegnériska orden:

»Det finns ej tid som dessa toner söver»

ty just då var Fredmansdikten så i nedan, att det enda intresse för skalden man kunde skönja, tog sig uttryck i några kända amatörers Bellmansdyrkan inom den privata vänkretsen samt däri, att man då och då för manskör sjöng några av epistlarna i Par Bricole och andra ordenssällskap. För övrigt föreställde sig gemene man honom endast som en mindre respektabel person.

Vill ni ha ping-pong-tävlan?

På Iduns fråga i föregående nummer om dess läsarinnor vore intresserade av en ping-pong-tävlan har ingått ett antal svar, som visat att intresset är stort. Fler svar behövas dock för att motivera en tävlan och Idun uppmanar därför ännu en gång de damer, som äro hågade för en ping-pong-tävlan att insända uppgift härom till redaktionen. Anmälningen förbinds icke till något — tidningen vill endast veta hur många tävlande, som kunna påräknas.

Det är därför som jag på senare tider tagit mig för att presentera honom och hans brokiga rokokogalleri av bröder och systrar, innan jag tagit till lutan för att sedan vinna större förståelse, då jag tolkat dessa odödliga gestalter i ord och toner.

Också i Tyskland har ju Bellman upplevat en glädjande renässans och var redan före kriget så uppskattad, att inte mindre än tre översättningar av olika författare där utgivits.

Törnroslärens präst och hans underbara Songes, fyllda av all drömmens och sagans härlighet, har kanske varit för exklusiv, för innerlig att nå den riktigt stora publiken, men de, som en gång lärt att hålla av honom, göra det så mycket mera. Rätt egendomligt var, att medan jag var i färd med att förbereda framförandet av Songes, hade Ellen Key just på sitt håll arbetat ut sin geniala Almqvistessay — ingen av oss visste om den andres förehavanden. Men så möttes vi, och det blev stora famnen och ömsesidig förståelse.

Kompositionerna till Dan Anderssons dikter är som bekant, vad jag sista åren mest sysslat med, och hans dikter bli mig allt kärare, ju mer jag lever mig in i dem. Det är också toner, som vinna genklang i varje svenskt hjärta.»

Sven Scholanders intresse för den tidigt bortgångne skalden har också sträckt sig till dennes familj, hans änka och den lilla dottern, som fadern aldrig fick se, hon föddes nämligen efter dennes död.

»Med tanke på hennes framtid och uppfostran ägnar jag alltid behållningen av programförsäljningen vid mina Dan Anderssonsaftnar åt henne, det är en summa, som redan hunnit stiga till halvtannat tusental kronor», berättar han.

Den sångare, som av hulda féer fick så många rika gåvor och som likt en kunglig slösare låtit oss alla få del av sin rikedom, som likt ingen annan sjungit sig in i våra hjärtan, gjort våra mest nationella diktare levande för oss, han fick också det dyrbaraste och största livet kan skänka: ett gott hjärta.

FLEUR.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

MITT YRKES STÖTESTENAR

ALLMÄNHETEN ÄR DEN BESVÄRLIGASTE STÖTESTENEN PÅ YRKESVÄGEN.

»DET LIGGER I SAKENS NATUR,» säger advokaten fru. Sonja Branting-Westerståahl om sin verksamhet vid Stockholms stads rättshjälpsanstalt, »att en advokats arbete måste vara fyllt av en spänning, som nog tar på nerver och krafter. Men på samma gång skänker det en rik tillfredsställelse, när man lyckas skaffa klienten lindring eller hjälp i hans belägenhet. På mitt område är man ju gladast, om man kan medla och få till stånd en uppgörelse i godo. Men nog har man också bra ofta en känsla av att detta inte är nog, att de behöva så mycket mer än den hjälp, man kan ge dem juridiskt.»

Djurskyddskonsulenten fru Anna Christell, som oförtrutet kämpar för djurens rätt, anser de största stötestenarna vara:

1. Den efterblivna konservativa medeltidsuppfattningen om djuren och därav följande okunnighet på det område, som rör djurens psyke.

2. Skolans undervisningsmetod, enligt vilken huvudvikten — om icke hela vikten — lägges vid att genom dissektion o. dyl. bibringa ungdomen kunskaper om djurets anatomi m. a. o. en materialiserad och ytterst begränsad uppfattning om skapelsen. Det levande djurets egenskaper och uttryck som art och individ kan man nämligen icke lära förstå genom att studera muskler och inälvor, och livet har större intresse och betydelse än en död kropp.

3. Brist på moraliskt mod hos allmänheten, när det gäller att stå upp för dem, som icke själva kunna försvara sig mot oförrätter.

»En stötesten, som vi från början möta på vår bana», säger fröken Gwendolen Fleetwood, anställd på Kungliga biblioteket, »är naturligtvis den i proportion till vårt krävande och ansträngande arbete ganska låga avlöningen. En annan är den brist på förståelse för arbetets egentliga karaktär, som man ibland möter även bland den bildade allmänheten. Publiken ignorerar nämligen ofta nog vårt arbete bakom kulisserna, och mången gnatar och gnäller, då han inte genast får den bok, han begär — om han nu ens vet vad det är för en han vill ha.

Tänk att få arbeta i en lokal med ren och frisk luft, suckar man kanske också då och då, men hur dammfylld och tung luften än blir i den ärevördiga institutionen, nog lär man sig älska den atmosfären, och de olägenheter vårt arbete innebär, komma oss ändå aldrig att längta att uppge det.»

Ett annat yrke, som bringar sina utövare i stark, kanske alltför livlig kontakt med allmänheten är telefonistens. Alltför ofta betrakta vi henne med missnöjda abonnenters eller skämtsamma revy författares ögon. Låt oss nu höra, hur det låter från telefonstationen. Det är vaktföreståndarinnan fröken Henny Wifstrand, som har ordet:

»Eftersom jag själv tjänstgjort både som lokaltelefonist, interurbantefonist och vaktföreståndarinna», säger hon, »kan jag verk-

Intet yrke, inte ens det trevligaste och för en flyktig iakttagare mest lockande, är utan sina olägenheter, som vi naturligtvis var och en i sin stad efter bästa förmåga söka dölja för varandra och i varje fall för utomstående. För att en smula kasta ljus över de värsta stötestenarna i olika arbeten, har Idun med denna fråga vänt sig till några på vitt skilda områden verksamma kvinnor. Flera av svaren andas emellertid en sådan arbetsglädje, att svårigheterna förblekna.

ligen med stöd av erfarenheten säga, om telefonisterna som kär, att de äro alldeles ovanligt vakna och uppmärksamma, ständigt på spänn. Lokaltelefonistens arbete kräver — även om det är mekaniskt — en ständig uppmärksamhet och hur maktpå-

Vem gör den bästa trasmattan?

Trasmattans renässans kan man med fog tala om inför ovanstående vackra prov på denna konstvävnadsart. Mattan här ovan är vävd av Aura Klingvall och kan tjäna som ett gott exempel och ledtråd för det resultat Idun väntar sig av sin stora pristävlan: »vem gör den vackraste trasmattan?» till vilken Idun i ett föregående nummer inbjudit sina läsarinna. Bidragen skola vara Idun tillhanda före den 1 maj. 150 kr. är första pris, andra 75 kr. och tredje 25 kr. Adr.: Mattpristävlan, Idun, Stockholm. Alltså till verket för tävlan om den vackraste trasmattan!

liggande en interurbantefonists arbete kan vara, kan ingen föreställa sig, som inte själv varit med om det. Att passa minuter, att se till att linjen inte står oupptagen, att både verkets och abonnentens krav bli tillgodosedda, det måste ju anstränga nerver och krafter till det yttersta. Så bryts ett samtal — ofta beroende på tekniska fel — och då får man höra! Alla de bus- och kraftuttryck, som då surra i tjänstgörande telefonists öra kunna helt enkelt inte sättas på tryck. Det är svårt att säga, vilket som är värst, detta eller älskliga tanters utrop: Nej, snälla lilla fröken, inte får man behandla abonnenter på det viset.»

Om allmänheten korrekt och hövligt ville begära sitt nummer och säga sitt tack, skulle detta innebära en lättnad i telefonistens arbete, som abonnenterna själva skulle ha gott av. En lugn, icke snäst, icke tröttkörd telefonist gör nämligen sitt arbete bäst.

En annan sak, som nog kan förefalla många, särskilt lokaltelefonister tung, är den skarpa kontrollen. Men den måste ju finnas och är på samma gång ett skydd och en hjälp för telefonisterna själva.»

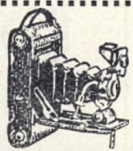
Trevligare erfarenheter av kontakten med allmänheten har fröken Axeline Axberg på Hemslöjden. »Vår kundkrets är helt enkelt så förtjusande», utropar hon entusiastiskt, »att jag inte — även om jag ville — skulle kunna leta upp några stötestenar i mitt arbete, som skänker mig idel arbetsglädje.»

»Även om man, som jag har ett levande intresse för sitt arbete — några stötestenar måste man ändå medge, att det har», säger recitatricen fröken Hedvig Valentin och fortsätter:

»Den ohyggliga rampfebern och dess konsekvenser finns ju tyvärr ingen bot för! Men det finnes ännu en stötesten: svårigheten att finna nya och lämpliga program!

Då det numera finnes så många uppläsare, måste givetvis var och en försöka skaffa sig en så omväxlande och god repertoar som möjligt. — Särskilt i svensk prosa är det ytterst ont om korta, koncentrerade, litet dramatiska saker, som bäst lämpa sig för uppläsning och som skulle intressera publiken. Kanske någon författare skulle vilja odla denna art av litteratur? Det skulle vara glädjande, om vi på så sätt kunde samarbeta.»

Doktor Ada Nilsson — i telefon åspord om sitt yrkes stötestenar — svarar ögonblickligen med sin vanliga humor: »Stötestenar, ja, patienterna och deras omgivning naturligtvis!» Men tillägger förskräckt: »Missförstå mig rätt, jag menar varken patienterna eller deras omgivning personligen. Jag menar, att det som bereder en de största svårigheterna i läkandets konst är icke alltid själva sjukdomen såsom sådan utan det sätt, varpå patienten reagerar mot sin sjukdom, mot sin behandling, mot sin omgivning och det sätt, varpå omgivningen i sin tur reagerar mot den sjuke och hans sjukdomssymptom.»

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

»ATT KOMMA TILL SVERIGE ÅR för mig inte som att komma till ett helt främmande land», säger m: me Suye Nagai, den nykomne japanske ministerns maka, »vägen må vara aldrig så lång och förhållandena här aldrig så olika mitt lands. Ty jag har hört så mycket om Sverige. Först och främst den vackra naturen. Excellensen Wallenberg brukade vid sina mottagningar i Tokio visa svenska bygder och framför allt sportbilder på film och skioplikon, och då längtade jag att en gång få se allt detta i verkligheten. Mina pojkar ha också glatt sig åt att få lära sig åka skidor och skridskor här, och det hoppas jag de skola få många tillfällen till.

Många sociala frågor äro ju här lösta med beundransvärd klokhet och rättvisa, och vad jag tycker är alldeles storartat, är kvinnans ställning och utveckling. Visst börja vi röra på oss i Japan också i det fallet, och många unga flickor få ju nu en utbildning, som skall kunna sätta dem i stånd att en gång själva förtjäna sitt bröd. Vi ha kvinnliga gymnaster — ofta utbildade efter svenskt system — kvinnliga läkare och journalister, och allt flera banor öppnas för kvinnan även hos oss. Och det är ju alldeles riktigt, bara det inte kommer alltför brådstörtat utan så småningom, så vi hinna växa in i de nya förhållandena.

Viktigare är dock, att man ger kvinnan en rikare och djupare bildning inte bara för hennes eventuella förvärsarbete utan för att sätta henne i stånd att fostra sina barn.

Ty finns det något problem i livet, som är större och djupare än andra, så är det uppfostran. En av de många författare, jag studerat i denna fråga, är Ellen Key. Vil-

Madame Nagai med sina två söner.

Sociala, ideella och litterära intressen präglade i hög grad den nye japanske ministerns maka, M:me Suye Nagai, som med orientalisk charm förenar en rik och mångsidig intellektualitet.

ken idealitet, vilka geniala synpunkter möter man inte i hennes böcker. När jag läste dem, sade jag till mig själv: »En sådan författarinns landsmän måste vara ett folk av idealister». I själva verket tror jag

också, att vad man är, den andliga atmosfären kring en människa, betyder så oändligt mycket mer i uppfostran än den direkta undervisningen. Det är en atmosfär av ärlighet och sinne för rättvisa, som jag föreställer mig vara utmärkande för Sverige. Därför är jag också glad att ha kommit hit med mina två pojkar — även om det kostade på att lämna båda flickorna i sina respektive skolor därhemma.

Det är också en sak, som är svår att avgöra, vilket som är bäst: internatskolor eller dagskolor. Från disciplinär synpunkt äro de förra naturligtvis överlägsna med sina bestämda förhållningsregler för hela dagen och sin punktlighet. Men vinsten med att låta barn växa upp i hemmet — deras naturliga omgivning — är kanske ännu större. Själva försöka vi nu det förra med flickorna, det senare med pojkarna. Min äldsta flicka befann sig just i en katolsk klosterskola, när jordbävningen bröt ut. Skolan förstördes, men barnen räddades. Det var ohyggliga dagar — kanske ändå värst för de små, som ingenting förstodo, bara grepos av fasa. Aldrig kunna vi glömma hjälpen från Sverige de dagarna, alla dessa prov på deltagande och sympati, vi fingo erfara, och bland vilka intet rörde oss så, som förbönerna för de förolyckade i edra kyrkor.

Det är alltså en mängd skäl, jag har att känna mig hemma på svensk mark — nu önskar jag bara, jag kunde lära mig språket och tillägna mig mer av svensk litteratur. Ellen Key har som sagt vunnit mitt hjärta, men utom Ibsen, som jag naturligtvis djupt beundrar, är hon min hittills enda skandinaviska författarbekantskap.»

E. M.

HEMBAKAT ELLER KÖPBRÖD?

IDUN STAR FÖR DÖRREN OCH RANNSAKAR STOCKHOLMSKAN.

FÖR ATT FÅ KLARHET I EN INTE alldeles oväsentlig sak valde vi på måfå ut ett hus på Söder och ett på Östermalm, närmare bestämt Svedenborgsgatan 4 och Strandvägen 19.

Vi började med nedre botten i Svedenborgsgatan. Där var stort hushåll med 12 inackorderingar i maten. »Vi baka det mesta hemma i gasugn», sade värdinnan. »Förut när gasen var så dyr, blev det nästan lika billigt att köpa, men nu, sedan den gått ner i 12 öre kbm. blir det avgjort billigare baka hemma, när man är flera personer. För ett litet hushåll däremot är det nog lika stor uträkning att köpa de små kvantiteter bröd som går åt.»

Den följande undersökningen tycktes i stort sett bekräfta denna utsago. Familjen mittemot, medelstort hushåll, köpte mest och bakade bara litet kaffebröd någon gång. De resonnerade som så att en jungfru också tar betalt.

En trappa upp fanns ett litet hushåll på tre personer, där man köpte allt bröd och bara bakade någon tårta en och annan gång — och så ett medelstort hushåll, där

Man hör ofta husmödrar säga: baka bröd lönar sig inte, vi köpa hellre, det blir lika billigt. En undersökning som Idun företagit för att utröna denna sak har emellertid ganska tydligt givit vid handen att det verkligen lönar sig baka sitt bröd hemma och att det för många barnrika ämbetsmannafamiljer är den enda utvägen att klara ekonomien.

man bakade sitt vetebröd och köpte matbrödet.

Två trappor upp kommo vi i ett ingående resonnemang med husmodern. »Här är vi ett stort hushåll på 8 personer», sade hon med tydlig stolthet. »Vi baka vetebröd hemma på 4 kg. vete i veckan och köpa vårt matbröd, 1 limpa och 5 franska bröd om dagen, dessutom 2 paket hårt bröd i veckan, för barnen äter mycket hårt bröd, det är nyttigt för både tänder och magar. Jag har bara en jungfru och ett vetebrödsbak tar en hel dag, då hinner hon bara vara i köket. Om jag skulle städsla mera hjälp

kunde vi nog baka vårt matbröd också, men det bleve betydligt dyrare. Där det finns mera hjälp tror jag förstas det är mera ekonomiskt.»

»Men så blir det godare om det bakas hemma, och så äts det mer», infaller husfadern skrattande, »så det kan nog komma på ett ut.»

»Om den större aptiten utlöses i större arbetsförmåga, så blir det ju ändå ekonomi,» säger intervjuaren, men sådant är ju värden, som undandrar sig statistiken.

»Ja man får också tänka på att om barnen inte äter bli de klena och då blir det utgifter för läkarvård och medicin och stärkande medel. Våra barn äro lyckligtvis friska, om det nu beror på att vi baka vårt vetebröd hemma eller...»

Ja det kunde vi ju inte avgöra. Vi fortsatte till dörren mittemot, 3 personers hushåll. Där bakades mest, både matbröd och vetebröd.

Tre trappor, 2 personer, bakade man skorpor och kaffebröd men köpte matbröd och spisbröd.

(Forts. sid. 213.)

OPERETTENS DROTTNING

HOS DEN SVENSKA STJÄRNAN I DEN DANSKA HUVUDSTADEN.

DAGENS FÖDELSEDAGSBARN TAR emot i det vackra lilla konstnärshem hon bebott ända sedan 1915. Hon öppnar själv och för mig in i sin salong, där man genast lägger märke till Bernhard Folkstads stora porträtt av henne — en tindrande bild av ungdomlighet och skälmskhet.

»Ja, tänk, att det skall vara jag,» säger hon skrattande.

Mitt emot hänger Carl Larssons porträtt av Anna och William Norrie (det Kongeliges nuvarande direktör) med Mabel, den lilla blonda dottern, nu välbeställd jägmästarfru på Vallö och mamma till småflickorna Inger och Birthe. Vidare beundrar man Nermans och Stangenbergs karrikaty-rer av sångerskan, hennes många rollfotografier från Sköna Helena till Rolf Blåskägg. Under en Zorn-teckning, föreställande en dalkulla, läser man: »Till den svenska Anna Petterson från hennes beundrare Zorn.» »Det syftar på min lilla svaghet att vilja vara europeisk», säger fru Norrie. »Zorn ville helst, att jag skulle vara svensk.»

En rolig Strixsida från Albert Engström, en byst av fru Mabel Friis-Norrie, utförd av norrmannen Neandros, en relief av fadern, doktor Könsberg fylla utmärkt sin plats i det konstnärligt inredda hemmet.

Medan hon visar mig porträttet av sin dotter med barnbarnen, säger fru Norrie:

»Det är för deras skull jag bor i Danmark!»

— Och nu tänker ni er ut på långresa?

— Ja, tänk bara! En norsk väninna har bjudit mig till Paris, Spanien och kanske till och med Marocko. Vi resa om 8 dagar, och jag gläder mig att få se Carmens sköna land, där jag aldrig varit förr. Det var meningen, att jag skulle spelat Carmen på Operan i Stockholm. Det var på den tiden Mathilda Jungstedt, Gerda Lundeqvist, Forsell, de Wahl och jag gick och lärde oss plastik för Signe Hebbe.

— Nyligen var ju fru Norrie i Hälsingborg och såg fru Lundeqvist i Antigone?

— Ja, och aldrig har jag sett en sådan Antigone! Hon är ännu vacker! Rösten är över allt beröm och tekniken fulländad. I hela Norden finns ingen annan än hon, som med sådan ädelhet kan utforma en roll som den. Det syns, vilken god skola hon kommer från, där bland andra sådana för-

Anna Norrie. Efter kamerabild av Goodwin.

Häromdagen (den 7 febr.) fyllde Anna Norrie 65 år, glad och kry som alltid. Iduns Köpenhamnskorrespondent har besökt den skandinaviska operettens drottning i hennes trevliga Amagerhem och berättar litet om Anna Norries planer, hennes minnen från triumferna på scenen och hennes planerade resa till Spanien.

mågor som Mathilda Jungstedt och Olga Fähræus utbildades.

— Har fru Norrie aldrig tänkt på att bli tragedienne?

— Nej, aldrig. Men nog behöver man ha studerat det klassiska också, när det gäller operetten, om inte annat för sådana roller som Niobe, Galathea, Phryne och Helena.

— När uppträdde ni första gången i Köpenhamn?

— År 1887 som Lilla helgonet på Dagmarteatern. Var gång jag möter min Cele-

stin—Floridor—Viggo Lindström, börja vi båda ovillkorligen att gnola visan om Tennsoldaten. På utställningen 1888 sjöng jag Sköna Helena första gången och två år senare Niniche på folkteatern. Så kom Boccaccio, Rolf Blåskägg, Störhertiginnan, Parisertliv, Orfeus i underjorden, Lyckobarnet och Madame Angot. När jag på Casino uppträdde i den senare, var Gustav Esmann direktör.

— Och vad tycker ni om den moderna uppsättningen av de gamla operetterna?

— Jo, att man här behöver någon, som kan spela dem, — blir det skämtsamma svaret, — det har inte den nuvarande generationen. Och de nya uppsättningarna bli så meningslösa. I Paris däremot går det. Där förstår man, hur de gamla operetterna skola tas upp.

— Hur kom ni att ägna er åt plastikundervisning?

— Den som kommer från scenen, måste ju vara rätt hemma i plastik och den kunskapen ville jag använda. I London och Kristiania har jag haft många elever, och efter min spanska resa tänker jag tillbringa sommaren i London. Folk tror, att det är en yttre färdighet att kunna röra sig vackert. Och så är det i själva verket bara en inifrån strömmande naturlighet och friskhet, som är det avgörande.

— Firar ni födelsedagen här i Köpenhamn?

— Nej, jag skall till Malmö och hålla föredrag om plastik i en damklubb, där jag förresten också skall sjunga några bitar. »Jo — ännu kan jag sjunga rent», ler Anna Norrie. »Dagen därpå håller jag en kåserande föreläsning om några musiker och skaldar, och sjunger några av deras dikter. Fröding t. ex. som jag är så förtjust i. Sedan skall jag på svenska föreningen i Köpenhamn ge en visafoton. Först när allt detta är gjort, blir jag fri och kan styra kosan mot söder.»

När man hör Anna Norrie, frågar man sig, vad det är för ett livselixir, hon besitter, som kommer henne att synas så strålande ung. Kanske är det hennes intima kontakt med konstens glada musa, den konst, varmed hon nu i 40 år erövrat alla hjärtan i Norden.

V. S.

IDUNS SÄLLSKAPSRESA TILL PARIS, SCHWEIZ OCH ITALIEN

DEN 6 JUNI ANTRÄDA RESENÄRerna i en av Idun anordnad sällskapsresa en 3 veckors färd via Hamburg och Köln till Paris därunder ett uppehåll på en vecka tillfälle blir att se världsstaden vid Seine samt den där pågående utställningen i vilken även Sverige deltagar. Därefter sker avresa till Schweiz, vars natursköna trakter beses med huvudvikten lagd vid ett besök vid de för sin underbara fågring berömda italienska sjöarna. En avstickare

in i Italien med besök i Milano ingår även i programmet. Sedermera anträdes resan hem över München åt vilken ägnas en dag för beseende av den ålderdomliga tyska staden och dess konstskatter och vidare genom Berlin till Trälleborg, där färden såväl börjar som slutar.

Priset för den lockande resan, som säkert skall hos deltagarna stanna i varaktigt och angenämt minne, blir 675 kronor, hotellrum, drickspengar, utgift åt förare m. m.

dylikt. I nästa nummer lämnas mer detaljerade uppgifter om resan. Idun har i tid velat meddela om densamma för att ge läsekretsen tillfälle att snarast möjligt anmäla sig till deltagande. De, som önska medfölja, torde underrätta därom i brev, märkt Idun, Sällskapsresan.

För att underlätta möjligheterna för resan ger Idun dem som så önska tillfälle att erlägga avgiften i avbetalningsterminer. Mera därom i nästa nummer.

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

IDOZAN
Erkänt bästa järnmedicin

Rådfråga
Eder läkare
Fås å
alla apotek

DEN "EKVILIBRISTISKA PRAKTKVINNAN"

TYPER UR DE SJÄLVFÖRSÖRJANDES LED.

Från vänster: En uppfriskande ridtur. Hur man tar hinder. Ekvilibristiska präktprov.

ETT TU, ETT TU — MED TAKT- fasta steg går den svenska gymnastiken på segertåg genom världen. I det segertåget följa också de unga flickor, som årgång efter årgång lämna den ärevördiga institutionen vid Hamngatan eller någon av dess erkända avläggare.

Med högburet huvud och nyförvärvad gymnastikdirektörsring på fingret flockas de efter överståndna prov — motsedda med suckan och bävan — kring festligt dukade bord och ge i tal, sång och dans sin livsglädje fritt lopp. Yrande glada måste examenshipporna bli efter dessa ansträngande kurser, som dock skötas så, att varken hälsa eller krafter gå förlorade. Stark och levande är också kamratandan och samhörighetskänslan mellan dem, då de efter slutad utbildning med större eller mindre hastighet spridas åt alla väderstreck för att lära Nippons döttrar, engelska pensionsflickor, egyptiska furstinnor och svenska fabriksarbeterskor att förverkliga antikens vackra motto: en sund själ i en sund kropp.

Den gamle fäktmästarens system har ju med de ändringar, som efter heta debatter och sakkunskapens obligatoriska hörande genomdrivits, förklarats lika lämpligt för det feminina släktet jorden runt.

Men alla kunna inte med nämnvärd framgång ägna sig åt »ekvilibriska praktstationer», som en mexikansk diplomat kallade de prov på gymnastisk färdighet, han till sin förtjusning fick tillfälle att beundra hos Centralens kvinnliga elever.

I stället för att klättra i linor, göra överstag, leda skidutfärder och tennistävlingar, kallas den kvinnliga gymnastikdirektören ofta till en sjukbädd, där reumatismens eller olycksfallens offer vrida sig i plågor både före och efter behandlingen. Då blir den hurtiga idrottskvinnan, som varken rädes hinderritt eller skidhoppning, en blid och intagande sjuksyster, som med säker hand och lugnande ord får patienten att glömma sina plågor. Här behöver hon verkligen all den människokänedom, hennes yrke

Få kärer kunna glädja sig åt en sådan popularitet som kvinnliga gymnaster, där de strålade av hälsa och styrka ägna sig åt idrottlivets strapatser eller med van hand massera sjuka lemmar.

Kring dagens bibelord.

Utvälda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Jesus sade: Himmel och jord skola förgås, men Mina ord skola aldrig förgås.

Matteus Ev. 24: 35.

Därföre var och en, som hör dessa mina ord och gör efter dem, han må liknas vid en förståndig man, som byggde sitt hus på hälleberget.

Matteus Ev. 7: 24.

Världen förgås och dess begärelser, men den, som gör Guds vilja, han förbliver evinnerligen.

I Joh. brev. 2: 17.

Den lön, som synden giver är döden, men den gåva, som Gud av nåd giver, är evigt liv i Kristus Jesus, vår Herre.

Romarebrev 6: 23.

Ty de ting, som synas, de vara allenast en tid, men de ting, som icke synas, de vara i evighet.

II Kor. brev 4: 18.

Så söken det, som är därovan, varest Kristus är, och sitter på Guds högra sida.

Koloss. brev. 3: 1.

Jesus Kristus är densamme i går och i dag, så ock i evighet.

Hebreerbrev 13: 8.

ger henne så många tillfällen att förvärva. Ty varje patient har sitt humör och måste behandlas efter sin metod. Hon måste ha taktkänsla — medfödd eller förvärvad — nog att redan från första behandlingen veta, hur patienten vill ha det. Den ena föredrar »splendid isolation» och insveper sig i förnäm tystnad, en annan hungrar mitt under plågorna efter senaste societetsskandal och anser henne olämplig i kallet, om hon inte kan servera en sådan, en tredje begär, att hon förstående skall lyssna till en redogörelse för hans intimare familjeförhållanden.

Efter en sådan seance är hon glad att stiga till häst och under en snabb ridtur få kasta av sig de sorger och bekymmer, som lassats på henne, eller att på en modärn restaurang röra sig i jazzens rytmiska takter. I brist på dylik rekreation störtar hon upp till några likasinnade kamrater, kastar sig på en soffa och utvecklar med cigarretten i mun en flux de bouche — alldeles onjutbar för den, som inte är invigd i söderamerikanskans och därmed likställda tungomåls mysterier. Kraftuttrycken flöda, och hon är ingalunda okunnig om deras tjuskraft på enkla själar.

Närmar man sig henne däremot med en antydning om tillvarons intighet och spleenens raison d'être, blir hon antingen mållös av häpnad inför en företeelse, som ej ingår i hennes rika fysiologiska vetande. Eller också kommer hon med ett klämmigt: »Skaffa er en trapets, gå upp en timma tidigare om morgnarna, stå på huvudet eller häng i krokiga armar, så glömmen ni så'nä där griller».

Spänstig och orädd, med klar blick för livets realiteter och kemiskt fri från sentimentalitet, motsvarar hon kanske bäst av alla självförsörjande det modärna, inte så lite maskulint betonade kvinnoideal, vars anglosaxiska ursprung knappt torde kunna bestridas.

FLEUR.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

V I Ä' B R A ! S Ä G A D E U N G A

PRISTÄVLINGEN OM DEN MODERNA UNGA FLICKAN HAR GIVIT RIKLIGT RESULTAT.

DEN MODERNA, UNGA FLICKAN, nutidens unga kvinna — många ha skrivit om henne men sällan har hon sagt något själv för att belysa sin person. Idun ville ge henne ett tillfälle därtill både i hennes eget intresse och andras och utlyste en pristävling: den bästa uppsatsen om den unga flickan av den unga flickan.

Har hon gripit tillfället? Därtill kan man svara både ja och nej. En mängd svar på vers och prosa ha influerat, men de väga icke lika tungt som de äro många.

Uppgiften var kanske icke så lätt som den i första taget låter. Att pejla sin egen person i njutbar form för andra är icke allom givet. Dessutom lura faror som det alltid ligger nära till hands för ungdomar att råka ut för, även om detta knappast är något fel att skämmas för. På samma gång man nödgas säga att de tävlande ungdomarna skummat för mycket på ytan av problemet den moderna flickan, ha de rent litterärt ofta tagit för tungt på sin uppgift. När man är ung blir tonen så lätt omständligt docerande och lite naivt patetisk.

Skummat på ytan — ja, det frapperade kanske den respektingivande, men mycket välvilliga prisnämnden bestående av de tre författarinnorna Annie Åkerhjelm, Frida Stéenhoff och Marika Stjenstedt mest att de tävlande gingo så litet på djupet i sina betraktelser. Man hade väntat nya synpunkter och nya inblickar, som sågo längre ner och på annat sätt än så många andra redan sett. Nu har det mest blivit ett svar d. v. s. försvar mot alla beskyllningar, som lik en flod störtar över nutidens ungdom från en äldre generation. Man har tagit upp alla klagovisorna, gen-drivit dem och förklarar varför man är så och så. Och naturligtvis till fördel för sig själv — »de äro så förfärligt nöjda med sig själva», yttrade prisnämnden. Men det är ju förlåtligt, när det ses mot bakgrund av den äldre generationens klagolåtar och — belättna jämförelser med sin egen ungdomstid. Ganska mycket till förfång för självkaraktärstiken har detta emellertid varit.

Ungdomens åsikter om sig själva äro förvånansvärt samstämmiga i tävlingsbidragen. Överallt möter man samma synpunkter, det är som en röd tråd genom uppsatserna, vare sig de gå i den tunga eller lättare stilen. Döm oss icke efter jazzflicktypen, som syns ute, undra icke på att vi äro kavata och nyktra, när vi tvingats att reda oss själva, säga vad man vill om oss, vi arbeta dock som inga andra ungdomar gjort före oss, alla längta vi efter »Honom», även om vi inte sitta och vänta med händerna i kors, längst inne ha vi samma lilla Eva i oss som kvinnan i alla tider haft — det är trådarna med vilka de unga tävlingsdeltagarna spunnit. Och det är minsann inga trådar att skämmas för. Mycket ofta har man vidare uppställt bilden av sin egen flicktyp mot bilden av mormors. Nota bene aldrig mor, utan mormor! Men varifrån ungdomarna hämtat bilden av mormor såsom ett litet hjälplöst vapen är icke förklarligt på annat sätt än att de härvidlag följa en slentrianmässig upp-

Hurudan är nutidens unga flicka? är en brännande fråga, som i mångt och mycket får sitt svar i den mängd av bidrag, som influerat till Iduns stora pristävling om den moderna unga flickan. Tävlningen har nu avdömts av prisnämnden och resultatet meddelas här.

fattning, vars ursprung egentligen är ganska dubiöst. Historien ger intet som helst stöd för att varken våra mormödrar eller deras mormödrar voro några vapen, fastän de inte sutto på kontor eller hade rösträtt. Tvärtom läser man om dem att de ofta voro synnerligen resoluta och rutschiga fruntimmer.

Men nu nog med ris och låtom oss plocka fram rosorna. Ty sådana finnas också och komma nu som ofterrätt. Man kan icke läsa dessa ungdomsdokument utan att värmas av dem. Där finns både innerligt allvar och gott humör, där finns ädla tankar och vackra synpunkter, som det hedrar våra ungdomar att äga. I en del fall är den litterära formen och framställningssättet väl och piggt funnet, men även där detta briter syns dock det goda uppsåtet. Ansvarskänsla, oräddhet, nyktert livsmod, humor, ett varmt hjärta äro de andliga ägodelar, som man i dessa ungdomsuppsatser kan läsa ut att nutidens unga flicka har.

Så komma vi till prisbedömningen. Den var ingen lätt uppgift och nämndens sammanträde blev långt och diskussionsrikt.

Första pris var ganska klart. Det gick till signaturen Brita W. Hennes uppsats i brevform hade den bästa litterära utformningen och även om synpunkterna icke voro annorlunda än konkurrenternas hade de dock en viss personlig prägel och snuddade i en lätt liknelse vid djupa problem. Brevet ger också en välgörande portion gott humör, sådant som behövs i en nykter och slitande tid.

Brita W:s uppsats återges här:

Kära Elsa!

Tack rara lilla du för vänligheten att vilja se mig på din tjugondagsbal. Men ser du det är rakt omöjligt, då jag redan den 19 har tentamen i statistik och inte har råd att misslyckas och modet än så länge inte tillåter "den unga moderna flickan" att ha studieskulder.

Men nog kommer den tiden också, då det heter om en flicka: "Ja, för all del, flickan ser bra ut och begåvad lär hon vara, men så har hon också studieskulder på en 20,000." Hur äktenskapsmarknaden då skall se ut, vägar man ju inte ens tänka på. Måhända ordnas den som börs — med terminsaffärer!

Ordnad blir den dock, var lugn för det. Allting ordnas bara man kan vänta. Och det är svårt. Svårast för våra kära "gamla" och ändå tycker man att de vid detta laget borde ha fått så nog av utveckling att de i stället helt skulle vilja ägna sig åt avvecklingen.

Nog förstå vi att de efter vad som skett äro litet smått oroliga över hur det hela skall sluta och även och icke så litet nyfikna, men nog tycka vi ändå att de liksom förstående svärmödrar borde lämna oss unga litet mera i fred.

Hur diskuteras inte nu "den unga moderna flickan"! Icke som kött av deras kött men som en gökunge, vilkens något bisarra fjäderskrud väcker stor och odelad förvåning i ett bo, där den inte varit väntad. Ja det förefaller som kunde de gamla icke tro sina ögon utan i sin oskuld hade lust att instämma med pigan, som vid sitt första sammanträffande med en giraff utbrast: "Så'na djur finns inte!"

Fullt programenligt har den unga moderna flic-

kan gjort sin entré på de tiljor, som inte bara föreställa utan som äro den rena rama verkligheten. Men ingen har tillfrågat henne vare sig om hon överhuvud vill medverka eller vilken roll hon helst skulle vilja spela. Spela måste hon i alla fall, och hon gör det med en brio och med ett så skickligt utnyttjande av alla de uttrycksmedel tiden ställer till hennes förfogande att de äldre skådespelarna, d. v. s. den äldre generationen, står där helt skuffede.

Man skulle nu vänta att någon frågade, varifrån hon fått denna talang, var hon lärt sina konster. Men det gör man inte. Man förklarar i stället att hon är tokig eller åtminstone lite konstig, och för att få detta tillfullo bevisat har man nu, som du sett, genom IDUN satt ett pris på hennes stackars huvud. Detta huvud, som har så många, många tankar att brottas med och så många roller att öva in. Och ve henne att tiden är ur led och att hon också skulle få Hamlet — rollen att vrida den rätt igen. Många bifallsstormar och många visselkonserter skola förvisso ha ljudit i hennes öron innan den föga tack-samma rollen får läggas ned. Om det ens någon gång skall förunnas henne.

Nog har väl du också Elsa mången gång känt det som skulle de gamla inte riktigt kunna fatta hur oerhört tiderna ha förändrats och än mindre vilken del de själva ha däri. Kunde de det skulle de nog bedöma oss med mera av rättvisa och mera av ädelmod än som nu är fallet. Den unga moderna flickan liksom hela den tidsmiljö i vilken hon rör sig är ingen fråga utan ett svar. Och det är inte så svårt att hitta det svaret. Det står på sista sidan i utvecklingens facit.

Jag nästan tror att vi förstå dem bättre. Hur ofta ha icke vi unga haft anledning att le inför flera av den äldre generationens kulturgärningar, deras modeskapelser, byggnadsverk och möbelkonst, deras sociala laboratorieförsök och deras inventionsmoral. Vi ha lett däråt, men vi ha aldrig skrattat, ty vi ha liksom förstått att de varit trötta, att de inte orkat göra det bättre och att de varit i utförsbacken, på sin väg mot kraschen. Den var det sannerligen ingenting att anmärka på, den blev någonting never seen before.

Och hur skall det bli? Ännu äro de inte färdiga med boutredningen och när de bli det finns det kanske ingen, som kan beediga den.

Kära Elsa, jag vet av erfarenhet, att man i ett bo, som står under konkursförvaltning, icke får disponera allt som förr. Då de gamla voro unga fanns i boet något, som hette auktoritetstro och den var god att ha. Icke ens denna ha vi unga fått ha kvar. Den står som så mycket annat upptagen i staten efter den stora kraschen. Men blir det konkursauktion en gång tror jag vi skola försöka samla oss och satsa för att kunna ropa in den åt våra barn, den och mycket annat från den gamla goda tiden. Ty hjärtelaget, das Ewig-Weibliche, det är nog det samma som det har varit. Det är till och med möjligt att det är rikare än någonsin.

Vad allt har icke vi unga fått uppleva och vara med om jämfört med svunna tiders ungdomar! Så skyddade de sutto och i lä för livets stormar. Kampen för tillvaron var för dem en överklighet, en mardröm. Och nu! Den vekaste lilla flicka bjudes av ödet nu upp till dans och stackars den lilla om hon då inte kan den senaste turen i den senaste dansen på modet. Då får hon sitta och bli glömd. Och det vill ingen av oss.

Med lätta steg och tunga hjärtan går dansen. Och ingen ljusning än till en ny dag. Lyckliga de gamla, som slippa den dansen!

De kära gamla, vi förstå dem så väl, hur trötta de måste vara!

Och, kära Elsa, Du och jag med. För det här brevet får jag nog betala "övervikt" och då stryker mina sista besparingar, för vilka jag hos hökern i huset bredvid skulle tillhandla mig några vitaminer i form av franska bröd. Vitaminer var det! Någon anledning till oro förefinnes emellertid icke, då jag dels har en del osäkra men dock fordringar hos mina kamrater och dels väntar "rek" från papp-sing. Just nu ser jag Erik W. vara oförsiktig nog att komma inom skothåll så adjö md Dig kära och än en gång tack för att Du kom ihåg mig. Krama Tant och Farbror från mig riktigt hårt och Bertil med för resten. Hoppas att han nu känner sig återställd till sin manliga ära, vilken jag i somras, som Du minns, djupt kränkte, då jag sam ifrån honom från Storgrundet.

Tusen och en hjärtliga hälsningar från Brita.
(Forts. sid. 211.)

YLLEARBETEN. Varje elegant och ekonomisk kvinna, som för en liten kostnad önskar se sina klädningar och blusar, bör rekvirera våra illustrerade album: N:o 1 YLLEARBETEN, Frs 5:50, N:o 2 BLUSAR, Frs 3:50, N:o 3 TRIKAKLÄDER, Frs 3:50, N:o 4 SPORTKLÄDER, Frs 3:50, N:o 5 KORSSTYNG, Frs 4:50, N:o 6 MÅTTOR, Frs 4:50, N:o 7 SMYRNAMÅTTOR, Frs 10:—, alla sju Frs 35:—, mot postanvisning, adresserat till GLAFAR, 16 Boulevard Montmartre, Paris (IX) och endast använda ylletygerna BON PASTEUR och SAINT-EPIN P. F. N. De äro de bästa och mest ekonomiska.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

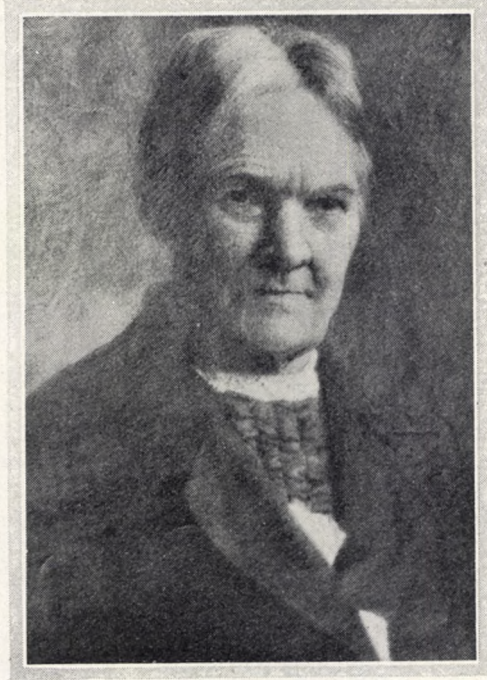
DALKULLAN SOM BLEV MARKISINNA

SKRIVER NU VID ÖVER 80 ÅRS ÅLDER HEM TILL SINA SYSTRAR I LEKSAND, AV LEKTOR EMIL HELLENIUS.

DÅ JAG UNDER UTARBETANDET av min lilla skrift »En leksandskullas underbara öden», lyckades komma i korrespondens med sagda kullas son, markis Alessandro d'Erizzo-Bandini, fick jag genom honom visshet att modern ännu var i livet. Vidare hade jag mig bekant, att den forna markisinnan, numera änkegrevinnan Zuccereda, hade alla sina fyra systrar i livet och att tre av dem voro bosatta i Leksands socken. Jag uppsökte därför två av systerna, hustrurna Lar Anna och Hol-Mats Kerstin Andersdotter, (boende i Lima och Hjortnäs byar), för att efterhöra, om de möjligen innehade några brev från sin syster i Italien. För båda gummorna var det en stor överraskning att höra, att systemen ännu var i livet, de hade nämligen trott henne vara död i över femton år, alldestund hon sedan moderns bortgång ej låtit höra av sig. Genom mig erhöles hennes adress, och de skulle med det snaraste skriva till henne. Med stor beredvillighet läto de mig taga del av åtskilliga brev, som för min skildring voro särdeles värdefulla.

Under julhelgen 1924 blev jag anmodad av ordföranden i Leksands lokalförening för svenskhetens bevarande i utlandet att biträda vid deras fest den 9 januari med ett föredrag om Leksandskullan, som blev markisinna. Efter föredragets slut uppsökte jag av systemen, Hol-Mats Kerstin, som ville omtala, att systemen i Italien skrivit tre brev och skickat ett fotografi, vilket allt Kerstin medhade, för den händelse jag ville taga del därav.

Tydligt var det för grevinnan Zuccereda en stor överraskning att erhålla brev från systrarna, och hon uttrycker sin glädje över att komma i beröring med dem samt omtalar åtskilligt om sig själv och sina förhållanden. Ehuru det var 56 år sedan hon lämnade Sverige, har hon likväl på ett överraskande sätt bevarat sitt modersmål, vilket är desto märkvärdigare, som hon aldrig haft någon egentlig skolbildning och troligen mycket sällan varit i beröring med svenskar. Helt naturligt har dock hennes

Ankegrevinnan Zuccereda, den forna dalkullan.

För ett par år sedan innehöll Idun en artikel om en Leksandskullas, Daniels Margreta Andersdotters, underbara öden i det hon i början på 1860-talet blev gift med en italiensk markis d'Erizzo som på grund av politiska förvecklingar måst för en tid lämna sitt hemland. Daniels Margreta som först fick tjänst hos markisen vann snart hans kärlek och sedan giftermålet skett reste markisen med sin hustru till Italien. Lektor Hellenius i Falun lämnar nu följande kompletterande upplysningar om den forna dalkullan.

stavning och behandling av språket påverkats dels av italienskan och dels av hennes barndoms allmogedialekt. Brevnen äro alla skrivna i Macerata. I det första, som är daterat den 30 maj 1923, säger hon bl. a.:

”Min man är död för många år sedan, an ade då 87 år, så att jag är nu ensam. Alla mina barn har deras famigl, Margret* har mistat sin älska son i kriget, han var kapten, och även Cristin** sin älska son löjtnant, det blev stor sorg äfven för mig. Är ar vi ännu dyr tid ty kriget har kostat allt för mycket men vi lever ändå ganska väl och ingenting felar oss. Den gode Guden förlänar oss god älsa, den dyraste gåva som vi kan önska oss. — — — Jag aver omkring mig många kånare så att jag får endast ordnera. Jag önskar att även ni alla mina systrar mår bra och njuter god älsa; om du kunde Växla Papersmynt så vill jag göra dig en present, med Posten blir det alt för dyrt — som du ser jag kan nu mer icke skriva svånka.”

I nästa brev, daterat den 17 juli samma år, skriver hon:

”Tack för de goda nyheter och de vackra fotografier af din famigl. Jag hoppes att dessa mina enfaldiga rader må träffa eder med god älsa — — även jag, fast, jag har fyllt 80 år njuter god älsa och mår bra, jag är ganska rik ty min man lämnade till mig alla sina egendomar, ty han ade inga arvingar. — — — Här ar vi mycket varma och torra dagar så att skörden lider.”

Uti det tredje brevet, daterat den 19 augusti, säger hon:

”Det är nu en månad som jag skref ett rekommenderatt bref, med penningar till Dig men som ännu icke jag fått veta något svar tviflar jag att det icke har gått fram och sålunda är bårtappat, derfor ber jag dig skriva några rader ty jag står med ledsnad att det har gått illa med min skänk till dig, en annan gång vill jag hoppas att det går bättre. Jag njuter ganska god älsa och älskar dig och önskar dig samma goda förmåner som är det bästa af allt i denna verden. Här ar vi en mycket varm sommar, och lång torka, men årsväxten är god, och ett ymnigt Regn är Alment önskat.”

Alla tre breven avslutas på samma sätt: »Jag helsar hiertligen Dig och alla mina släktingar der uppe i norden, Agjö lev väl, din älskade syster

Margret.»

Även porträttet har sitt intresse. Den unga markisinnan med de fina något veka dragen har så småningom blivit en karsk och bister gumma av utpräglad Leksands-ty. Man tycker sig riktigt kunna utläsa ur detsamma, hur hon fortfarande sköter sina många egendomar med fast och säker hand.

* Den älska dottern. ** Den yngsta dottern.

SÄG DET MED BLOMMOR — JORDEN RUNT

ATT MAN KAN SITTA I T. EX. Haparanda och samma dag räcka sin vän vid Goda Hoppsudden en dagfrisk gratulationsbukett på hans födelsedag därför har man att tacka den nya institution som heter F. B. F. det vill säga Föreningen för blomsterbeställnings-förmedling. Den är grundad på det faktum att många gärna skulle vilja komma ihåg sina å andra platser i eller utom det egna landet boende vänner om det bara inte vore förbundet med så mycket besvär eller rentav omöjligt att utföra. Nu finns en hela världen omspinnande förening som telegrafiskt arrangerar blomsteruppvakningen som utföres på respektive platser av de blomsterhandlare som äro medlemmar av före-

ningen. Föreningen devis är »Säg det med blommor» — ett namn som inom parentes sagt redan annammats av en revy — och innebär en uppmaning till allmänheten att vid festliga tillfällen, såsom bröllop, födelsedagar etc. låta sina känslor ta synligt uttryck i en blomsterhälsning samt vid dödsfall att låta blommorna framföra kondoleansen.

Fotografien visar hur Gustaf Ekman's blomsterhandel i Göteborg skyltar för F. B. F. Brevnen på borden äro faktiska försändelser som inkommit från blomsterhandlare å olika trakter av jorden med beställningar — en blommornas internationalism som verkar enbart tilltalande.

MILLIDIN-SALVAN

ÄR
OUMBÄRLIG

KRING NÅGRA BÖCKER FRÅN FLYDDA DAR

AV MARIKA STJERNSTEDT.

TIDNINGEN SVENSKA DAGBLADET anordnade vid jultiden en pristävlan med korta citat ur femtio namngivna, under hösten utkomna svenska böcker: det gällde att rätt uppge ur vilken bok citaten voro tagna. Jag erkänner att jag strax fann tävlingen troligen överstiga mitt skarpsinnes resurser och avstod från att offra tid på deltagande. Böckerna voro av mycket växlande art och värde, och jag tvivlar på att någon läsare skulle kunna påträffas, som verkligen fann intresse i dem allesamman. Dock, det visade sig att ett inte ringa antal deltagare i tävlingen rätt löst uppgiften. Låt vara att citaten voro välvilligt valda så, att man rent gissningsvis kunde placera många av dem; om intresse för böcker och läsning vittnade i alla fall tävlingens resultat på ett ganska imponerande sätt. Och det kan ju inte heller bestridas att ett sådant intresse småningom hos oss uppdrivits och numera torde vara tämligen stadgat.

Inte så litet har man onekligen därvidlag att tacka pressen för. Det finns numera ingen större tidning, som ej sätter sin ära i att vara ett »kulturorgan», och under detta begrepp inrangeras bl. a. sysslandet med utkommande litteratur. Som en lycka får betraktas att ingen kritiker f. n. är absolut tongivande. Det är i stället summan av recensioner och av enskilda omdömen, grupperade kring dessa recensioner, som i regel avgöra en boks öde. Har en viss kritiker till överdrift berömt en författare, eller en bok, som sedan visar sig icke hålla måttet inför den någorlunda upplysta publiken — eller tvärtom — blir denna kritiker lätt lidande därpå. En hel serie av misstag kan bli nog så farlig för hans prestige. Detta visar på en i hög grad hälsosam självverksamhet och självständighet hos läsekretsen — och hos en allt större läsekrets.

Nu återstår dock ett stort önskemål. Det är, att läsekretsen måtte börja fördela sitt behov av läsning litet mera rättvist året runt. Att ett tiotal böcker av olika slag, kanske något mer, varje julsäsong når upp till upplagor på 5 à 10,000 exemplar, är numera ingenting märkvärdigt. Dyliga upplagor betraktades som mirakulösa undantag för ett 20-tal år sedan. Men att en bok eller ett par böcker, utkommande låtom oss säga i mars, skulle kunna utgå i uppåt 6—8,000 exemplar är fortfarande en sällsynthet.

Förr än ett verkligt behov av läsning, oberoende av årstid eller tillfälligheter, börjar allmänt göra sig gällande, kommer ingen bot att kunna rådås på denna punkt. Jag vill emellertid hoppas, att stegringen av intresset för böcker över huvud taget småningom skall leda därhän. Fullkomligt absurda förhållanden bruka ju, liksom fullkomligt absurda moder, slutligen ha en övergång. Kanske skratta vi om tjugo år åt ställningen av idag.

För den goda och livaktiga publik, som redan nu åter ser sig om efter något att läsa, medan förläggarna försiktigt taga sig ferier, vill jag påminna om ett antal av höstens böcker, vilka kanske råkat undgå den. Särskilt i fråga om memoarer eller andra minnesverk finns det åtskilligt att tala om. Så Mina romerska år av Georg Pauli, målaren, som inte ogärna emellanåt byter ut penseln mot pennan. Minnena här äro från ungdomstiden, då vagabondlynne och sorglöshet gåvo tillva-

Julens rika memoarlitteratur och den framgång den haft är bästa beviset för ett alltjämt stigande intresse för tider, som flytt, för personligheter, som på olika områden för flera eller få decennier sedan satte sin prägel på tiden. Iduns litteraturrecensent ger här en klar och fyllig kritik av några värdefulla böcker i denna genre.

ron fläkt, men ingalunda hindrande spefågeln att iakttagande sitta på lur bland upplevelserna. En viss spjuveraktighet är oskiljaktlig från Paulis berättelser, lätta skisser av kamrater eller notabiliteter, anekdoter, intryck ur livet omkring honom. Men spjuvern är i grunden godhjärtad och vill ingen syndares död och boken är präglad av denna ljusa godmodighet.

Märkis Claes Lagergren har hunnit med del III av Mitt livs minnen, utan att likväl ännu ha kommit förbi 1870-talet. Denna del III är en stor volym på uppåt 500 sidor, fulla med pittoreska händelser, långa samtal och ett persongalleri, ofta drastiska figurer, alltid utförligt tecknade, som allt sammanlagt kommer en att häpna över författarens fenomenala minne — och fenomenala personintresse. Jag misstänker att märkis Lagergren inte långtifrån är ensam i Sverige om den kännedom om de talrika spanska tronpretendenternas släktförhållanden och öden, vilka han ger oss del av. Med liv och själ går han upp i dyrkan av legitimism och kunglighetens av Guds nåde storhet på ett sätt, som verkar egendomligt »borta». Men kommer han bara hem till

Mycket huvudbry vållar numera den traditionella hovdräkten, som de unga damerna skola bära vid hovpresentationen. Den är lite gammalmodig och det är icke lätt att jämka samman de gamla föreskrifterna med vad senare moder kräva. Att resultatet dock kan bli synnerligen tilltalande ses av ovanstående hovdräkt, som bars av en ung stockholmska, vilken vid senaste couren gjorde sin debut vid hovet. Stiklädningen — här i tyll — är alltid modern och lämpar sig väl till det gammaldags midjesläpet och de små puffärmarna. Modell från N. K.

sitt Nerike, skänker han icke stort mindre känsla åt de gamla goda historierna därifrån. Det är dock inte utan att man slutligen tänker, att någon förkortning av det voluminösa minnesmärket inte skulle skadat. Allt som berättas står ju inte fullt på höjden av vad senare tiders barn bry sig om att få veta. Lagergren har icke sökt fånga eller urskilja det typiska, det ledande eller karaktäristiska. Han har bara berättat allt vad han sett och minns — allt, och litet osovrat. Pueriliteter och verkligt dyrbara drag trivas på samma sida. Det är i varje fall en respektingivande prestation den mångbereste och mångerfarne markisen gjort.

Av olika värde, och bägge av ojämnt värde, delvis berörande samma kretsar, officerskretsar i den s. k. gamla goda tiden, föreliggande Minnesanteckningar av Johan Georg Arsenius och Hågakomster av G. Peyron. Av den senare ha isynnerhet barndomsskildringarna från Stockholms aristokratiska lilla värld på 50—60-talen intresse. De utgöra dock tyvärr en försvinnande liten del av boken. En detaljerad, bredare målning av dagligt liv skulle här varit välkommen. Boken i övrigt har, synes mig, väl mycket stannat vid uppräknings av personer ur armén eller vid hovet, interfolierad med en del anekdoter och smådrag i samband med dessa. Tråkig är den långtifrån, men litet knapp, trots att uppräkningsmassor av namn. Åtskilligt mera har då Arsenius att berätta, dels emedan han rört sig i betydligt vidare och mer varierande miljöer, men också därför att hans artistiskt betonade ingeniör av honom gjort en livligare kåsör. Anteckningarna, vilka han gjort under sitt livs senare år, då han utgjorde en av Uppsalalivets prydligaste och mest stillsamt sympatiska umgängesfigurer, ha nu, 20-talet år efter hans död, utgivits av Nils Erdman.

Arsenius var född 1818. Redan i skolan blev han kamrat och vän med Gunnar Wennerberg, och skildringen av de två sedermera juvenalernas vänskapsförhållanden och gemensamma festbrödraöden uppta en stor del av volymen. Arsenius blev officer, var under flera år akademistallmästare i Uppsala och inlade stor förtjänst om hästavel och hästsport i vårt land. Men han var ingen exklusiv kavallerist. Han studerade på allvar målning och lierade sig med många samtida konstnärer, Höckert, Scholander m. fl. Inte så litet av hans anteckningar, vilka av utgivaren klokt sovrats, torde få bestående värde för tidsdokumentationen, om de också ej framföra några originellare synpunkter.

Av alla senaste julflodens memoarverk är emellertid intet så ypperligt i sitt slag som På den tiden av Gurli Linder. Fru Linder är ingen åldring; hon äger, fullt obrutna och friska, den nutidslevande människans syn på tillvaron och företeelserna omkring henne, samtidigt hon ändå kan blicka tillbaka på ett drygt halvsekels Stockholmsliv. Och hon har just precis det sinne för den typiska detaljens vikt, för tyngdpunkten i de framträdande fenomenen, som ger en tillbakablick värde långt över det blotta personliga minnesupprädnad. Man kan ju om de allra flesta memoarverk säga, att alltid innehålla de något korn att taga vara på, alltid kan man vara

(Forts. sid. 211.)

HON SOM INTE VILLE LÄRA SIG SKRIVA

JULIA SVEDELIUS BERÄTTAR OM GLADA OCH RIKA FLICKMINNEN.

MINA FLICKMINNEN JAHA — Mitt allra första är när jag vid fyra, fem års ålder skulle lära mig skriva. Jag satt uppkrupen i den där stolen och erfor för första gången i mitt liv sorg. Något så oövervinnerligt svårt som att skriva a efter förskrift trodde jag mig ej kunna genomleva. Nu skulle allt roligt vara slut — jag minns ännu min första suck. Nu när jag ser tillbaka på det där tillfället förstår jag, att flickebarnet redan då hade svårt att forma sig efter mönster. En självständig unge var jag, och en odräglig elev. Om inte min snälla lärarinna vore död, skulle hon säkert kunna vittna därom — om hon haft hjärta därtill. Att få betyg varenda dag för uppförande och flit kunde då också tråka ihjäl ett barn, som redan från mycket tidiga år mötte livet med en livligt iakttagande blick och längtade efter stoff för fantasien.

Vid 10 år skrev jag en teaterpjäs, där hjältingen var 10 år — naturligtvis, och modern 20 — den högsta ålder jag kunde tänka mig egentligen värd att skriva om.

Min barndom var händelselös. Flicktiden likaså. Det vill säga »händelserna» som förekommo, upprepade sig liksom årtiderna. På vintern bodde vi på vårt älskade Edeby, där de röda statstugorna voro befolkade av trotjänare — många sedan farfars eller farmormors tid, den förnäma hovmarskalkinnan, som sitter där inne på väggen. Grannarna voro få, umgänget inte vidare livligt. Sparsamt med jämnåriga.

På våren svämmade Mälaren ofta över de låga stränderna, och jag vaknade med hjärtklappning de ljusa och härliga vårmorgnarna med en ångesttanke, att pappa skulle vara förtvivlad över att Storängen, hans nyodling och skötebarn, skulle stå under vatten. Så kom sommaren med »morfar» och »presidentens» som kommo med båten någon lördagskväll med hela sommarflyttningen. De hyrde i »stora byggningen». Då kommo kusinerna också. Vi voro tre, ibland fyra hushåll, och vi voro så lyckliga — bara regnskuren kom när den skulle, och höll upp när den skulle.

Annars blev pappa så ledsen, och talade så tungt om framtiden, och det var outståeligt. Då fick min älskade mor också ett skimmer över sina ögon. Att se människor lida utan att kunna hjälpa, det har varit och är ännu mitt livs plåga.

De korta sommarmånaderna gick fort, mulna eller klara, sin kos. Så kom hösten och vemodet som ofta griper så hårt särskilt om ett känsligt flicksinne.

Då skördades allting, då frös allting, då gick solen bort så tidigt. Men brasan i kabinettet, lampkvällarna med rosenhägern i porslinsskålen och Ingemans romaner stå nu som ett mycket lyckligt flickminne. Erik Menved, Valdemar Seier — tack ska ni ha! Men det lyckligaste från barndom, flickår och medelålder är minnet av min mor. Hur många timmar i vårt liv ha vi inte talat om tillvaron och dess mål och förstått och hjälpt varandra. Min mor hade ett till det yttersta självförsakande sinne, för henne var min livsbegärlighet upplivande, och om de

Julia Svedelius som barn och nu.

Att Julia Svedelius första sorg i livet var att lära sig skriva, som framgår av de flickminnen, hon här berättar för Idun, har nog ingen av hennes läsare tänkt sig.

impulser hon under sitt liv och även nu efter sin död ger mig, därom kan jag inte här orda. Men vi smälte samman så, som

När är kvinnan som bäst?

FRÅGAN, SOM IDUN STÄLLT TILL sina läsare i en pristävling, tycks vara lika lockande som svår att besvara. Vad bevisar emellertid svarens brokiga mångfald annat än att hon är bäst i många situationer för att inte säga alla?

Som brud, lyder ett av svaren, och ovanstående bild av den unga flickan i krona och slöja med det intagande leendet och de blida ögonen är verkligen ett utmärkt bevis för detta påstående.

Som mor svarar en annan och får i bunden form fram den vördnad för moderligheten, vi alla känna:

Kvinna av nutid, forntid, framtid!
Bäst står du för mig som lidande mor,
när du till Gud ber en bön för din älskling
— bönen osjälvisk — stor."

I nästa n:r meddelas resultatet av tävlingen — insänd svar innan dess.

det endast är få döttrar och mödrar förunnat att göra. Min mor hade blivit läkare, om hon ej redan vid 18 år gift sig. Hela livet var hennes stora intresse riktat åt detta håll. Och alltid var det någon på gården, som var sjuk. Då följdes vi åt hon och jag genom de leende sörmlandshagarna och genom de ohuggna präktiga skogarna för att lägga omslag eller ge medicin. En gubbe sade helt öppenlydligt då doktor från Eskilstuna en gång måste efterskickas i ett svårare fall, att det hade då inte behövts för si »hennes nåd på Edeby ho ä golik teminstingen som en halv dålig doktor.»

Redan då fick jag lust för sjukvård — för de sjuka behövdes allra bäst litet glädje — är det underligt att jag då har ett litet sjukhem nu? Erlinhemmet, min mors namn. Och jag minns hur jag en gång fick i uppdrag att sköta en flicka, som fick nervfeber och som skulle isoleras. Jag var 17—18 år då. Personligen tyckte jag situationen var intressant att leva och vara ensam med henne i statstugan.

Denna känsla var vida mer dikterande än rena offerviljan, det måste jag till min skam erkänna Rädd? Nej. För övrigt har jag alltid trott på Guds beskydd i farliga situationer, både under flickåren och långt senare.

Då man kom i dansåldern gavs inte många tillfällen att dansa, och det tyckte jag var väldigt ledsamt. Men så kom morfar, som bodde i Stockholm och beredde mig glädje genom att bjuda mig dit. Men jag var alldeles för »hemsydd» för att göra någon egentlig lycka. Jag tyckte om kamratanda mellan könen, men var i det fallet litet före min tid. Min största triumf var på en Karlbergsbal, då jag berättade för mina kavallerier, att morfars gamla supékappa, som jag fått låna hade fickorna fulla med hembakta färskas bullar. Glömmer aldrig den månljusa natten, då jag skulle resa hem, och hade hela skocken omkring mig på trappan och delade ut bullar till hungriga Karlbergare.

Under mina flickår började jag författa också — mest för att tjäna litet. 150 kronor i klädpengar var inte så mycket. Men det är energiiggande att ha ont om pengar i ungdomen. Jag ville ge presenter, jag ville få resa till Stockholm, jag ville hjälpa, men hade intet. Började en dag helt framt om måla — litet begåvning var ett arv — och fick t. o. m. silvermedalj på en länsutställning ett par år senare. Samma medalj gavs till ägare av goda ladugårdsbesättningar, välgödda kalvar m. m. Gick upp kl. 4 om morgnarna — en vana som tyvärr för länge sedan är övergiven — och klev över mossiga marker, där daggen dallrade, med korg på armen och kniv i hand och plockade svamp, härliga nyfödda champinjoner som kokades och såldes.

Snart började jag skriva mer på allvar och sände utan vidare mina epistlar till Sörmlandsposten med begäran om honorar. Då 15 kronor, mitt första honorar en dag

(Forts. sid. 214.)

Varför äro **KOBBS THÉER** så överlägsna och av verkliga thévänner så högt uppskattade? Jo, därför att de äro sakkunnigt sammansatta av de ädlaste och finaste thésorter, som produceras, att de äro blandade och paketerade på det mest hygieniska sätt och i de modernaste maskiner. Kontrollant: Stadskemisten i Göteborg Doktor J. E. Alén.

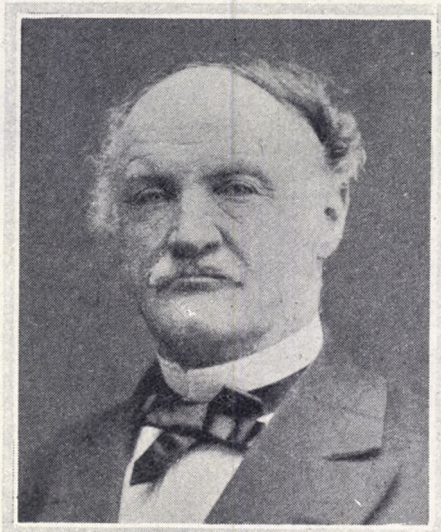
FRÅN DEN GAMLA GODA TIDEN

RUDOLF TORNÉRHJELM. JORDDROTT, HOVMAN, FINANSIER.

DET KAN VÄL HÄNDA ATT EN och annan av en äldre generation ofrivilligt formar läpparna till ett smålöje då hon ser de bekanta dragen här bredvid. Det gick många historier om originalet, både under hans levnad och efter hans död, och många av dem voro ägnade att — var ibland också påhittade för att — väcka löje kring hans namn. Det låg mera än sanning i hans yttrande vid ett bekant tillfälle i första kammaren att han »kunde utan hat tala om både den klassiska och reala linjen, ty han har aldrig gått i skola», han hade aldrig fått boklig uppfostran, och man kan knappast säga att han vid mognare år bemödade sig om att inhämta vad han gått förlustig om. Han fick lida mycken smälek för att han stavade »rixdag» och aldrig lärde sig något språk ordentligt; men ingen kunde som han underhålla sig med utlänningar, av vilken nationalitet de än voro. Samme man som kreerat det sedan så mycket begagnade »Wo teufel ist meine kappsäck geberen» underhöll vid en middag hos Karl XV en kines, som endast talade med österländsk tunga, så livligt, att denne sedan för mera språkkunniga landsmän förklarade att han aldrig träffat någon så trevlig europé. Samme man, som aldrig lärde sig att föra räkenskaper kunde vid ett tillfälle, när en granskare meddelade honom resultatet av sin revision, förklara att detta var omöjligt och att det borde utvisa ungefär dubbelt så stor brist — och förnyad undersökning gav honom rätt. När detta meddelades honom svarade han med sitt vanliga lugn: »Ja, tacka tusan för att jag hade rätt.»

En naturlig begåvning som få, ett minne som ännu färre, en intuitiv blick och en snabb tilltagsenhet som kanske ingen förskaffade honom den ställning han intog som föregångsman på skilda områden. Det gäller väl numera ingenting att han var den förste som importerade engelska fullblodshästar till Sverige och segrade med svenska färger på tyska kapplöpningsbanor. Det betyder nog också mera att han med sin personliga kredit öppnade tyska och holländska börser för svenska staders obligationer, och att dessa föllo i kurs då hans namn ej längre förekom på dem i hans egenskap av ordförande i Hälsingborgs stadsfullmäktige. Om han levat bland oss, sena tidens barn, hade hans namn alldeles säkert strålat i glans som kanske ingen annans i storfinansens historia. Nu har han delat så många andra banbrytares öde, att vara glömd, medan andra skörda gagnet och äran av hans gärning.

Men de som voro med på den tiden och kommo i hans närhet glömma aldrig hans resliga storskurna gestalt med det breda, i vitt helskäggs inramade ansiktet, vilket vanligen misspyddes av en halvvrökt, söndertuggad och ofta otänd cigarr, som stack ut ur munnen. Helst kanske minnas vi honom på den dåtida turfen, där han på sin kolossala irländska hunter eller på en grovvuxen »Fredriksbergare» fungerade som en mycket underhållande värd, förbindligt besvarande alla hälsningar och med

Rudolf Tornérhjelm.

Redaktören, friherre Dan Åkerhjelm, har ett outtömligt lager av minnen "från den gamla goda tiden" och här börjar han den för Idun utlovade serien porträtt av bemärkta och originella personer från en tid, då originalen ännu trivdes och frodades i vårt land. Han presenterar först Rudolf Tornérhjelm, en kärnkarl av den gamla stammen, som under förra seklet var en mycket uppburen man i Sverige.

ett vänligt ord åt alla. Aldrig glömmar man huru han vid en olycksritt på banan galopperade bort till ryttarens unga fru och rapporterade: »Tusans spektakel» — ett uttryck

Fredrika Bremers staty skall nu bli verklighet. Skulptrisen Sigrid Fridman — vars drag vi se här ovan — har av kommittén för statyns resande fått i uppdrag att utföra statyn efter sin skiss, som framställer vandrerskan Fredrika Bremer. Fröken Fridman har länge intresserat sig för uppgiften och tar nu genast itu med arbetet — sedan blir det bara (!) frågan om var och när statyn skall resas!

som han älskade — »min nådigas man har ridit upp på en gårdsgård och fått en stör i buken; troligen får han stickas ner.» Vid ett förfärat utrop lugnade han den tilltalade med ett: »Ja, ja, veterinären kommer strax, vi få ju höra vad han säger». Och det lugnade henne.

Någon gång kunde han slå sig lös och berätta sagor — kanske det icke alltid var sannsagor — ur sitt skiftesrika liv och om »människor som han kände». Gärna visade han den bänk i Wrams-Gunnarstorp park, där han suttit i två timmars samtal med dåvarande preussiska sändebudet i Paris, greve von Bismarck; och han myste gott då åhöraren uttalade den vördsamma förmodan att dessa timmar icke varit utan inflytande på Europas öde. — Vid ett festligt tillfälle, då han befann sig vid särskilt gott humör — ett riksdagsval i hans stad hade mot förmodan utfallit i enlighet med hans önskan — förtalade han hurusom han under Krimkriget befunnit sig ombord å en fregatt på väg till Ryssland för att där avyttra den — vilket också lär ha skett med stor fördel. Ett engelskt linjeskepp var nog ogrannlaga att söka uppbringa hans fregatt, men sackade akterut, hälsad av den räddade fregatten med en flagga i »Tornérhjelmiska färgerna». »Det torde», kommenterade berättaren på sitt oefterhärmliga sätt, »vara tämligen sällsynt att en svensk husarofficer uppträder som krigförande makt på världshaven».

Med norra Europas monarker umgicks överhovstallmästare Tornérhjelm på mycket vänskaplig fot, och på sitt ståtliga Wrams-Gunnarstorp mottog han en gång över tjugo medlemmar av regerande hus. Det berättades på sin tid som ett bevis på hans frispråkighet och slagfärdighet om hans första uppvaktning hos Christian IX, sedan denne blivit konung — förut hade de ofta och förtroligt mötts på tyska kapplöpningsbanor, där båda voro stamgäster. Konungen hälsade sin svenska gäst med ett gemytligt: »Vi har set hinanden en gang forinden», vartill denne svarade: »Ja, Ers majestät har ta mig tusan gjort en briljant karriär sedan dess».

Sitt stolta jordagods och dess ståtliga skogar förvaltade han på ett lysande sätt och bröt mången ny väg för den fosterländska modernärningen. Mycket annat hann han med: han var ordförande i Höganäsbolaget, i hypoteksföreningen, hos Hälsingborgs stadsfullmäktige och i länets landsting, han var mångårig riksdagsman och inflytelserik i statsutskottet. Han var, med ett ord, provinsens högstbetrodde man. Också förnams det där som halv landssorg, då han gick bort. Och hade det blivit verklighet av det förslag, som livligt ventilerades, att i en av Hälsingborgs parker resa honom ett minnesmärke, kunde detta lämpligen förse med inskrift från Runebergs dikt om Lotta Swärd:

»Något förtjänt han skrattas åt,
Men mera att hedras ändå.»

DAN ÅKERHJELM.

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

VARSEL, DUBBELGÅNGARE OCH SPÖKEN

APROPOS EN MÄRKLIG BOK.

DET FINNS ETT ÄNNU OFÖRKLARAT fenomen, som är så vanligt, att det — åtminstone i nordiska språk — har en särskild benämning. Det är varsel. Litet var har ju erfärit, att särskilt då man sitter och väntar på någon, man exempelvis får höra dörren öppnas, en käpp ställas ned, några nycklar läggas på ett bord e. dyl. Först några minuter senare kommer, beledsagad av ungefär samma ljud, den person, som nyss »varslat». Dylika hörsel-fenomen äro alltför vanliga, för att vi här skola uppehålla oss vid dem. De tolkas vanligen såsom utslag av en förväntan, som får en hallucinatorisk karaktär. Men att denna tolkning dock icke är tillfyllest framgår av flera omständigheter. Det är nämligen endast vissa personer, som varsla, och som docenten Sidney Alrutz framhåller i sin förträffliga artikel om varsel i Nordisk Familjebok, »en del fall finnas, där ankomsten (av den varslande personen) varit alldeles oväntad», likaledes har man i vissa fall konstaterat, »att varslet förnummits samtidigt med den varslandes avsikt att bege sig hem, utan att han dock fullbordat avsikten och utan att denna varit bekant av mottagaren.»

Mera sällsynta än de vanliga, på hörsel-sinnet inverkan, fenomenen äro varsel i bildform. Den, som skriver detta, kan ur egen erfarenhet anföra ett exempel härpå.

För några veckor sedan hemkom jag rätt sent en afton, tände det elektriska ljuset i tamburen, till vänster om vilken min sons rum är beläget, samt gick där-efter in i ett angränsande rum, varifrån jag kunde se, vad som tilldrog sig i tamburen. Plötsligen iakttar jag, på ett avstånd av omkring 20 steg, en ung man inkomma i tamburen, klädd i mörk ytterrock och mörk hatt, samt försvinna i min sons rum. Något öppnande av tamburdör-

Den egendomliga företeelsen, att man tycker sig se och höra en person långt innan han verkligen kommer, belyses här med några intressanta och ovedersägliga exempel ur historien.

ren varken såg eller hörde jag, något som jag dock till en början icke fäste mig vid. Då jag icke kunde urskilja anletsdragen och dessutom trodde mig veta, att min son redan gått och lagt sig, sade jag undrande till mig själv: »Vem kunde det vara, som kom så sent?» Jag blev därför icke litet förvånad, när jag fann rummet tomt. Dagen därpå skulle jag emellertid erhålla en förklaring. Sedan jag gått hemifrån på kvällen, hade min son övertalats av en god vän att gå med på en danstillställning och hastigt klätt om sig. När han kom på balen, upptäckte han, på alldeles samma klockslag, som jag såg varset, att han av misstag tagit på sig en frack, som tillhörde mig. Hans första tanke var då att gå hem och byta om, något som han emellertid icke satte i verket. Beslutet hade sålunda tagit form av ett varsel i bild. Det ser sålunda ut, som om vissa människor hade förmåga att på avstånd utsända en tankebild, ett slags levande fotografi.

Nära besläktat med varselfenomenet är tydligen den egendomliga företeelsen, att i vissa fall personer äga förmågan att bliva sedda på annan ort, än de faktiskt befinna sig, eller att deras dubbelgångare eller »vålnad» synes bredvid dem. Sådana företeelser omnämnas här och där i litteraturen. Det berättas sålunda om Karl XII, att en gång kort före den 30 november 1718, då kungen stod och värmde sig vid en öppen spis, hans omgivning vid hans sida såg hans dubbelgestalt. Epi-

soden omnämnes bl. a. av Axel von Fersen d. ä.

Om lord Byron berättas det, att en gång, då han själv i verkligheten befann sig i Grekland, hans dubbelgångare syntes bland dem, som i Windsor, efterhörde konung Georg IV:s hälsotillstånd. Då skalden underrättades härom, svarade han: »Ja, jag vet att jag har en sådan egenskap. Det enda jag kan säga är, att jag hoppas att mitt andra jag uppförde sig såsom en gentleman.»

Dubbelgångare äro sålunda inte så sällsynta.

En av mig känd person, har berättat, att enligt familjetraditionen hans morfar hade ifrågavarande egenskap, och att han, som var dansk, en gång syntes rida ut samtidigt genom tvenne av Köpenhamns stadsportar. Företeelsen skulle sålunda kunna förklaras med att mannen, samtidigt med att han själv i verkligheten red ut genom ena porten, tänkt sig rida ut genom den andra. Här skulle således dubbelgångarefenomenet vara liktydigt med ett varsel.

Svårare är att förklara, när synen kommer alldeles oväntat, som då en person ser sig själv. Två sådana fall har jag hört berättas av fullt trovärdiga personer, som upplevat dem. Sålunda såg en av mina vänner som ung man sig själv en sommar-dag i skogen invid Dalarö och blev helt upprörd, då han i överensstämmelse med folktron trodde synen vara ett förebud på sin nära förestående död, något som emellertid icke visade sig vara fallet.

En annan av mina bekanta kom, då han som kadett vistades hos sina föräldrar på landet under julpermissionen, en kväll in i gästrummet och blev där varse sig själv. Han blev så upprörd, att han svimmade, men levde många år efter händelsen.

(Forts. sid. 213.)

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

Skall fästmannens kyss vara den första? är en fråga, som tydligen satt sinnena i svallning att döma av de många inlägg för och emot, som influtit.

Skall fästmannens kyss vara den första?

Till denna fråga svarar jag absolut ja. Det anser jag vara alltför heliga ting att handskas vårdslöst med. Man skall ej plöttra bort varken sin kärlek eller sina kyssar utan spara bådadera för att helt och fullt kunna giva det bästa man äger till den ende, till sin make, till sina barns far. Till fullo instämmer jag med »Maj». För visso skulle världen se bättre ut om alla satte en ära uti att bättre bevara det finaste och ädlaste inom sig.

Alltför mycket och alltför ofta anser jag det handlas lättsinnigt i dessa ting. Ja människor tänka och handla alltför lågt med känslor som dock borde vara höjda över allt. Hela mitt inre kan komma i uppror vid blotta tanken på att ej alla sätta en kyss och kärleken mellan man och kvinna såsom något högt och heligt.

37-åring.

Det var en gång en kvinna, som lär ha ytrat: »Vad som var före min tid, bryr jag mig inte om, men efter mitt giftermål vill jag behålla honom för mig själv.» I likhet med henne få nog de flesta kvinnor lov att resignera och finna sig i, att hennes

fästmanns kyss inte är den första, han förärrar eller får av en kvinna. »Så trogna naturer äro alltför tunnsädda för att detta lyckliga och enkla förhållande skulle få vara rådande.» Man kan t. o. m. vara glad och tacksam, om han ens upphör att vilja kyssa andra kvinnor, då han fått en fästmo att kyssa.

Ty, med förlov sagt har kyssen blivit ett mindre värdefullt uttryck för kärlek, än vad den betraktades för 25 år sedan. Om jag inte misstager mig är inte kyssen blott och bart ett kärlekens utlopp utan begagnas lika ofta i den rena flirtens tjänst. I likhet med Maj ansåg jag som ung flicka, att jag absolut inte kunde skänka en kyss åt annat än min blivande make, men jag undrar, om den moderna unga flickan får tänka likadant utan att anses pryd och dum — av herrarna, som gå miste om kyssarnas mångfald. Eller är det inte männe så än, att herrar innerst inne respektera och sätta värde på just sådana flickor, som ingen herre kan säga om: »Henne har jag kysst.» Att fordra av herrar att de skola låta bli att kyssa de flickor, som låta kyssa sig till höger och vänster, är en orimlighet, ty herrar ta vad de få. Det är bara flickornas sak att icke förföra de stackars karlarna, ty alltid är det en Eva, som narrar Adam att synda.

Signel Berm.

Kära alla unga flickor! Spara Edra ynnestbevis och kyssar till den rätte kommer! När min rätte

kom, hade jag minnet av ett föregående, en man som jag trodde, att jag skulle kunna gifta mig med, fast jag visst inte var kär i honom. Jag var 23 år då, ung, glad och oefaren som en fjortonåring! Intalades av honom, att tro att »kärleken nog skulle komma», och gav efter för hans böner om kyssar och smekningar. Tog och gav! — När så den rätte kom, pinade detta mig till den grad, att jag varken natt eller dag hade ro. Jag vände och vred på det, men jag kunde inte tala. Jag tyckte, att han måtte förakta mig lika djupt, som jag gjorde själv. Så gick det, som det gick. Vi förlovade oss och när det väl var gjort tog en tredje person sig friheten att tränga sig emellan, naturligtvis bakom min rygg. På det vanliga sättet: genom att svärta ner mig. Min fästman blev annorlunda mot mig, och jag, som i mitt samvete kände min bristande uppriktighet emot honom, kunde inte förebrå honom, utan kände det bara som jag ödmjukt måste taga, vad han gav. Nu är min förlovning slut! Innan vi skildes hade jag emellertid till punkt och pricka berättat, allt som fanns att berätta, och det har varit och är min tröst i sorgen! Nu kan jag lugnt se tillbaka och om också inte glad, kan jag dock tänka mig även ensamheten framåt. Jag förstår »Maj»! Det måste vara skönt, att veta att det man ger är helt och rent! Då och endast då har man rätt att kräva detsamma igen!

Ensam.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

ETT OMDISKUTERAT PLAGG

TVA TREVLIGA OCH HOVSAMMA PYJAMASMODELLER.

DEN FÖRKÄTTRADE PYJAMAN SLÅR allt mera igenom trots alla de röster, som höjas till detta okvinnliga plaggs nedgörande och det ärbara nattlinnets lov och pris. De flesta damer erkänna numera, att ehuru de under vanliga förhållanden föredra ett vackert nattlinne, är dock ett eller två par pyjamas en nästan oundgänglig del av deras garderob. De ha, om inte annat så på resor, lärt känna och uppskatta denna nattdräkts praktiska företräden.

Att se ut material och modell till ett par pyjamas är nu också en mycket lockande uppgift. Det finns en mångfald av tyger att välja på, från de hederliga flanelerna till de mest frestande siden och sidenblandade kvaliteter, enfärgade, randiga, rutiga och fasonerade, somliga läckert matta i färgen, andra futuristiskt djärva. Och även om vi svenskor äro alltför måttfulla för att låta oss förledas av de extravaganta vidunderligheter, som under namn av pyjamas någon gång förirra sig hit till våra större mannekänguppvisningar och slå oss med häpnad över våra parisiska systrars oförnuft, äro vi dock icke alldeles okänsliga för glädjen att skaffa ett plagg, litet originellare och mera elegant än vad som strängt taget är nödvändigt.

Dagens båda modeller äro vackra och avvika en smula från den vanligaste typen utan att därför vara opraktiska.

Den första är en helt enkel liten flickpyjama, gjord i två färger och prydd med hjärterkung på den behöriga vänstra sidan, en idé, som åtminstone bör vara ursäktlig

Grevinnan Marg. von Schwerin presenterar i dag Iduns läsarinna två trevliga pyjamasmodeller, till vilka mönsterkunna rekvideras genom Iduns Mönsteravdelning. Pris per styck kr. 1: 50.

i våra dagar, då amerikanskorna brodera Prinsens av Wales porträtt på sina klänningar. Spelkortet kan naturligtvis ersät-

tas av vad som helst, som ligger hjärtat nära. Små majongdrakar äro aktuella.

Den andra modellen är utförd i enfärgat och blommigt siden och torde vara en smula mera pretentiös.

Tygåtgången är två gånger byxornas och jackans längd plus en gång ärmlängden. För modell II tillkommer dessutom vad som åtgår till schalen. Sömnaden är skäligen enkel, endast vanliga fällsömmar. Då man syr byxorna, sys först varje byxben ihop för sig. Kring midjan skor man, och byxorna knyts fram.

En liten svårighet är knapphållet till modell I. Det paspoaleras, d. v. s. en snedremsa av tyget, 5 cm. bred och 4 cm. längre än man vill ha det färdiga knapphållet, lägges på rätan av tyget, varpå man sticker på maskin, som den prickade linjen i fig. 1 utvisar. Därefter klippes hålet upp med små hack i hörnen, snedremsan vändes genom hålet, drages åt sidorna helt undan och lägges i ett motveck, se fig. 2. Slutligen stofferas snedremsan fast i maskinstickningen. Det färdiga knapphållet ser ut som fig. 3.

Det är alltid mycket svårt för en ovan sömmerska att få ett paspoalerat knapphål vackert på avigsidan. Men i detta fall förklarar saken väsentligt därigenom att tyget är dubbelt. Stofferingen av snedremsan på undersidan behöver då icke vara så utsökt, då den döljes av det undre tyget, i vilket man endast gör ett rakt snitt, varefter kanterna vikas in och sys till med fina smygstygn. Snedremsan tages lämpligen av samma tyg som uppslagen.

Iduns kvinnoklubb

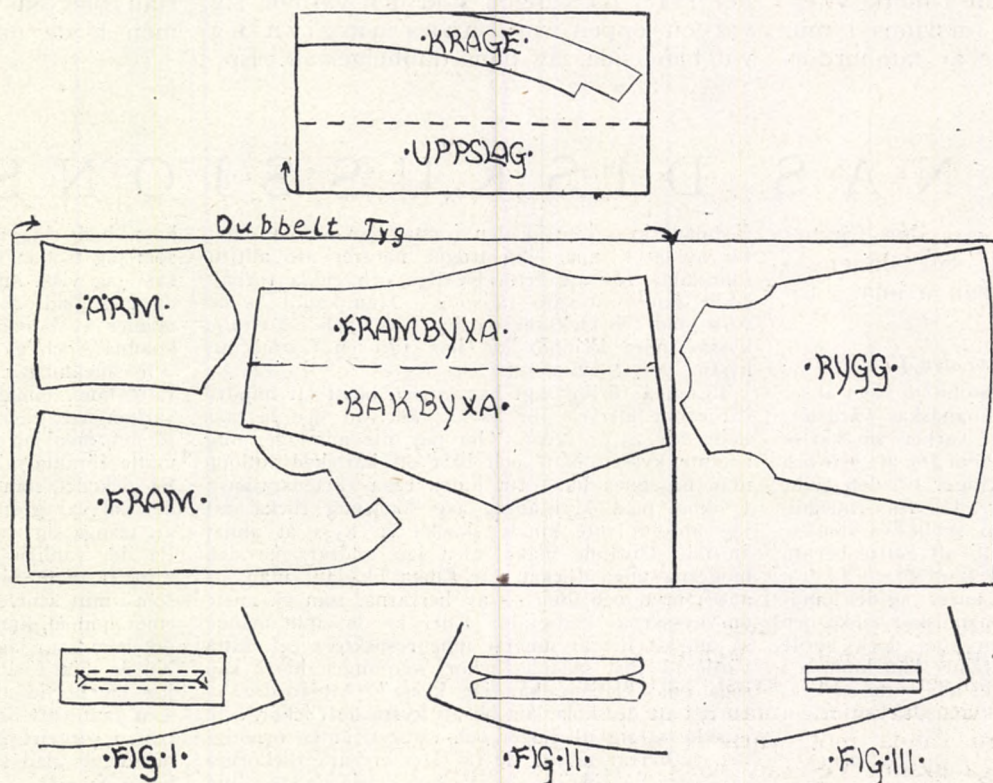
sektion II samlades torsdagen den 12 februari till årets första syafton, då författarinnan dr Alma Söderhjelm gästade klubben.

Nästa gång, torsdagen den 19 februari, är det sektion I, som sammanträder. Dr Söderhjelm upprepar då sin uppläsning och programmet i övrigt blir detsamma.

Alla klubbmedlemmar uppmanas att till varje sammankomst medtaga sina medlemskort. De som icke betalat sin årsavgift kunna göra detta till klubbens skattmästare på Idun eller på Fenix. Nyanmälningar — endast i sekt. II kunna nya deltagare intagas — göres till Iduns redaktion.

II.

I.

Lidol

är den tillförlitligaste av alla bröstkarameller

Ende tillverkare:

AXEL FORSBERG - GÖTEBORG

Ful

behöver ingen kvinna vara, om hon blott förstår, att förskaffa sig en vacker, oklanderlig hy. Prova Eorol's Äkta Liljemjölkrème och Ni blir förtjust över resultatet. Pris kr. 1:—

för stor tub.

PARFUMERI EOROL, ÖREBRO.

MYRORNA. AV JAMES HOPPER

FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

PETER LÄMNADE ATELJÉN, DÄR han målat ivrigt i flera timmar, och gick ut i trädgården. Det var middagstid, han blinkade mot den skarpa solen och sträckte på sig, ännu litet bländad efter den långa mödan, han insöp djupt rosornas doft.

På kort avstånd från honom, vid kanten av körvägen var ett stort hål, grävt, antog han, för att motta någon omplanterad buske, en syrén eller magnolia. Vattnet, som sipprade från en slang, vilken sträckte sig som en svart orm över gräsplanen, höll på att förvandla denna grop till en liten sjö. Peter gick fram till den lilla porlande sjön och satte sig belåten invid dess strand. Det räckte med en liten sjö, för Peter, han behövde ingen stor.

Det var förtjusande här. Vattnet sjöng, långsamt steg det, blommorna doftade. Peters själ vidgades ljuvligt. Långt ovanför i det blå kretsade en hök.

Men detta varade icke länge. I Peters omsorgsfullt anordnade stillhet började en liten hård sak att inkräkta. Skrapandet av en kratta bakom häcken, bakom hans rygg. Hans ansikte mulnade och förvreds av en grimas.

Han visste, vem som krattade där bakom häcken. Han inte bara visste det; med den obevekliga vision, som var honom given, då han föddes, såg han det också.

Det var hans hustru, som stod där bakom häcken och krattade. Och fast hon var bakom häcken, som fanns bakom hans rygg, såg han henne.

Han visste precis, hur hon såg ut, där bakom häcken. Hon hade på sig en morgonrock med stort blommönster, den var fastbunden med en snodd, som slutade med en sliten tofs. Undertill skymtade den smutsiga, vita kanten av hennes nattdräkt, ty från sängen hade hon gått direkt ut i sin trädgård. Hennes bara fötter voro instuckna i gamla bruna tofflor, det fanns strimor av våt jord över den del av fötterna, som syntes mellan de sladdriga tofflorna och den smutsiga nattdräkten.

De tryckte ned jorden fast, dessa fötter, de sattes ned brett i sår som en solid bred basis, de tryckte den förtroligt. Han hade sett dem förr, utan tvekan nedsänkta i sina sladdriga tofflor i mjuk gödsel.

Håret var uppfäst i en liten knut bak till. Hon satt ofta på huk över något frö, något ogräs. Hon var som en stark, tjock, kortväxt kuli från risfälten.

Peters ansikte rynkades ännu mera. Icke av vrede, icke av vämjelse, men av en slags sorgsen hjälplöshet. Så såg han plötsligt framför sig en annan tavla. Han såg henne som hon varit för årtal sedan.

Hon väntade på honom vid en stätta vid den avlägsna kanten av ett gyllene fält. Hon var smärt, doftande och mjuk. Hennes vackra klänning var urringad i hal-sen, den begynnande rundningen av de jungfruliga brösten höjde sig lätt därunder. Och hennes ögon, som voro vända mot honom, voro en smula fuktiga liksom Venus i dagningen, och läpparnas röda kalk var halvöppen.

Peter rörde sig oroligt, den hjälplösa förtvivlan blev djupare i hans ansikte.

Men en skarp sveda på högra vaden

En konstnär med drömmande fantasi och en sund, realistisk kvinnonatur ha ofta svårt att förstå varandra. Men ibland kan en yttre tillfällighet komma dissonanserna mellan dem att lösas i harmoni — det är motivet i denna novell, vilken påbörjas i detta n:r.

kom honom att ge den en kraftig smäll. Liv från alla håll angrepo den drömmeriets tillflykt, där han så behändigt sökt försöka sig. Vid hans smäll föll en liten myra krossad till marken. Men hon var icke ensam. En här av myror passerade tätt förbi hans fötter, så nära faktiskt, att de omgävo hans extremiteter liksom en svärm, som följer en dal, seglar förbi ett klippigt El Capitan. Peter drog hastigt undan sina fötter. Han lade sig på knä, sträckte på sin ganska långa hals och började betrakta vad som skedde. Och medan han betraktade det, hade han snart flyttat sig fullständigt bort från krattans torra, erinrande skrapning.

Tvärs över körvägen från den håla, som Peters fantasi gjort till en sjö, från detta hål till häcken, bildade myrorna ett brett, rostfärgat band. Först trodde Peter, att de marscherade en väg, sedan märkte han, att rörelsen var dubbel. Hundratusentals små varelser marscherade från hålet till häcken. Men lika många marscherade från häcken till hålet. De banade sig väg ut och in mellan varandras bana, och de två rörelserna gingo i varandra. När Peter stack sin långa näsa ännu längre ned, märkte han, att allt detta hade karaktären av panik och skräck, så att om denna hop icke varit nekad röst, skulle ett väldigt, förvirrat skrik ha stigit upp till hans högt belägna öra.

Varenda en av dessa varelser, som skyndade från gropens närhet, voro lastade. De buro något högt i sina käkar under korta, mattande språng, eller drogo bördan bistert efter sig, över stickor, som voro stora bjälkar för dem, eller småstenar, som voro Himalajaberg, de gingo runt eller trängde igenom grästovor, som voro ogenomtränglig djungel, och buro var och en en liten, vit sak, som såg ut som ett frö, som verkligen var ett frö, fröet, livsgnist, själva denna upprörda nations existens.

Peter kastade en blick bakut över deras marsch och fann utgångspunkten. Alla myrorna hade kommit upp och kommo fortfarande upp ur fem små hål nära gropen, fem små hål, som voro mindre än ihålligheten i ett halmstrå. Därnere dogo vid varje hjärtslag tusental en uppoffrande död, därnere under marken skedde ett stort martyrium, som lyste av myriader hjältebragder. Peter blev mycket upprörd, han skakade.

Men en kvast, en stor, präktig trädgårdskvast, sattes nu ned bredvid honom, och utan att se mer än kvasten, som han kunde varsebli med yttersta ögonvrån, visste han, att hans hustru stod bredvid honom.

— Titta, Daisy, — sade han och bjöd henne att dela hans sinnesrörelse, — se på myrorna.

Det blev ett ögonblicks tystnad däruppe, sedan hördes orden: — Myror, jag kunde

tro det, kors, de gå in i huset, låt oss döda dem!

Han sträckte ut handen och krökte fingrarna om kvastkåpen.

— Lägg dig ned här hos mig och titta, — sade han, — det är en märkvärdig syn. Det är som Sodom, Babylon och Atlantis i ett.

— Ja, och de skola snart vara i skafferiet. Då blir det Babylon i skafferiet. Kom, låt oss sopa bort dem.

Kvasten rörde sig i hans hand, han höll fast den. — Gör det inte. De ha överlevat en förfärlig katastrof. De ha sett tusental av sina likar sopade bort till hemsk död. De äro trygga och bära med sig sin nations framtida liv. Tänk, det skulle vara som om människor undkommit från en stad, som förstörts av översvämning, och äntligen stodo på fast mark, nakna, utmattade men levande och sedan sågo ett berg falla ned på sig.

— Det blir intet berg, sade hon. Det blir en kvast.

— Vänta, vänta, vädjade han brådskande, och försökte en mer förtrolig vädjan. Låt mig få se på dem. Daisy, vänta, jag får ut något av det. Låt mig få se på dem.

Men kvasten var nu ur hans hand, och med tre eller fyra tag som med en skära var det hela gjort. Av det breda, rostfärgade bandet med pulserande liv, som sträckte sig över körvägen, fanns nu ingenting kvar utom här och där en enslig myllrande liten fläck, intryckt i marken och på vattnets yta i gropen en hinna, bestående av döda och stympade myror och ägg.

Ett ögonblick bemäktigades Peter utslutande av känslolöshet. Under sin kontemplation hade han krupit ihop till myrornas storlek eller rättare sagt, han hade förstorat dem till sina dimensioner. Därför blev han djupt häpen över den fruktansvärda fullständighet, varmed dessa tre enkla tag med kvasten utförde sitt arbete. Så var det som en dvala släppt honom och ersatts av en våldsamt häftighet. Han ställde sig mitt emot henne, han ville tala, och han visste, att vad han ville säga, var något som icke kunde botas. Men det kom inga ord, hans strupe var alldeles hopsnörd, hans hjärna tom och virvlande.

Peter vände om på klacken och gick därifrån. Han gick ut ur trädgården och uppför stigen, som ledde till byn. I byn fanns ett ställe, där man kunde dricka, planen långt inne i hans huvud var ganska enkel. Han skulle gå till detta ställe och dricka, dricka, tills han föll omkull som en ox, träffad av slakthammaren. Men denna bestämda avsikt var liten gentemot den virvel, han hade blivit. Han kände sig liksom förgiftad, absolut förgiftad. Hans huvud var hett, han darrade och en bestämd punkt, en viss del av honom svävade ovanför honom, avskild och glorialik och blickade ned med förundran på hans tillstånd.

Han hade sett något så tydligt, han hade känt det så gripande, myrornas lilla kosmiska tragedi. Hade hon icke sett något alls? Hade hon icke känt något?

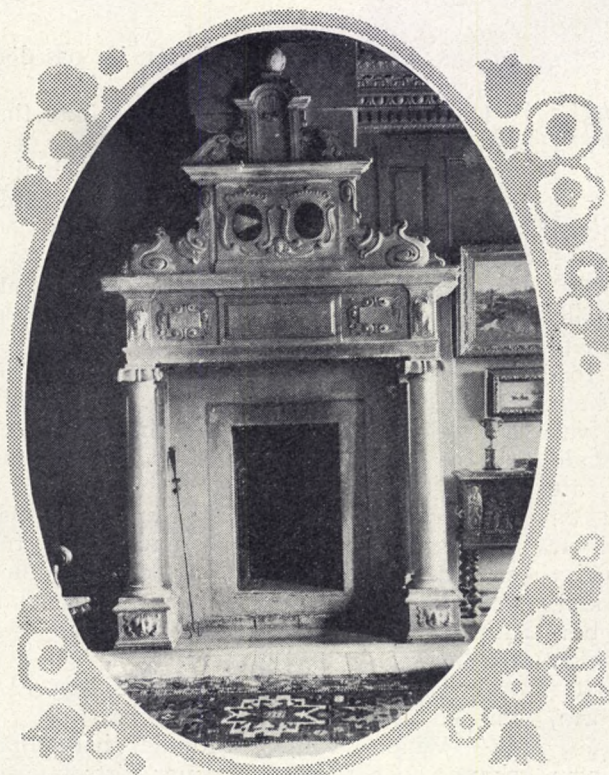
(Forts. i nästa n:r.)

Vetenskapliga fabrikationsmetoder och
Kooperativ distribution göra K. F:s
margarin till en delikat och billig vara.

V I D B R A S A N S S K E N

Från att ha varit tämligen föraktad som opraktisk och gammalmodig eldstad upplever den öppna spisen nu en renässans. Särskilt praktisk finner man väl den icke nu heller, men desto mer uppskattar man den poesi och hemtrevnad en flammande brasa i en öppen spis ger åt ett modernt rum. Ett vittnesbörd om det intresse, som den öppna spisen nu är föremål för, är den tävlan som Svenska Slöjdföreningen utlyst om spismodeller, men i väntan på realiserandet av dessa lämna vi här några bildprov på olika öppna spisar av gammalt och modernt, av svenskt och utländskt snitt.

En ståtlig öppen spis i sandsten från 1600-talet finns på Mälhammar i Västmanland.

Skokloster har bland öppna spisar ovanstående mycket beundrade, som emellertid tycks ha varit mindre nyttig än elegant, eftersom en kakelugn satts in alldeles bredvid.

En graciös och rikt utsirad öppen spis med drag av både barock och rokoko. Från Ekebyhovs gård i Uppland, slutet av 1600-talet.

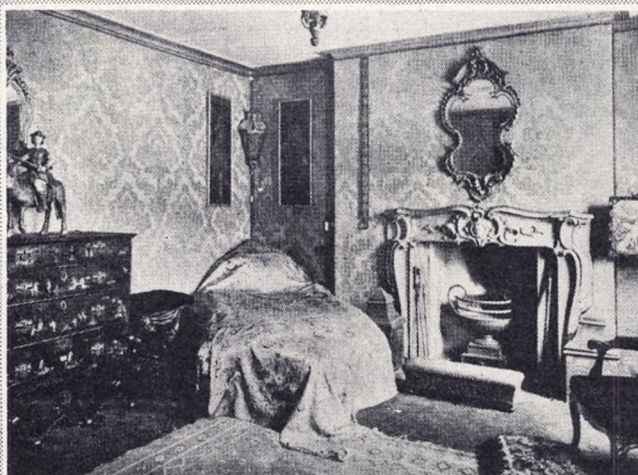
En modern svensk vardagsrumsinteriör med öppen spis. Komp. av arkitekt Anders Lundberg.

Bokhyllorna kring spisen och prydnadsaker på "mantelpicen" — det hör till engelsk stil.

Typisk engelsk interiör med den låga, mjuka soffan framför den öppna spisen, där familjen om kvällarna samlas för att steka fötterna och frysa om ryggen.

En kokett fransk interiör i brokad och guld med helt förgylla ram kring den öppna spisen.

VÅRMODETS PRELUDIÉR

Ingen vinter ha vi haft och ingen vinter tycks vi få — vi börja alltså redan nu att tänka på vårgarderoben. I Paris rustar man sig för högtryck att möta våren, men ännu har inte ridån gått upp för vårmödena. En liten titt bakom kulisserna har dock Iduns Paris-korrespondent lyckats få.

En chic teklädning i svart charmeuse med volang och kragrysch.

Två nya vårdräkter. T. v. promenadklädning i beige färgat ylle, t. h. promenaddräkt i svart och vitrutigt ylle med den typiska trekvartslånga, genom slår utsvängda kappan.

Det här ser nästan ut som en kasackklädning men är en promenaddräkt i svart, garnerad med blanka band.

Blå cheviot, svart siden och vita pärlemornappar är en distinguerad blandning för en promenadklädning.

Rött i alla nyanser är vårens mod — här en förmiddagsklädning i cyklamenfärgad crêpe.

I MODEHUSENS SALONGER ÄR det tyst och tråkigt. Mannekängerna gå omkring och gäspa eller svepa sig för roskull i de spanska sjalarna som ligga slängda i ett soffhörn eller prova gnistrande nålar och kammar i sina kortlurviga peruker eller kränga över huvudet halsbund av korall och jaspis, som ligga och lysa i montrerna. Några kunder ser man icke till — inga unga underchefer — och naturligtvis icke Han själv.

Han, le patron, har dragit sig tillbaka till

sitt allra innersta, där han omgiven av sina högra händer håller på att komponera en dräkt som skall bära det betecknade namnet Eklektisk.

För att stiga in i lejonets håla fordras mod — men plikten bjuder!

Man hälsar med ett leende som kunnat tjusa en kobra och antyder hastigt och ledigt skälet för besöket.

— Ni har då icke fått min inbjudning till vår uppvisning av dräkter? En dräkt-kollektion kommer då att framföras, som

ingen av mina konkurrenter kan mäta sig med.

— Jo visst, tack — det skall bli en ofantlig njutning, men min tidning i Sverige förmår icke styra sin otålighet längre. Huru-dant blir vårmodet? Maitre?

Chefen småler — intet kvinnligt är honom främmande! Visade icke redan Eva i paradiset ett ofantligt kunskapsbegär? Han låter modellen vila — klänningen komponeras på en levande mannekäng — och

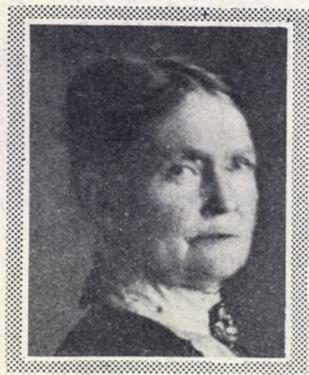
(Forts. sid. 212.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

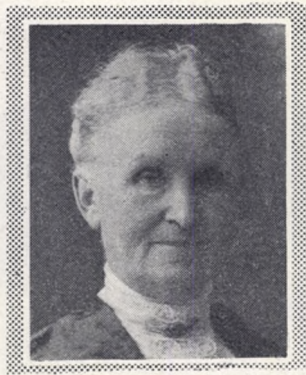
ELISABETH KALLSTENIUS.

F. Soltau, Lund. Anka efter kamrer C. J. Kallstenius. F. d. medarb. i Idun under sign. Stenia.
75 år den 9 januari.

CAROLINE WELINDER

F. Benzeltierna, Virserum. Anka efter läroverksadjunkten Per Welinder.
75 år den 7 februari.

JOSEFINE LINDBERG.

Fru, Skara. Maka till stationsinspektoren Alb. Lindberg, Skara.
75 år den 11 februari.

CAROLINE af EKENSTAM.

F. Reuterswärd, Eksjö. Anka efter löjtnanten A. J. F. af Ekenstam.
75 år den 12 februari.

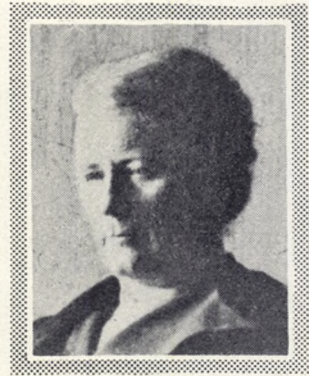
FANNY BLOMBERG.

Fröken, Sthlm. Slöjdinspektis. Förest. för Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdseminarium.
65 år den 14 februari.

MANNY HYLLEN.

F. Bengtsson, Bergunda, Råppe. Maka till kyrkoherden i Bergunda Per Hylltén.
60 år den 9 februari.

JUSTA ODHNER.

Fröken, Sthlm. Förste telegrafist.
60 år den 12 februari.

INGA von MALMBORG.

F. Schough, Gävle. Maka till majoren Otto von Malmborg.
60 år den 18 februari.

FANNY BOSIN.

F. Åkerlund, Nyadal. Maka till direktören vid Nordviks Lantbruksskola, Axel Bosin.
55 år den 12 februari.

ALICE BERGGREN.

F. Tersmeden, Orsa. Maka till bankkamreraren Ernst W. Berggren.
50 år den 12 februari.

MARTINA BJÖRCK.

Fröken, Motala. Biträdande föreståndarinna vid Motala kommunala mellanskola.
50 år den 14 februari.

ANNA LILLIEROTH.

F. Ekedahl, Frillesås. Maka till kyrkoherden i Frillesås, Fredrik Lillieroth.
50 år den 14 februari.

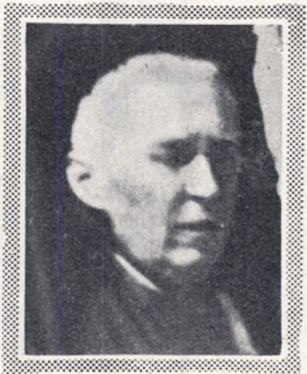
AUGUSTA HELLBERG †.

F. Björkegren, Norrtälje. Anka efter folkskolläraren Johan Hellberg. En son var Iduns grundläggare, Frithiof Hellberg.
* 1832, † den 3 februari.

EMMA PAULI †.

F. Swartling, Sthlm. Anka efter kanslisekreteraren Carl Gustaf Pauli.
* 1841, † den 20 januari.

LOTTEN LEIJONHUFVUD †.

F. Braunerhielm, Sthlm. Anka efter trafikdirektören, frih. B. A. Leijonhufvud.
* 1842, † den 21 januari.

EBBA CRONSTEDT †.

F. Tamm, Kihls gård, Värmdön. Anka efter kabinettkammarherren, greve O. C. Cronstedt.
* 1844, † den 23 januari.

WILHELMINA LAGERFELT †.

F. frih. Funck, Sthlm. Anka efter godsägaren, friherre C. H. Lagerfelt.
* 1844, † den 23 januari.

EMELIE DITZINGER †.

F. Hoffman, Saltsjö-Duvnäs. Anka efter fabrikören Frans G. Ditzinger.
* 1848, † den 17 januari.

GENA BYSTRÖM †.

Fröken, Härnösand. Diakonissyster. Föreståndarinna för Västernorrlands sjukhem i Härnösand.
* 1890, † den 10 januari.

HARRIET NORDENSKJÖLD †.

Fröken, Fårebo, Oskarshamn. Dotter till godsägaren Harry Nordenskjöld och hans maka f. Nordenskjöld.
* 1895, † den 10 januari.

RUMFORD BAKPULVER

Misslyckas aldrig! Lämnar aldrig bismak!

En fullbordad vinterfärd genom Sverige!

Den 30,000:de Ford-bilen nådde
sitt mål lördagen den 7 februari.

Kl. 3,24 e. m. lördagen den 7 febr. anlände den 30,000:de Ford-bilen i Sverige till målet för sin uppmärksammade vinterfärd Ystad—Haparanda. Den startade lördagen den 31 jan. kl. 12 midd. från Ystad och har alltså företagit den oerhört krävande resan på precis en vecka. Vägarna ha varit ofantligt svåra, men Ford-vagnen har genom denna enastående prestation bevisat, att den tar sig fram överallt — oberoende av väder och väglag. Den har gått som ett urverk, inte det minsta mankemang har inträffat.

Det livliga intresse, som allmänheten lagt i dagen för den 30,000:de Ford-vagnen och dess färd, visar den ofantliga popularitet, som märket Ford åtnjuter. Passa på och köp Eder Ford-vagn nu! Ni slipper då rusningen till våren och får vagnen levererad den dag, Ni önskar.

Ford
TOURING

Pris kr. 1,875: — inkl. gummiskatt för Stockholm, Göteborg eller Malmö. Exkl. leveranskostnader och frakt till köparens ort. Med självstart 100 kr. extra. Auktoriserade Ford-försäljare överallt i landet.

S. 102

Vi ä' bra! säga de unga.

(Forts. fr. sid. 200.)

Andra pris går som sig väl bör till en av poetisorna i tävlingsraden, till sign. Margita, som piggt och talangfullt skaldar över ämnet: »Sådan är jag...»

Här några brottstycken:

Min kropp är rak och smärt,
mitt skinn är lent och smidigt,
liksom en kattlik dans
är gången, fri och lätt.
Jag sätter huvu't högt,
— min makt kom ej för tidigt, —
jag rör mig utan tvång
och stylvor och korsett.

När vid min skrivmaskin
jag suttit hela dagen
och sökt få form och stil
på chefens stenogram,
kan ingen undra på,
när klockan väl är slagen,
att jag får ganska brått
att leta pudret fram.

Är chefen mäkt och glad
han är en "slav för kvinnan",
jag kan ha drägligt nog
och allt är lugnt och bra,
men har han haft en dust
med livsförjuvarinnan
han stjalper över mig
allt vad hon borde ha.

Och om jag då och då
blir bjuden bort att dansa,
jag snörper själv ihop
en klänning, fin och nätt.
(Det är ej nu vårt mod
att kring i balsal hamsa
i varmt och vädligt fläng,
vi rör oss mjukt och lätt.)

Uppå var ledig stund
jag flitigt odlar anden
och håller mig a' jour
med gammalt och med nytt,
och löjligt nog ej ser

vad i förbjudna banden
kan hava så min mor
och hennes systrar brytt.

I varje missroman
jag ser blott komedien.
Jag läser William Locke
och nå'n gång Gerald
och allt vad jag kan få
av svenska poesien
och så en frisk roman
med litet kärlek i.

Om jag skall gifta mig
jag gör det ej för maten
och ej för att bli fru
och få gå sysslolös.
Ty gamla ungmöns lott
fast fordom Ni den raten,
den skrämmar icke mer
— den hör till hedenhös.

Nej, jag skall ha en man
som framför alla andra
mig vetat att få fast
och hålla kvar — och kär,
och när jag finner det
ej gott att ensam vandra,
då slå vi vårt ihop,
båd' nöje och besvär.

"Margita" (av 20-seklet).

Signaturen Maj får tredje pris för en diger och omsorgsfull filosofisk utredning om nutidens unga flicka, där man uppskattar allvaret och det sansade, kritiskt granskande betraktelsesättet.

Sedan finns det flera tävlingsdeltagare, som man nämner med nöje. Signaturen Svarte Jack, Kaj och den en gång i Idun publicerade Lillebil äro förtjänstfulla skaldetalanger, som skulle vara förtjänta av extrapris, om sådana funnes. Sign. En nutidsflicka 1925 höll på att få tredje pris för en bra och rolig karaktäristik av olika flicktyper, men så tyckte prisnämnden att hennes språk var för slängigt och vårdslöst och hennes betraktelse för

»luftig.» Anna Greta Sjöstedt var också en deltagare, som kom i åtanke för pris. Men hennes lilla novellartade, graciösa uppsats var något dimmig i uppfattningen och lite lättköpt. Sign. »En av de unga», som skrivit sin uppsats från Stuttgart, hade också sina förtjänster och slutligen även sign. T. E-gen, fastän hon var för docerande och lite för medlidsam med sig själv.

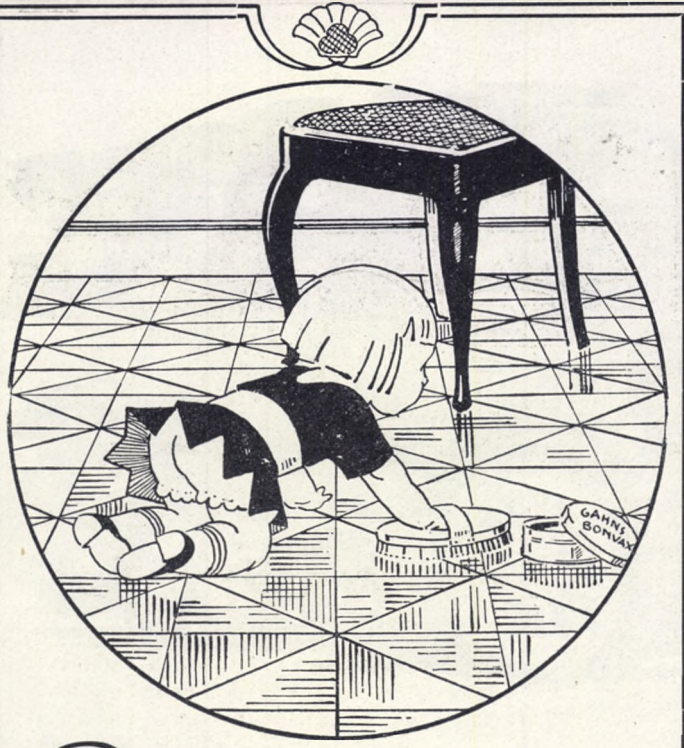
Prisen tillsändas pristagarna om de uppge namn och adress eller kunna personligen avhämtas å Iduns redaktion.

EBE.

Kring några böcker från flydda dar.

(Forts. fr. sid. 202.)

tacksam för ett och annat fynd man ofta mitt bland oväsentligheter, där lyckas göra. Med Gurli Linders bok är det helt annat: där har författarinnan med säker urskilningsförmåga samlat just på »fynden» och av dem åstadkommit ett sorts litet Stockholmsmuseum i skrift. I företalet ber hon om ursäkt för att boken framträder utan verklig plan. Dess komposition är godtycklig. Men detta spelar här icke minsta roll. En viss kronologisk ordning har följts, och huvudsaken blir dock massan av iakttagna och bevarade vardagsdrag ur ett skede av Stockholms samlings historia, då vår huvudstad ännu bara var en riktig småstad, men med väl utformad karaktär. Jag tänker särskilt på kapitlet: Det dagliga borgerliga livet, som är en liten gruva. Ett utmärkt bildurval kompletterar den roliga boken. Dess livslängd är ej beroende av en julmarknad.

Ringa arbete

förlänar Edra parkettgolv och korkmattor en djup, varaktig glans, om Ni vid boningen använder

Lita på fackmännens omdöme

i fråga om stickmaskiner liksom i allt annat.
Gör då som fackmannen — köp en

Perssons stickmaskin

Överlägset svenskt fabrikat med 20 års garanti.
Gamla stickmaskiner av alla slag tagas i utbyte. Bekväma avbetalningsvillkor. Sänkta priser.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN

Postadress: Fack 517 Stockholm I. Kontor o. verkstäder: Alströmergatan 22.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehörlig. Fås på alla Apotek.

Porslinstävlan avgjord.

Till Iduns Porslinstävlan har ett storartat antal svar inlutit, de flesta riktiga, vilket visar att tävlingen inte vållade alltför mycket huvudbry. Den var kanske rent av för lätt. Först öppnade rätta svar hade insänts av fru Frida Högman, Saltsjö-Nacka, som alltså blir den lyckliga vinnaren av kaffeservisen.

De rätta svaren voro: Vasen = Holland, urnan med lock = Kina, skålen = Japan, tékannen = England, bonbonniären = Tyskland, figurgruppen = Danmark, blomkrukan = Frankrike, soppterrinen = Sverige.

Vårmodets preludier.

(Forts. fr. 209.)
medan han svänger i handen fem nyanser i rött, gör han följande avslöjanden — icke så särskilt sensationella, men den som känner modets även små skiftningar vet, att dessa kunna innehålla tillräckligt av sensation.

— Ja, den raka linjen kommer fortfarande att behärska marknaden.

Den är ungdomlig och går bäst ihop med den kvinnotyp vi skapat för 1925 — ty det är vi modeskräddare som omskapa kvinnan, om icke efter vårt beläte så efter vår smak.

Kjolarna äro snävare och kortare än någonsin.

Men de damer, som icke fått den rätta jag skulle vilja säga den manglade figuren, behöva icke oro sig.

Vi ha tänkt även på dem — modellerna kunna modifieras på ett sätt som förut icke varit fallet med de absolut raka four-reauklänningarna (gud är god). I ryggen är den raka linjen intakt — men i sidorna kunna med fördel insättas snedder, veck, plisséer, ja till och med rynkor vid midjan, som ännu markeras lågt. Hos mig. Vissa hus ha flyttat upp den en centimeter.

Dräkterna göras »trois pièces», det vill säga blus och kjol sammanhängande och med lång jackett — varför just detta kallas »tre plagg» när charmen består i att vi slippa med mer än två, har besökaren aldrig kunnat förstå? Men det hör icke hit!

Promenadjacketterna äro i den manliga stilen, ofta med söm i ryggen och stora uppslag. Till dessa dräkter hör den mjuka filthatten prydd med ett brokigt band eller med en blomma. Och blomsterskörden på halmhattarna bli ännu rikare. Det lättar upp den stela moderiktningen.

Ävenså allehanda rysch. Den korta kjolen, vidgad med en plissé eller några veck i sidan, är idealisk som promenadjöl.

På kvällarna är all lyx och alla stilar tillåtna. Urringningen för säsongen är den som blottar ryggen, över vilken dock faller ner ett par pärlslejer som utgå från axeln. Till våren kommer »bateau»-ringningen den som går från axel till axel.

STEINWAY & SONS
STORT LAAGER I ENSÄMMA ÖSTERTORGEN
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSDRÖMSGÅTAN 7

TANGENS
GARDINER
äro billigare
bättre
och smakfullare
än utländska

IVORY BOARD
bästa, billigaste material för innerväggar och tak. Ersätter panel och puts. Tät, dragfri.
BYGG-GÖTA
STOCKHOLM
Tel. 4336 N. 24234

Enklaste och bästa färgningsmetod
är
HÄRVANS

Lägg pulvret i ett kärl. Häll hett vatten över — o. färgningen kan börja.

OBS!
Färgning i hemmet lönar sig endast om färgen är prisbillig. "HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar — har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande. Under rekonvalescens och svaghet försäkrad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

Fås på alla apotek i originalfl. om 200 och 1000 gr.

Iduns byrå och expedition,
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:
Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

25 öre

kostar endast ett paket om 125 gram

SANA

Kaffetillsättning

och användes av varje förständig och sparsam husmoder. Ett paket Sana väl uppblandat med c:a ¼ kg. rostat och mallet kaffe, giver kaffet en fyllig och god smak, samtidigt som kaffet utdrys gas enormt. Förordat av läkare.

SVEA KAFFETILLSÄTTNING A/B

Stockholm. - Tel. 2257

Partiniederlag:

Malmö:

A/BOL. ADOLF FAXE
Tel. 4882

Göteborg:

OLOF GLENNE
& C:o, A/B.

I förpackning 25 öre.

Till balen

eller sällskapsaftonen önskar varje dam en chic och trevlig klänning. Bland vårt rikhaltiga urval av

Bal- och Sällskaps- Klänningar

finner Ni säkert vad Ni söker.

Vår beställningsavdelning för klänningar tillfredsställer de högsta krav på ett gedigt och stilfullt arbete.

Paul U. Bergström's

74 Drottninggatan 74

Katarr i luftrören

utrotas fullständigt med vårt berömda "Wenin", som avlägsnar slemmet och läker slemhinnorna! Vid andnöd kan hjälp genast fås! Betänk, att hundratals svårt sjuka, som förut försökt allt möjligt, men utan resultat, blivit fullt friska genom "Wenin". Pris Kr. 5:— + porto.

VARUDEPOTEN, KARLSHAMN,
Avd. 14.

Promenadklänningarna äro höga i halsen och gärna knäppta bak.

Som skinn garnityr på tyngre tyger lynx och gasell samt broderier. På kvällarna pärlor och stenar. Vi sälja också halsband och armband i stil och färg med dräkten. Familjejuvelerna stanna mest i bankvalven eller förvandlas till reda pengar.

Av färgerna äro vitt, skärt i alla nyanser, hela skalans i brunt samt i rött moderna.

Vid dessa ord skakar le patronen en sista gång lapparna han håller i handen, drar ut en och går fram till modellen.

Audiensen är slut. Jag avlägsnar mig belåten med mitt nya vetande och avgivande löftet att jag ej innan expositionen skall avslöja källan.

PARTOUT.

Varsel, dubbelgångare och spöken.

(Forts. fr. sid. 205.)

Åsikterna beträffande den verkliga naturen av de företeelser, som bruka kallas »spöken», är som bekant mycket växlande, och litteraturen härom är i hög grad omfattande, om också av mycket olika grad beträffande vederhäftigheten. Till det mest tillförlitliga, som utkommit på detta område, hör emellertid »Från det okändas värld» av doktor Alfred Backman.

Alfred Backman var regementsläkare och dog 1913. Begåvad med ovanliga, medfödda psykiska egenskaper, upplevde han under nära nog hela sin levnad en del märkvärdiga händelser, som icke låta sig förklaras enligt de vanliga gällande naturvetenskapliga teorierna. En del av dessa upplevelser redogjorde han för i utländska facktidskrifter, andra åter berättade han i livfullt kåserande stil i form av tidningsartiklar. Hela hans liv och hans upphöjda karaktär vittnar om, att de icke äro uppiktade. Själv säger han i sitt förord: »Jag omtalar helt enkelt, vad som verkligen tilldragit sig, vad jag själv upplevat eller vad jag av pålitliga personer förnummit.»

Offentliggörandet av sådana intyg på en del av människans fortlevande på andra sidan graven är icke utan betydelse i vår materialistiska tid, då man på sina håll kraftigt arbetar på att utplåna ur folkmedvetandet allt vad religionen och filosofien tidigare lärt oss om själens odödlighet.

O. K.

Hembakat eller köpbröd.

(Forts. fr. sid. 197.)

En familj på 5 personer i samma våning gjorde likadant.

Fyra trappor funno vi en tjänstemannafamilj där frun energiskt förklarade att hon bakade allting själv och att det blev avgjort billigare fastän hon bara hade en jungfru. Mitt emot mötte vi den andra ytterligheten, där köptes allt, men så var det också bara två personer.

Strandvägen 19 bekräftade de redan vunnna slutsatserna.

Hushållet nedra botten på 4 personer bakade endast småbröd och köpte resten.

En trappa upp bakade man vetebröd och småbröd men köpte matbröd. Franska bröd bakades emellertid här en gång i veckan. I hushållet två trappor, 12 personer, bakade man två gånger i veckan. Där funno vi åter en duktig husmor. »Jag bakar själv, sade hon, vi har bara en jungfru, ja man får lov att göra det, om det skall gå ihop. Någon gång vid extra tillfällen kunna vi köpa litet, men det är sällan.»

En nyhet

Björkens livgivande egenskaper ha sedan urminnes tider varit kända och uppskattade ingredienser i läke- och skönhetsmedel. Av denna orsak har också D:r DRALLE'S BIRKEN-WASSER blivit ett över hela världen använt härvatten. Nu har det lyckats att vetenskapligt utexperimentera även en hudcrème med samma välgörande ämne, nämligen

Doktor DRALLE'S BIRKENCRÈME.

Denna hudcrème intar en särställning bland det otal hudmedel, som förut finnas i marknaden, därigenom att det innehåller inga andra beståndsdelar än sådana, som huden behöver och som den med *lätthet tillgodogör sig.*

Att vårda hyn är ingen fåfänga,

men att göra det på rätta sättet är konst. På ett fullt tillfredsställande och enkelt sätt kan detta göras genom att *dagligen ingnida huden med*

Dr. DRALLE'S BIRKENCRÈME

**Vid Gikt
Reumatism**

**Ischias
Influensa**

**Huvudvärk
Nervsmärtor**

användes TOGAL med snabb och säker verkan även i hårdnackade fall och utan skadligt inflytande på mage och tarm.

Smärtorna försvinna omedelbart, och urinsyran utskiljes starkt ur kroppen. Togaltabletter finnas å alla apotek till Kr. 2.40 och Kr. 0.85 pr glas.

ZETA

ZENITHS NYA SMÖRMARGARIN

ÄR TILL UTSEENDE, SMAK OCH AROM FULLT JÄMSTÄLLT MED PRIMA MEJERISMÖR.

Glöm icke

att begära denna 10-dagars provtub.

Märk huru oftare man får se vitare tänder överallt i dag. De voro icke så vanliga för endast ett par månader sedan. Men tusentals människor i Sverige borsta redan sina tänder på ett nytt, säkert sätt. Låt provtuben visa även Eder vad det innebär.

Bekämpa beläggningen.

Eder tänder äro missfärgade av beläggning. Först är beläggningen klabbig — man kan känna den med tungan. Den tilltager och mörknar, så att tänderna förlora sin glans. Ingen vanlig tvålhaltig tandpasta kan effektivt bekämpa den.

Beläggningen är även orsaken till de flesta tandåkommor. Den kvarhåller matrester, som jäsa och bilda syra. Den håller syran i ständig beröring med tänderna och förorsakar frätning. Milliontals svampar växa däri. Dessa äro, i samband med vinsten, den förmästa orsaken till pyorré.

Enda sättet att få vitare, friskare tänder är att dagligen bekämpa denna beläggning.

Tandläkekonsten har nu upptäckt metoden härför. Den har funnit två kampmedel mot beläggning. Ett upplöser beläggning i alla stadier. Ett

annat avlägsnar den utan skada för emaljen.

Framstående auktoriteter ha bevisat dessa metoders överlägsenhet. En ny epokgörande tandpasta har baserats på dem. För att möjliggöra deras dagliga användning. Dess namn är Pepsodent.

Denna tandpasta är redan i användning över hela världen, huvudsakligen genom rekommendationer av ledande tandläkare. Den betyder för alla ett nytt skede i tandhygien.

Märk vad den gör för Eder.

Pepsodent har även andra betydelsefulla effekter. Det mångdubblar två stora tandskyddande egenskaper hos saliven — dess alkalitet och dess stärkelselösande förmåga. Den dubbla effekten skall göra Eder förvånad och förtjust.

Sänd in kupongen i dag för en 10-dagars provtub. Märk huru rena tänderna kännas efter dess användning. Märk frånvaron av den klabbiga hinnan. Se huru tänderna bli vitare allteftersom beläggningen försvinner.

Ni kommer alltid att vara belåten, att Ni gjorde detta prov. Klipp ur kupongen nu

Skydda emaljen!

Pepsodent upplöser tandbeläggning, avlägsnar den sedan med ett medel betydligt mjukare än emaljen. Använd aldrig tandmedel vilkas grova beståndsdelar måste döljas med tvål eller annat smörjmedel.

Pepsodent

Den nya epokgörande tandpastan.

Ett vetenskapligt sammansatt tandmedel, numera föreskrivet av alla framstående tandläkare.

Heltub kr. 1:25. Dubbeltub kr. 2:25.

10 DAGARS TUB GRATIS

1533

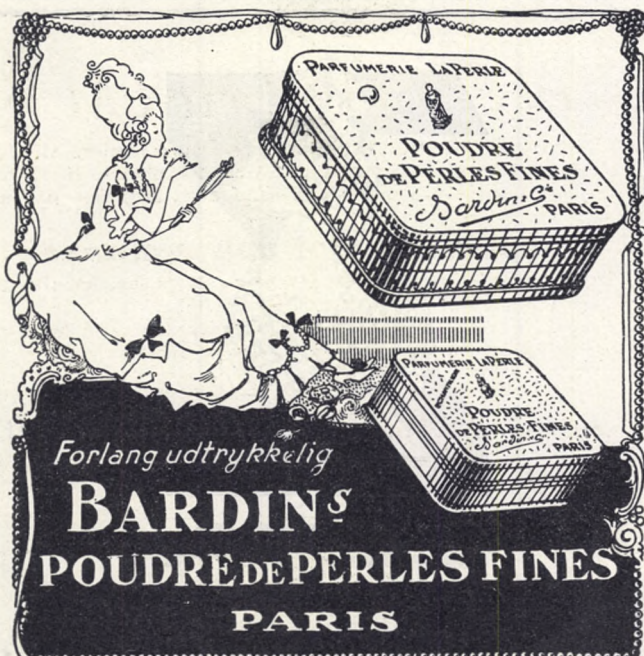
Eneqvist, Holme & Co, A/B, Vasagatan 15-17, Stockholm

Sänd en 10-dagars tub till

Namn:

Adress:

Skriv fullständig adress. Skriv tydligt. Endast en tub till samma familj. Idun 15/2

Forlang uttrykkelig

BARDIN'S POUDRE DE PERLES FINES PARIS

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare. Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

För två personer att sköta ett 12 personers hushåll — det är verkligen kärntag, värda beundran!

Tre trappor, 4 personer. Där köpte man mest, bakade sällan. I våningen mittemot med samma personantal bakade man däremot både matbröd och vetebröd.

För att ge en opartisk sammanfattning måste vi nog återvända till början. Sedan gasen blivit billigare tycks det bära sig att baka hemma för större hushåll, medan hushåll på ett par tre personer knappast ha någon större ekonomisk vinst av hembakning, om man räknar att tid också är pengar.

Hon som inte ville lära sig skriva.

(Forts. fr. sid. 203.)

kom, hade pappa just fått brev från en fattig, okänd konstnär som skrev, att han höll på att svälta ihjäl. Då fick han tio kronor och för fem köpte jag en sommarhatt.

Konsten har alltid stått för mig som något så högt och vackert och värt att skydda. Därför tycker jag, och har alltid tyckt, att det är avskryvt när konsten sviker sig själv.

Konsten skall vara så som Gudmund Silverstolpe definierat den. »På jorden är det sköna en symbol, som ständigt pekar mot ett högre mål, men skön är blott den form där anda finnes.»

Mina flickår räckte länge, ty jag var över 30 innan jag gifte mig. Det sista flickåret tillbringades i Montpellier där jag ville lära mig mera franska, kanske mest därför, att jag lärt känna den bästa man på jorden. Han var språkvetenskapligt bildad, och jag kände mig oerhört okunnig.

Trots en svår sjukdom hindrade mig följa universitetets kurser, blevo vi gifta och flicktiden tog slut för att utbytas mot ett livskede, som givit de rikaste intressen och gjort mig till en mycket lycklig människa, som ännu kan känna ungt och se förhoppningsfullt på livet och en utveckling framåt.

Fixeringsbild i n:o 7.

Här storma Björneborgarna fram. Men var är Döbelns profil? I tävlingen som är avsedd för Iduns yngsta läsare, utdelas tre bokpris. Svaren märkas "Fixeringsbild n:r 7".

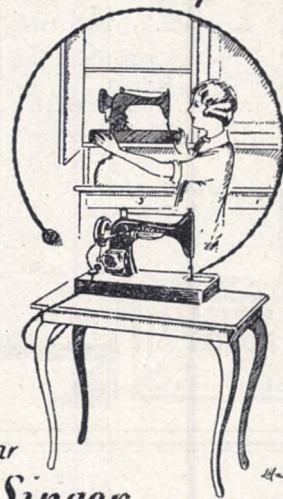
DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Flöderränseri

Så liten plats

tar "Singer

Lilla elektriska

Det moderna hemmets symaskin.
Kan placeras var som helst.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptigt vände och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess ange näma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

ZEBRA Pasta Ugnsvårta

Tidsbesparande: Giver en djup, svart glans.

Om Ni föredrager flytande ugnsvårta, försök då

ZEBO

Blodbrist och aptitlöshet

övertvinnes snabbast av

Ferrin

Bästa Järnmedel.
Utmärkt stärkande.

A.-D. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG.

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast
MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

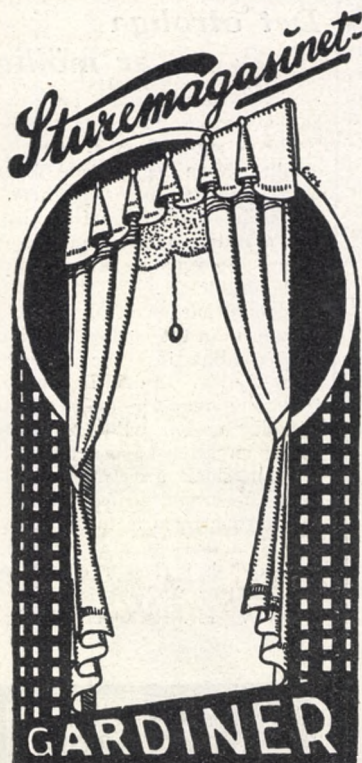
Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

i alla tänkbara kvaliteter billigt från
STUREMAGASINET,
Stureplan 15, Stockholm.
Prover sändes på begäran.

Iduns pristävlan i n:o 7.

G **T** 10000 METER

D **N** TRE ARK PAPPER

F

B **P** FLOD I ITALIEN

R **Ä** **L**

A **S**

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 7".

Lösningar.

Rebusen i nr 3 lyder: *Storm, åska, regn och rusk* karaktärisera detta års början. Pristagare blevo denna gång *D. Andersson, Malmbäck, och E. Lindgren, Trälleborg*, som i postanvisning få sig till-sända kr. 14:90.

Rebusen i nr 4 hade lockat ett så stort antal tävlande, att de båda pristagarna, *Vera Werne, Höör, och fru Ellen Magni, Stora Rör*, erhålla icke mindre än kronor 45:30 vardera. Den rätta tydnin-gen är: *Många ladugårdsbesättningar måste ned-slaktas på grund av mul- och klövsjukan.*

Pristagare i Fixeringsbild n:r 4 blevo *Elsa Elgham, Ulvsunda, F. Holmberg, Umeå, och A. Larsson, Västeråsgatan 10 E, Stockholm*. Om bilden hålles upp- och nervänd syns den andra kavaljeren mel-lan den förstes ben och rockskört.

I fixeringsbilden nr 5 synes mamsellen mellan flickans båda ben. Prisen gå denna gång till *Inge-mar Fenander, (6 år), Åseda, Margareta Watten-ström, Fagersjö, och Sigrid Hägglund, Sundsvall.*

Singer & C:o Symaskins A.-B. har utgivit en märkbok, vilken till följe sitt billiga pris och rik-haltiga innehåll bör bli välkommen för alla dem, som syssla med linnesömnad, märkning av utstyrs-lar etc.

Utom bokstäver och monogram finnes även däri en del små broderimönster till barn- och under-kläder, sänglinne m. m.

Märkboken kostar kr. 1:50 och är utarbetad av *Elsa Ullman.*

Ni har hushållsbestyr!

och händerna bli lätt röda, och grova. Använd därför, när Ni tvättar Er, F. Pauli's Ovicula tvål så skall Ni se, att de hålla sig vita, mjuka och vackra trots arbetet!

F. Paulis

Ovicula

Skönhetstvålen

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM
Tel. 7576, N. 18336
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenter. Även
skriftliga förfrågningar.

Beställ inte

Edra förstoringar genom ombud, utan
vänd Eder direkt till en pålitlig firma.
Vi utföra alla slags förstoringar.
N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

PRINS WILHELM

har bevisat "HUSBONDENS RÖST" den stora hedern att för grammophon intala ett par av sina dikter, och utvalde H. K. H. för detta ändamål tvenne dikter bland dem, som lågo honom varmest om hjärtat, nämligen:

Mormor samt Sol och sommar

Under beteckningen X 2171 har denna skiva just nu utkommit. Pris **Kr. 4:—**. Särskilt textblad medföljer.

Samtidigt med denna mycket intresseväckande skiva hava vi utsänt en hel del andra intressanta svenska nyheter.

Begär våra specialförteckningar för februari.

SKANDINAVISKA GRAMMOPHON A.-B.

Tel. 3698 OPERAHUSET - STOCKHOLM Norr 8803

"Husbondens röst."

Iduns korrespondensklubb.

Vore så tacksam få genom Iduns Korrespondensklubb brev-växla med någon som kan förstå huru man även nu i tiden kan genom att ha blivit bedragen på en människas karaktär svikta i tro på allt.

"Sesam."

LÄSARINNORNAS SPALT

Goda pensionat i Rom.

Vad god giv mig adress på ett gott ej allt för dyrt pensionat. Hur ofta läser man inte dessa ord i Iduns spalter.

Då jag, för ett par veckor sedan av en mycket god dansk vän fick adress på ett utmärkt pensionat i Rom, tänkte jag, att Idun skulle vilja sprida den adressen, ty säkert blir det många av dess läsarinna, som i vår resa till Rom, och gärna vilja bo på ett bra pensionat.

Min vän har varit i Rom 3 veckor och hela tiden bott hos signora *Lucarina*, Via Gregoriana 5. Pensionatet har ett förtjusande läge, endast ett par minuters väg från Monte Pincio.

Priset är för ett trevligt rum med hel inackordering, 35 à 40 lire om dagen. Maten är utmärkt god, riklig och välagad. Signora *L.* övervakar allt själv och är känd för sin utmärkt läckra *macaroni*.

I år, då det är "anno santo" (heliga året) kommer det nog många resande till Rom, och då är det av stor vikt för dem att ha adress på ett utmärkt pensionat, varest man alltid är säker på att få det bästa och till billigaste pris.

Vill man, kan man även få sin tvätt ombesörjd på samma ställe, billigt och omsorgsfullt.

S. W.

Ett tack.

Jag får härmed sända mitt varma tack till Idun och dess läsarinna för den visade vänligheten. Jag kan endast säga Tack och Gud välsigne eder alla.

Elisabeth.

SVAR.

Svar till förtvivlad. Undertrycknad som i många år lidit av att se mina händer fulla av vårtor, fick efter att ha provat en massa preparat, vilka tyvärr ej hjälpte mig, ett verkligt och effektivt värtmedel "Verrucin" vilket efter en enda behandling smärtfritt borttog de otäcka svulsterna. Detta preparat finnes att köpa direkt från generaldepoten A. Carlin, Rådmanngatan 9 n. b., Stockholm.

En lycklig.

Svar till Trogen Läsarinna. Ni får framställa er fråga tydligare, om ni bor på landet eller staden, vad ni nägorlunda är hemma uti etc.

Ebon.

Gikt Ischias Reumatism Nervsvaghet Åderförkalkning Ålderdomssvaghet

bekämpas effektivt med **miradium**, som innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser. På apoteken à 6,50 kr.

Tag först miradiumsalt eller -pastiller och, om så är nödvändigt, sedan de starkare miradium-tabletterna.

Utvärtes användes Miradium-salvan med äkta radium, pr tub kr. 3.50.

Gratis sändes boken om radiums verkningar. Skriv till Miradium-officinen, apoteket Vassens apoteksvarucentral, Vitrum, Stockholm.

Den tryckande atmosfären

i sjukrummet renas och uppfriskas mestadels några droppar »4711». Dess i hög grad angenäma och välgörande doft vederkvicker och stimulerar de angripna nerverna och skänker förnyad livsglädje och levnadsmod.

4711. Eau de Cologne

Svar till Självförsörjande, arbetsam prenumerant. Arbeta hos andra än så länge, tills något gott tillfälle yppar sig för er att få något eget.

Svar till Energisk. Se efter i några städers kataloger, om sådana affär finns förut. I min stad finns en sådan. Jag tror inte att det är mycket att förtjäna på en sådan affär. Människor köpa nu för tiden ju så mycket färdigt. Sy klädningar för butiker i stället.

Svar till Eva. Ni kan nog i bokhandeln få någon bok om Læstadius, däri ni utförligt kan få läsa om det ni frågat om, om ni nu inte kan få svar på frågan i svaravdelningen i Läsarinornas spalt.

Svar till Lova. Hur kan ni säga att ni aldrig haft någon glädje i livet, när ni varit gift. Ni säger att ni varit olyckligt gift. Men ni var väl inte olyckligt genast. Nog har ni haft ljuspunkter i livet. Tänk, så många, som aldrig smakat kärlekens lycka. Mot dem har

ni nog varit lycklig, om det också var kort. Vi ska alltid reducera våra sorger, tänka på att andra ha haft det värre. Man kan leva på minnet av en lycka, när man inte låter det mörker, som sedan kommit, uppsluka sig. Egentligen se människorna mycket mera mörkret, än ljuset, fast det borde vara tvärtom. Så har ni arbetet. Tänk att ni bara har ett sådant, nu när så många sakna det. Ni är missbelåten med ert arbete, som ni haft i 18 år. Men är det säkert att ni bleve belåten med ett nytt? Är det säkert att ni ens kunde gå i land med ett nytt? Behåll det arbete ni har, men försök att indela er lediga tid, så att ni därunder vinner rekreation. Gå ut i friska luften ett par tre gånger om dagen, hur kort det än blir. Hav friskt omkring er, och uppfriska ert sinne, ut att glömma allt tråkigt, som ju hör till det förgångna. Bekanta er med människor, gärna med dem, som inte ha det så bra, som ni själv. Hör på dem, så glömmet ni ert eget

och edra egna tråkigheter förminskas. Det är inte alltid vårt yttre liv det beror på. Nej, det är vårt inre liv. Är vårt inre liv, som det skall vara, så har vi frid och harmoni inom oss. Och ha vi det, så gör det yttre föga. Då äro vi lyckliga, nöjda och glada i det arbete, som förefaller att vara tråkigt. Försök att finna denna lycka, Ni kan det nog, om ni är riktigt vill försöka.

Svar till Greta. Ni får själv se er om efter en för er passande plats. Det kan helt enkelt ingen annan göra. Och så vill ni ha vinning därtill. Omöjligt att andra skall kunna göra detta. Tänk själv efter någon plats, där ni har bekanta, som ni personligen kan träffa, och dit ni kan resa för att med egna ögon se och övertyga er om platsens lämplighet. Allra bäst vore att övertaga något, som redan är i gång; att studera annonser i olika tidningar är mycket bra. Men det får göras en längre tid. Man kan då få tag i något helt annat, ja mycket bättre, än det man

tänkt sig. Ett exempel. En mor hade en son som just inte visste vad han skulle bli. Då såg modern en dag en annons, där en plats annonserades ledig. Detta arbete hade den unge mannen aldrig tänkt sig. Men han tog det. Han blev duktig i det. Han mognade i det. Det förde honom ut bland människor. Han fick världsvana, en viss yttre pondus, som man aldrig skulle trott den blyge gossen om, och se då blev han *erbjuden* en framstående plats, som varken han eller andra drömt om.

Ebon.
Till En ensam ung kvinna i n:r 3 av Idun. Vad ni känner litet till livet som efter tre så härliga ord som ung, frisk och stark kan skriva — tyvärr.

Kan ni tänka eder hur det känns att i årtal vara bunden vid sängen i ett svårt lidande? Jag vet det — undra icke på att jag började gråta bittert då jag läste Edra ord.

Men det var några goda råd ni önskade och det kan jag giva eder.

För det första avskeda eder jungfru och sköt edert hushåll själv, (till tvätt och skurning kan ni nog få tillfällig hjälp) eller ännu bättre, tag i jungfruns ställe en ung, obemedlad flicka och lär henne allt vad ni själv kan i ett hems kötsel. Undervisa och bemöt henne så kärleksfullt som om hon vore en yngre syster till eder, och ni skall aldrig behöva känna eder *ensam och övergiven*.

Det är helt naturligt att eder man, som har ett strängt arbete, vill ha fullkomlig ro och vila när han kommer hem. Men det är ju inget som hindrar att ni ordnar allt i hemmet som till en fest när eder man kommer. Duka med blommor och tänk bara på att göra det så trevligt ni kan och ni skall få se, att ni snart är både glad och förnöjsam, kanske tacksam för att ni lever nu och icke på "mormors tid".

Så skulle jag vilja råda eder att komplettera edra kunskaper genom att gå igenom en korrespondenskurs i ett ämne ni själv önskar. Får ni ändå tid över, så sy och sticka till fattiga barn eller till våra sjömän. Om ni visste vad en sjöman blir tacksam och glad när han om julen får i present, en halsduk, vantar eller strumpor som blir tillsänt honom genom sjömanshemmen.

En sjömans dotter.

Det otroliga är möjligt

— även den svåraste huvudvärk kan avlägsnas på några minuter.

Vare sig huvudvärken förorsakas av en begynnande förkylning eller den beror på nervösa nervsmärtor och reumatism, botas den osviktigt i en handvändning genom intagande av ett par Globoidtabletter.

Globoid har en otroligt kraftig verkan, utan att medlet på minsta sätt menligt inverkar på mage eller hjärta. Däri ligger dess företräde framför andra smärtstillande medel. Globoid är helt enkelt en vetenskapens triumf!

Utän smak äro Globoidtabletterna dessutom genom sin ovala form synnerligen lätta att intaga.

Globoid säljes (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter à ½ gram till ett pris av Kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

FAMILJENS EKONOMI förbättras av den husmoder som endast använder

"FAVORIT"

Landenberghs **SMÖR-BLANDADE MARGARIN**

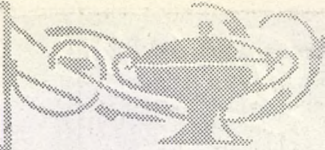
i stället för det dyra mejerismöret.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

FALU- ÄTTIKA

TILLVERKARE
STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS AKTIEBOLAG

NÅGRA PRAKTISKA DETALJER VID
KÖKETS ANORDNING.

(Eftertryck förbjudes.)

Koncentration i det husliga arbetet är för husmodern en viktig tidens lösen. Härför fordras först och främst, att husmodern förstår att planlägga hemarbetet på effektivt sätt, så att sysslorna bli utförda på lämpliga tider och i lämplig ordningsföljd. Vilket allt fordrar ett verkligt litet studium. Utom detta viktiga kapitel fordras att få hemmen tidsenligt inredda. Husmodern måste följa med sin tid i detta avseende, på det att hon själv måtte få klart för sig de fordringar hon kan uppställa, eller åtminstone de önskemål hon vill nå, vare sig det gäller kökets nyinredning eller dess omändring till det bättre. Vidare bör husmodern veta att i sin tjänst taga det bästa av alla de olika hushållsmaskiner, apparater och smärre hushållsartiklar som alljämt tillföras marknaden. Att bland mängden välja ut vad som på grund av tidsbesparing och arbetsbesparing är av verkligt värde är en icke ringa konst.

Den första fordran man måste ställa på ett väl inrett kök är, att det skall vara hygieniskt: det skall vara lätt att hålla rent. Tvättbar beklädnad å väggarna är i detta avseende ett gammalt känt önskemål. Ännu är det emellertid ett fåtal kök i Sverige, som äro försedda med hela kakelväggar, om vi också i ganska stor utsträckning finna materialet kring spisanordningen. Den vanligaste behandlingen av köksväggen numera lär väl vara oljemålning, men ännu lever tapeten i allt för stor utsträckning kvar i våra kök. I brist på tvättbara väggar kan man själv bekläda dem med ett gott material. Överallt, där köksväggen är mest utsatt för nötning och stänk, och gärna runt väggen som en panel kan man till la-

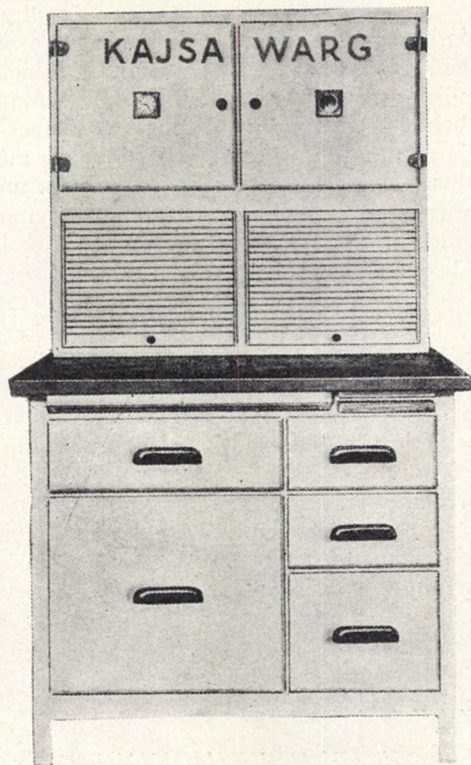
Vår av kännare högt uppskattade

Klass II
Pilsner

ALLM. TEL. SÖDER 33164. RIKSTEL. 7247.
A: B. HEMBRYGGERIET
Heleneborgsgat. 15. STOCKHOLM.

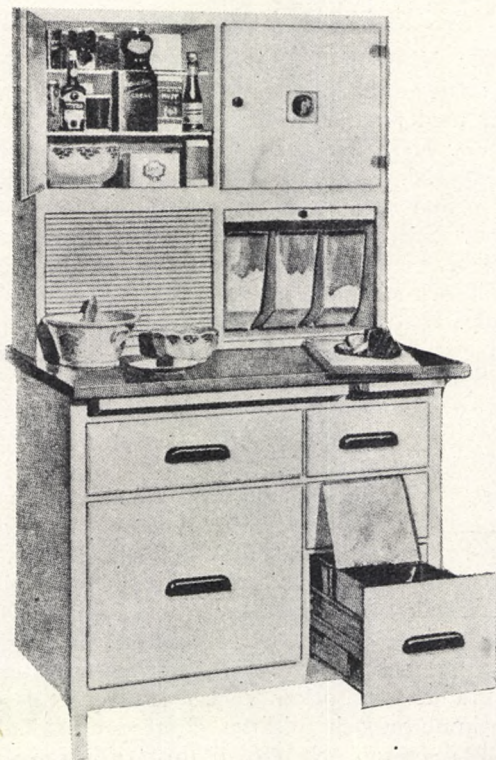
Hembäres direkt till privathushåll.

gom höjd klistra fast linoleummatta. Härför är av stor vikt att detta göres omsorgsfullt. Mattan fastsättes medels ett tjockt lager "spackelfärg", och man måste noga se till

Kajsa-Varg-skåpet.

att den ligger tätt intill väggen utan minsta luftblåsa under. Man bör välja en matta, som är smidig och ej för tjock, samt i lämpliga färger och mönster; någon kakelimitation är särskilt lämplig och ser prydlig ut. Förfaringssättet underlättar renhållningen i hög grad.

Skåpet uppfyllt.

När det sedan gäller detaljerna i inredningen, så är detta ett oerhört digert kapitel, som det icke finnes plats för att här grundligare utforma. För dagen endast några få synpunkter.

Kungsörs

fabriksmärke garanterar
högsta kvalitet för alla

**ALUMINIUM- och
KOPPARKÄRL**

Redan förut i dessa spalter har jag haft tillfälle att närmare tala om diskbänkens inredning, om rengöringsskåp och grytskåp.

Vid inredning av övriga skåp, som äro nödvändiga i köket bör iakttagas, att de, som äro avsedda för träsaker, skola göras luftiga. Träsakerna böra ha sin plats antingen hängande eller också ligga å luftigt underlag. Anbringa t. ex. en spjälhylla c:a 10 cm. under en eller par av de vanliga hyllorna i skåpet. Spjälhyllan blir en bra förvaringsplats för träske-dar, vispar, skärbräden m. m. Eller placera en hylla försedd med små runda hål (ungefär som en ägghylla) på insidan av skåpdörren, det blir likaledes en luftig plats för träske-dar och vispar, när de hänga i hålen.

Ett oeftergivligt villkor för ett väl inrett skåp är, att dörrarna skola gå upp helt, gångjärnen alltså fästade direkt vid skåpets gavel samt att det är fritt från skrymslen eller "trösklar". Ett önskemål är, att hyllorna må-las eller beklädas med linoleum eller vaxduk, som klistras fast meddels draglim (alltså inga stift!). Det vill säga, att hyllorna skola förses med ett tvättbart material, så att man slipper papper, som skrynklas, fläckas och måste bytas "titt och tätt". För koncentration i arbetet är även placeringen av redskap, arbetsbord, bänkar m. m. i köket av stor vikt.

En stor hjälp, när det gäller att åstadkomma en koncentrerad arbetsplats, är det sinnrika skåp, som Åtvidabergs Industrier släppt i marknaden under namn av "Kajsa Varg". I stället för att ha arbetsbordet placerat på ett håll i köket, redskapen på ett annat, förråds-burkar på ett tredje och bakbord med bakattal-raljer kanske på ett fjärde ställe m. m., så vinner man med Kajsa Varg, att alla dessa saker förenas på en och samma plats, och härigenom kan givetvis många steg och mycket tid och arbete inbesparas.

"TEKA"
ZINK PUTS

DET YPPERLIGASTE PUTSMEDELET FÖR ZINK SÅSOM DISKBÄNKAR, BALJOR, HINKAR M. M.

BEPRÖVAT och ERKÄNT.

TEKNISKA KOMPANIET

EN VÄLKOMMEN
PRESENT
är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 6 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

Pellerins

står
kvalitativt
högst

tack vare
smörliknande
arom och
konsistens

Bättre
fabrikat
står icke att
uppdraiva.

Lekande lätt
Går hemmets tvätt
För den som har
Patent-Solidar.

Rena kläder,
utan frätande
lutpulver, sli-
tande tvättbrä-
da eller rot-
borste.

Endast god så-
pa i kokhett
vatten.

Fabriken Rurik, Karlshamn.

Vänner av
gott kaffe.

Anmoda Eder leverantör att beordra
och expediera

Triangelns Utställningskaffe

i ½ kg. kartonger à kr. 2: 50, så erhål-
les ett verkligt gott kaffe.

FÖRENADE KAFFEIMPORTÖRERS
ROSTERI A.-B. TRIANGELN.
G Ö T E B O R G.

Billigt kaffe

kan man ännu få genom att vanligt
kaffe blandas med god kaffetillsätt-
ning, då det blir gott, hälsosamt
och drygt.

VICTORIA-Kaffetillsats

tillverkas av oss sedan mer än 30
år och är den enda kaffetillsättningen
i Sverige, som bibehållit sitt
goda renommé både före, under och
efter kristiden. Gör ett försök. Pris
endast 20 öre paketet.

A.-B. Förenade Cikoriefabr., Malmö

Åderbräckstrumpor

1:a Engelska Gum-
mistrumpor, bästa med-
del mot svullna ben.
a-d Fot, Vad & Knä
a-f Fot & Vad, b-f Vad-
stycke, a-b Fotstycke,
f-d Knästycke. Upp-
giv benets mått enligt
vidstående mått-tabell
och vid köp av endast en
strumpa om till höger
eller vänster ben. Hus-
hållshandskar av gummi
högsta kvalitet. Kr. 3:—
pr par. Storl. 6, 6½,
7, 7½, 8½.

GUSTAF HJELM & C:o,
Sjukvårdsaffärer: Mästersamuelsg. 46.
Norr tullsg. 8 A, Stockholm.
(Till landsorten mot efterkrav.)

Giv barnen plättar!

Kockums
PLÄTTJÄRN N°2

släta, fina o. starka, med lagom stora hål

Försäljas av hrr Järnhandl. o. Bosättningsaffärer, Kockums
Jernverk, Källinge. Försäljningskontor: Stockholm,
Drottninggatan 57, 3 tr., Göteborg, Magasinsgatan 22.

Den ena av bifogade bilder visa skåpets tilltalande yttre med sina enkla linjer. Det är helt vitmålat med arbetsskivan i ek. Den andra bilden ger en liten inblick — om också ofullständig — av skåpets inredning. Utrymmet är till det yttersta tillvarataget, och det behövs ett grundligt studium av skåpet, innan man kommer underfund med alla de många praktiska detaljer, det har att uppvisa. Spjäljalu-sierna, som äro anordnade som "dörrar" för överskåpets undre "våningar", äro en verkligt sinnrik inrättning, varigenom mycket av utrymme vinnes. Förråds-burkarna äro av originell typ och lätt och bekvämt åtkomliga. Placeringen av bakkbord, skärbräden, brödlådan och brödkniven är finurligt uttänkt. En sär-skild eloge förtjänar det enkla sätt varpå hörnen i skåpet invändigt avrundats, vilket är en stor fördel, när det gäller att hålla skåpet rent. Ännu en fördel-aktig detalj i detta avseende är en förtent, löstagbar plätskål för uppsamling av smulor o. d., som kommer på bordet under arbetet. Jag kan här icke ingå på alla detaljer av värde men råder alla intresserade att själva besöka Åtvida-bergs utställning i Stockholm, Drottninggatan 41, där man blir i tillfälle att grund-ligt få studera Kajsa Varg.

Det är icke lätt för vem som helst att konstruera praktiska köksinredningar, och jag råder var och en som står inför uppgiften att bygga ett nytt kök eller göra omändringar i köksskåpen att närmare taga reda på detta nya på erfaren-het och grundligt studium byggda skåp. Kanske skulle det lämpa sig att mon-tera in detsamma istället för att låta bygga ett väggfast; och kanske kostnads-förslagen vid en jämförelse inte heller skulle ställa sig ogynnsamma, om man tager fördelar och nackdelar med i beräkningen. Jag slutar med att upprepa: husmo-dern måste följa med sin tid!

VECKANS BJUDNING.
PING-PONG SUPÉ.

Menu.

Sandwiches.

Små à-la-dauber på fisk och räkor med sauce vert.

Kalvschnitzel med brynta champignoner och brynt potatis.

Inkokta persikor med hackad pistachmandel samt mandelspån.

Kaffe och likör.

IDUNS KÖKSALMANACKA (15—21 FEBR.).

SÖNDAG. Frukost: Njure och kastanjer i snäcker eller smågrytor, smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, kaffe eller te. Edebykaka. — **Middag:** Sköldpadd-soppa. Stekta järpar med potatistoppar. Apelsinglace.

MÅNDAG. Frukost: Kall fågel med potatisbullar, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Timbal på kalv med gröna ärter. Små sockerkakor i pastejformar med nyponsås.

TISDAG. Frukost: Stuvad kalvtimbal i plättomeletter, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Kåldolmar med potatis. Crème rouge med gräddmjölk och småkakor.

ONSDAG. Frukost: Kokta makaroner på bräckt skinka med riven ost, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Fiskbullar med okokt hummersås. Syltomelette.

TORSDAG. Frukost: Råbiff med lök och ägg, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Jordärtskockpuré med prinskorv. Spansk bröduppuding.

FREDAG. Frukost: Ägggröra med sockerrotsstuvning och hackad persilja, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Renbiff med hac-kad gurka och potatis. Rostat ris med sylt och gräddskum.

LÖRDAG. Frukost: Morotskotletter med skinksås, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. — **Middag:** Lake kokt i vin med potatis. Laggtårta. Edeby-kaka: 1 ägg, gräde (så att det tillsammans med ägget fyller en kaffe-kopp), 2 kkp. mjöl, 2 tsk. bakpulver, ¼ kkp. socker, 4 bittermandlar.

Beredning: Ägg, gräde och socker vispas kraftigt, tills det blir skummigt. Mjölet siktas med bakpulvret och tillsättes jämte den skällade och rivna bitter-mandeln. Smeten slås i smörad och mjölad form, gräddas i varm ugn och ser-veras varm till te eller kaffe.

Crème rouge (6 pers.). ¾ lit. vatten, 1½ kkp. söt lingonsaft (eller annan saft), ½ kkp. mannagryn, 1½ msk. potatismjöl.

Saft och vatten kokas upp i en kastrull; mannagrynen strös i och få koka 10 min. Då tillsättes potatismjölet uttrört i litet kallt vatten, och krämen får ett hastigt uppkok. Den hålles omedelbart upp i en kruka, som ställes i kallt vatten. Massan arbetas härefter kraftigt med visp c:a 20 min. eller tills krämen blir tjock och porös. Den blir då ljusröd men kan, om man så önskar, färgas med röd karamellfärg. Krämen hålles upp i glasskål och serveras med gräddmjölk.

Okokt hummersås (f. 6 pers.). Köttet av en hummer (helst med rom) eller ½ burk konserverad hummer. 2 dcl. vispgräde, 1 dcl. smält smör (kryddor).

Beredning: Hummerköttet hackas fint, grädden vispas till hårt skum, smöret röres tills det blir vitt. Alltsammans blandas väl, kryddas, om man så önskar,

Hans Majestät Konung Georg
V:s av England hovleverantör.

Med
BOVRIL

gör man delikat buljong,
kraftiga och välsmakande
såser; Bovril ger smak
och styrka åt stuvningar,
frikasséer, entréer o. s. v.

**Bovril är kö-
kets verkliga
ekonom.**

Av SANGALLA té

rekommendera vi
våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

YSTA BRÖD

Inregistrerat Varumärke.

med detta märke

bör finnas på varje smörgåsbora
säljes i alla förstklassiga matva-
ruaffärer.

Tillverkare:

A.-B. FÖRENADE BAGERIerna
— Ystad. —

Kom ihåg
att
CARL BROSTRÖMS
Attiksprit o. Vinättika
stå högst i kvalitet.

Carl Ciberger's Eft.

Lax-, Fågel-, Hummer-, Kaviar-
och Ostronhandel

Slöjdgatan 7 - STOCKHOLM

(Firman grundad 1864)

Tel. 81 66.

Norr 58 86

SOLO-KAFFE
FRÅN
A.B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÄR DET BÄSTA
JAVAKAFFET

och serveras genast. Denna sås serveras med fördel till nästan all sorts fisk samt till färser och kallt kött.

Spansk brödpudding (6 pers.). Korintkaka, mjuk pepparkaka el. dylikt, 1 god vetekaka, 1 del. madeira (el. apelsinsaft), 2 ägg, 1 kkp sultanarussin, 1 msk. succat, 2 msk. syltade apelsinskal, ½ kkp socker, 2 kkp gräddmjölk, 100 gr. smör.

Beredning: Överbliven korintkaka el. dylikt lägges i bitar i madeira eller apelsinsaft. Vetebrödet skäres i skivor, som penslas med smör. En pajform smöras, och däri läggas varvvis korintkakan, vetebrödsstivorna och den hackade frukten, sockret och lite smör. Äggen vispas upp med mjölken och slås över puddingen, som gräddas i varm ugn och serveras övergjutet med madeira.

Morotskottletter (6 pers.). 1 kkp risgryn, 2 kkp. vatten, 3 kkp. mjölk, 1—2 ägg, 4—6 morötter, 2 rödlökar, 1 msk. smör, 1 knippa persilja, vitpeppar, salt, 1—1½ kkp stötta skorpor.

Till stekning: 100 gr. smör. Risgrynen kokas i vatten och mjölk till en tjock gröt. Ägget vispas sönder och tillsättes. Morötterna skrapas, sköljas, kokas mjuka i saltat vatten, mosas sönder fint och blandas in i gröten. Löken skalas, hackas och brynes i smör samt inarbetas i smeten jämte hackad persilja, vitpeppar och salt. Massan bredes ut på vattensköljda fat och får kallna. Med ett glas eller annat runt mått uttages små runda kottletter. Dessa vändas i stötta skorpor och stekas vackert bruna i smör.

Skinksås (6 pers.). 200 gr. rökt skinka (ganska fet), en liten rödlök, 4—5 msk. vetemjöl, 6—7 dcl. mjölk, vitpeppar.

Skinkan skäres i tärningar och lägges i en stekpanna tillsammans med den skalade och finhackade löken. När den är lätt brynt strör man på vetemjöllet och spårder med mjölken litet i sänder under flitig omrörning. Såsen får koka i 10 minuter och smaksättes med vitpeppar.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Finns något medel mot emfysem i lungorna och mot dess vidare spridning? Skulle kanske Rejuven vara bra därför och vägar man använda detsamma utan att rådfråga läkare?

Iduns ständiga prenumerant.
Svar: Då det väl icke är lungemfysemet i och för sig självt som besväras Er utan den lungkatarr som det ofta för med sig, tror jag icke att Rejuven skulle kunna lindra Edra besvär. Om insändaren är till åren kommen, och emfysemet sålunda har sin orsak däri, är det ju tänkbart, att det skulle kunna i någon mån hämma dess vidare utveckling. Ni kan använda det utan att behöva rådfråga läkare. Något speciellt medel mot lungemfysem finns icke.

Fråga: Jag är s. k. oäkta barn,

Ett sedan mer än 10 år provat

och allt mer använt preparat framställt ur frisk hjärn- och nervsubstans.

PHOSPHO-ENERGON

har visat sig vara av mycket god verkan vid samtliga svaghetstillstånd, vid

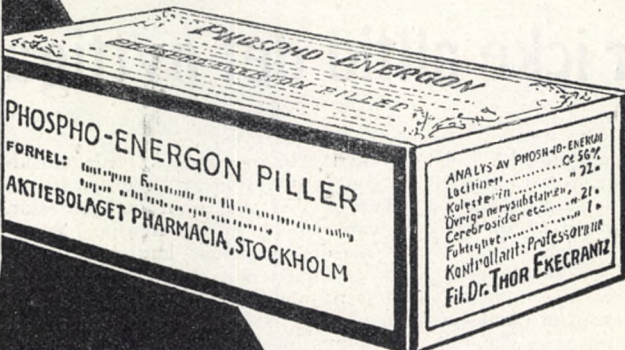
Nervositet Neurasteni
Överansträngning Melankoli

Phospho-Energion höjer snabbt energin och arbetsförmågan, ökar aptiten och bidrager även till en god sömn.

För en överansträngd och försvagad organism är en Phospho-Energion-kur synnerligen välgörande.

Phospho-Energion är ovärderligt för personer med intellektuellt arbete.

Förekommer i form av Phospho-Energion-piller — såväl med som utan järn — i burkar om 100 och 300 piller på varje apotek.

f. 1889, är nu gift har barn. Min mor har ej vidare brytt sig om mig sen jag var helt liten. Hon anses förmögen. Nu undrar jag om jag enligt lagen ärver henne eller kanske mina barn? Ytterst tacksam för svar till

Mångårig prenumerant i Norrland.

Svar: Ni själv och därmed även Edra bröstsvingar, därest Ni skulle avlida före Eder moder, tager arv efter henne såsom om Ni vore hennes barn inom äkten-skap. Ni har alltså även ett barns rätt till laglott.

Fråga: Min flicka (13 år) lider av periodvis återkommande äggvita. 1) Vilken mat bör hon äta? 2) Vilken mat bör hon icke äta. Har någon hört talas om "Indiskt the" för äggvita.

Idunläsare sedan 1902.
Svar: Den "tidvis uppträdande äggvitan" tyder på att er flicka lider av den form av äggvita som ej har sin grund i en föregående infektion och därmed uppstående njurförändringar. (Något som väl f. ö. den läkare förklarar, som haft flickan om hand). Någon speciell diet är i detta fall av intet värde, utan behandlingen skall vara så stärkande som möjligt (närande föda, och om flickan är

klen och blek järn och arsenik samt måttligt arbete).

Fråga: I Idun nr 5 för 1925 finnes avbildad en gungstol från David Blombergs arkitektkontor. Kan Idun upplysa om priset på eller varifrån man kan erhålla en dylik? *Grebmörts.*

Svar: Priset är 135 kronor.
Fråga: Var och till vilket pris finns de apokryfiska böckerna att köpa?

Am. B. V. U.

Svar: De apokryfiska böckerna äro svåra att uppbära ensamma, i förening med en del äldre upplagor av Bibeln finns de emellertid i t. ex. Björck och Börjessons antikvariat till ett pris av ung. 20—25 kronor.

Fråga: Finns i Sverige ålderdomshem för bildade kvinnor, och vad fodras för att bli pensionär i ett dylikt hem?

Åldrande gymnast.

Svar: Om ni är eller har varit bosatt i Stockholm kan ni lämna in ansökan till något av nedanstående hem och adressera er ansökan till Föreståndarinnan: Asylen för Pauvres honteux, Haga-

HUR GENERANDE HÅR-VÄXT ÖGONBLICK-LIGEN AVLÄGSNAS.

Rak maskinen stärker hårväxten och kommer håren att växa raskare och tätare. Depilatoriska medel, som innehålla bariumsulfat förorsaka ofta smärtsamma irritationer, ömhet och hudsjukdomar. Den nya VEET-cremen innehåller icke alls något bariumsulfat eller andra giftiga kemiska ämnen. VEET-stimulerar icke hårväxten och har ingen obehaglig lukt. Man smörjer helt enkelt på cremen sådan den är, då den kommer fram ur tuben, låter den sitta på ett par minuter, tvättar försiktigt av den, och håren komma att vara försvunna som genom ett trollslag. VEET-cremen erhålles hos alla parfymhandlare. Engrosdepot för Skandinavien: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

gatan 2, Danviks Hem, enskilda avdelningen, Finnboða. Hemmet för gamla, Enskede, Ålderdomshemmet Margretelund, Täby.

Er ansökan bör åtföljas av nödiga upplysningar, åldersbevis och rekommendationer av vederhäftiga personer. Om ni känner någon i resp. styrelser, så mycket bättre.

I landsorten finns hem för gamla bildade damer i nästan alla större städer.

Fråga: Finnes i Stockholm något gymnastiskt institut eller någon person som meddelar undervisning i massage och sjukgymnastik åt manliga elever under sommarmånaderna?

Studentbeväring.

Svar: Vid de institut, där kurser i gymnastik och massage givas, börja dessa kurser vanligen på hösten. Under sommarmånaderna givas inga kurser.

Hos doktor A. Kjellberg, Höländargatan 27, givas kortare kurser med början i januari eller oktober.

Möjligen kunde ni genom annonsering finna någon privat utövare av yrket, som vore villig meddela undervisning under sommaren, men någon fullgod kurs kan det inte bli.

Fråga: Jag vill rysligt gärna

tillbringa någon tid i Dalarna, Jämtland eller Lappland. Dels för sportens skull och dels för att jag så gärna vill se litet mer av Sverige än jag gjort. Medel saknas ej men jag har ej några som helst vänner eller anhöriga, med vilka jag kan resa och man har sagt mig att det på alla hotell och pensionat är ett sådant kotteriliv, att det är omöjligt för en ung flicka att komma med. Idun kan väl inte ge mig anvisning på hotell eller pensionat i Jämtland (Åre) eller runt Siljan, där man kan komma tillsammans med bildad ungdom. Har rätt svårt att närma mig folk, d. v. s. kommer mig ej för att presentera mig själv. Men bara presentationen är gjord går det utmärkt. Ordnas det aldrig sällskapsresor till norra Sverige. Är mycket road av skidåkning, ridning och fotvandringar, ja, all slags sport. Spelar gärna Mah Jong och Bridge.

En trevlig vintermånad.

Svar: Sv. Turistföreningen planerar sällskapsresor dels till Jämtland, dels till Lappland i slutet av mars. Under mars månad inträffar också den s. k. "Åreveckan" med sport, utflykter och fester. I Åre har ni Grand Hotell Åre, Fresks pensionat samt Högfjällspensionatet Åre Fjällgård. Prisen äro från 7 kr. pr dag. — Kring Siljan finns många trevliga pensionat: I Rättvik Persborgs pensionat och Siljansborgs pensionat, bekanta för sitt livliga sällskapsliv, samt flera mindre pensionat. Priserna äro omkr. 8 kr. pr dag. — I Leksand Hotell Leksand (gästgivaregården), Pensionat Gläntan m. fl. Priserna 7 à 8 kr. pr dag.

Ni behöver ej vara rädd att ej få bekanta. Det är en sak, som värdinnan bör styra om, även utan en särskild begäran av er.

Fråga: Förra våren, sedan min man förlorat sin syssla, började jag på försök med att sy en liten vara, som kan användas av både damer och herrar. Det har visat sig att idén var god, enär både större och mindre handelshus och affärer i Stockholm beställt mångdubbelt mer än jag hunnit tillverka. Jag vänder mig därför till Idun för att möjligen erhålla ett råd hur jag skall kunna uppbära ett rörelsekapital på 1,000 kronor.

Min man har upptagit order på cirka 2,000 st., men jag äger ej penningar till råvaror och får ej leverera något förrän mitten av mars månad. De bästa rekommendationer och utlåtande från köpare och Sveriges Industriförbund kan erhållas.

Arbetsam familj.

Svar: Bästa sättet är att taga ett lån. Skaffa er säker borgen av två personer, ja, gärna tre, så blir risken mindre för dem, och inge ansökan om lån i Riksbanken eller annan bank. Som ni tycks ha goda rekommendationer och er vara tycks vara inarbetad i marknaden, bör det ej vara svårt för er att ordna med lånet, då det ej gäller en större summa. Det borde kunna gå hos en enskild person mot fullgod säker-

EROBOL

SVAVEL-BADSALT

**EFFEKTIVT
AVMAGRINGSMEDEL**

Smärtstillande vid gikt och reumatisk värk, borttager utslag, kvävstör och pormaskar samt framkallar en behaglig känsla av hälsa och välbefinnande.

BRUKSANVISNING Å FÖRPACKNINGEN.
FINNES Å APOTEK, I PARFYM-, SJUKVÅRDS- OCH KEMIKALIEAFFÄRER.

TEKN. FABR. BORE H.A.B.
TEL. 15391 — STOCKHOLM

PARFUMERIE

FLORA GEFLE

FLORODUL

TVÅL

GÖR HIN FRISK OCH VACKER

KUNGL. HOFLEVERANTÖR

Syster Ella ger 5 lektioner i hudvård

Korta men lärrika.

Det angenäma är icke alltid det nyttiga!

2:a Lektionen

Förra gången framhölls den stora skillnaden mellan en hudcrème, som vid ytlig bekantskap förefaller behaglig och en hudcrème, som efter lång prövning visat sig vara i ordets rätta mening behaglig, d. v. s. välgörande och nyttig för huden. För att riktigt få klart för sig, huru en välgörande hudcrème bör vara beskaffad, bör man sätta sig in i hudens byggnad och funktioner och även studera sin egen hud för att upptäcka, om den har några brister och huru dessa skola avhjälpas.

ka i det försvarsverk, överhudens fettlager bildar. Det är genom infektion av bakterier på sådana oskyddade ställen som oren hud, kvisslor, finnar och vanprydnade utslag uppstå. Syster Ellas Salva är det naturliga hudfettets bästa bundsförvant i kampen mot skadliga påverkningar utifrån. Den innehåller huvudsakligen animaliska fettämnen i sådana proportioner, att blandningen utgöres av en sammansättning av de viktigaste beståndsdelarna i hudfettet. Salvan absorberas villigt av huden, men endast i den myckenhet huden för tillfället behöver. Härvidlag är huden själv den bästa regulatorn. Vad som efter några minuter synligt kvarstannar på huden är obehövlig och borttorkas varligt med en mjuk handduk. Lägg noga på hjärtat, att under den kyliga årstiden, vid långvarig vistelse i det fria, under sporturer och långa bilfärder behöver huden mera fett än annars. Detta gäller i synnerhet vintertid, precis som magen då behöver fetare mat. Huden blir aldrig fnasslig och torr, narig eller spröd, om den vid behov får en ingnidning av Syster Ellas Salva.

Hudens byggnad och uppgift.

Människans hud kan betraktas som ett enda stort andningsorgan genomdraget av milliontal små kanaler, vilka utmynna i överhuden som s. k. porer och som äro i oavslutlig verksamhet för att reglera kroppstemperaturen, upptaga för kroppen nyttiga ämnen och avlägsna skadliga. Genom dessa porer tillföres hudytan ständigt ett för blotta ögat knappast synligt fettlager, vilket har till uppgift att bibehålla huden mjuk och smidig, skydda den mot temperaturväxlingar, samt mot de allestädes närvarande bakterier, vilka bereda sig tillträde genom minsta lilla spric-

het eller borgen. Det behövs kanske ej mer än att visa hur mycket beställningar ni redan har inne.

Fråga: 1) Är det nödvändigt för privatist, att i ansökan till undergående av skriftliga och muntliga prov för studentexamen nämna, att han ämnar ta de skriftliga på våren men de muntliga på hösten?

2) Vilka avgifter skola medfölja ovannämnda ansökan?

3) Måste privatist, som är "grek", undergå prov i matematik för ådagaläggande av att han inhämtat t. o. m. andra ringens kurs?

4) Vilka aktuella frågor, som eventuellt kunna förekomma som ämne till skrivningen i svenska, råder mig Iduns frågoavdelning att sätta mig in i?

5) Om privatist undergår både skriftlig och muntlig prövning på våren och blivit godkänd i den skriftliga, men underkänd i den muntliga, gäller då hans skrivningar till hösten, ifall han då ämnar ta den muntliga omigen? Privatist och "grek".

Svar: 1) Ja, det är nödvändigt. 2) Avgiften är 40 kr., som medföljer ansökan.

3) Prov måste avläggas.

4) Omöjligt att ge anvisning på.

5) Ja, hans godkända skrivningar gälla till hösten, om han då prövar om i den muntliga examen.

Fråga: Tänkte för mina besparingar, c:a 10,000 kronor, köpa mig en livränta. Var kan sådan förmånligast och säkrast erhållas? Har hört att man lär kunna få upp till 10%, då kapitalet ju efter dödsfall tillfaller pensionsgivaren?

Svar: Vid Allmänna Livförsäkringsbolaget utbetalas 10% när kapitalet inbetalas vid 67½ år, och börjar livräntan 3 månader efter inbetalningen.

Vid andra bolag är ungefär samma beräkning. Bäst att begära prospekt från flera olika bolag.

Fråga: Före jul bad jag godhetsfullt om besvarandet av nedanstående frågor. De blevo införda i tidningen, men inget svar. Beder om ursäkt att jag återkommer.

Vore tacksam att få veta var man kan få köpa en trädknappskin, och var man kan få sälja trädknappar?

"Mångårig prenumerant".

Svar: Efter åtskilliga resultatlösa efterforskningar kom er fråga in under rubrik "Läsarinnornas spalt" i hopp om att någon av läsekretsen skulle ha något att svara. Även detta visade sig utan resultat.

På er upprepade fråga är ej annat svar än att ni kan skriva till en firma i Berlin, som tillhandahåller maskiner för knappar i allmänhet. Kanske de kan ha trädknappsmaskiner. Adressen är: Oesterreicher Perlmutterknopf-Industri, Schäferstrasse 6 A.

Angående försäljningen sedan ni kommit i gång med tillverkningen, får ni vända er till sybehörsaffärer, till Bikupan eller dylik.

Fråga: Var kan man få köpa en tavla i färger efter Professor Julius Kronbergs brömda målning "Matilda Jungstedt som Orfeus"? Har för några år sedan sett en dylik (format cirka 30x20 cm.) i en konsthandel i Göteborg, men kan nu omöjligt få tag i den. Finns den kanske i Stockholm? Orfeus.

Svar: Den tavla ni nämner kan rekvireras från Claes Hultbergs konsthandel, Kungsgatan 9-11, Stockholm. Den förekommer i färgtryck ungefär i den storlek ni tänker er och kostar 1 kr.

Fråga: Hur borttages gula fläc-

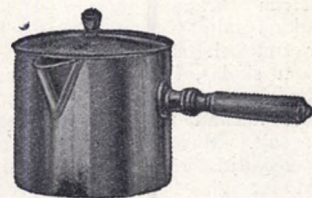
Varje husmor

med intresse för saken får gratis från oss boken

"142 sätt att tillaga bananer."

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till A.-B. BANAN-KOMPANIET STOCKHOLM

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

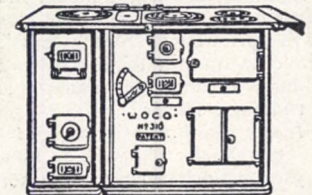
12050a ½ lit. Kr. 11:50
12051a 1 " " 12:50
12056a 1½ " " 15:—

Aterförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget Skandia

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm. Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall, Östersund, Gevle och Karlstad.

Effektivaste vämeledningsspisar

WOCO

Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDerna, Motala.

Den omtänksamma Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Tel. Drottningholm 20 och 190

Vacker ungdomsfrisk by

får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård yttrar dr. Junger: "En skön hud är den yttre förklaringen av den inre fysiska människans. Har huden frisk och livlig färg, förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhetsglans. Björkbalsam är ett av naturen själv erbjudet medel och dess tillförlitliga verkan förklarar av de för huden välgörande aromatiska och eteriska oljor den innehåller. Av alla av mig kända skönhetsmedel förtjänar Björkbalsam förträde.

Pris pr flaska Kr. 4:50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

ADA ZINK-GLANS
ÖRSÄTTING PUTSMEDEL FOR DISKAR OCH DYKUT
ADA ZINKGLANS
RINGA ARBETE
SPEGELBLANKA DISKBANKAR
APPROVAD I GODKÄNT HUSMODERNES PROVKOK

Babyutstyrslar.
Erkänt bästa modell och tillbehör Komplet utst. Kr. 8. Extra fin Kr. 10.—. Fru Thams modell m. eng. blöja och gördel samma pris. Bärmantel Kr. 3.—. Örngott och lakan m. äkta handknypplade spetsar Kr. 8.—. Mönster följer. Clara Lindqvist, Kvarngatan 20, Borås.

貨店 Kinamagasinet
Råsdan 3.50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konst saker, Mattor m. m.
Birgerjarlsg. 10, Stockholm.
Riks - 30 86.

Elektriska Ligghönan.
Nutidens förnämsta elektriska äggkläckningsmaskin. Reservvärmekälla vid event. strömavbrott. Priskurant på begäran.
AKT.-BOL. AGGVITFODER, p. a. Stockholm 17. Tel. 1626.

Tussin
Snabbt, effektivt och naturligt slemlösnande medel vid astma, bronkit, slemstökning, hosta, förkylning. — Berömt och välkänt hos sjuka. — Originalförpackningar å 125 å apotek, drogaffärer eller direkt.
95 = tusendet, sändes gratis, Broschyren om Tussin.
Fru Hedvig Lindholm
Upplandsgat. 68—149, Stockholm.

Herrar Annonörer!
Vill Ni träffa Fryksdalens och Norra Värmlands talrika och burigna befolkning bör Ni annonsera i

Sunne-Tidningen Fryksdals-Posten
vilken på grund av sin stora och jämna spridning är ortens förnämsta annonsorgan. Infordra offert från Sunne-Tidningen Fryksdals-Postens exp., Sunne, Tel. 256.
VÄRMLÄNDINGAR och FRYKS-DALINGAR! Stifta bekantskap med den pigga och vakna Sunne-Tidningen Fryksdals-Posten, som utkommer 3 gånger i veckan. Modernt format och trevligt innehåll.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET STOCKHOLM
Huvudaffären: Klarabergsg. 54
Fyllialen: Riddaregatan 17
Tel.: 2123, 4061
Telefoner: 72565
N. 93, N. 993
Nor 647
Utför alla slags Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Så fort Edra smätningar blivit så stora att de kunna börja med fast föda giv dem Örebro kex! Det må de väl av. Ty Örebro kex med sina rena ingredienser är en hälsosam och lättsmält lækkerhet.

Örebro
KEX

kontrollerade tuberkelfria BARNMJÖLK å förseglade glasflaskor

För återförsäljare: Telefoner: 70 41, Norr 70 41

Rottingstolar iflätas.
Hantverks hemmet för blinda kvinnor. Klara Ö. Kyrkog. 3. Sthlm. Tel. 133 71.

Thermogène

är ett verksamt smärtstillande medel vid rheumatism, ryggsnitt, hosta, bronchit, inflammation i hals och njurar, styvhet i halsmuskulerna samt förkylning.

Begär i närmaste apotek, färg- kemikalie- eller sjukvårdsaffär vår förseglade originalförpackning, bärande tillverkarens nedanstående signatur.
Kronor 1.25 pr paket.

J. A. S. Jansen

kar av "4711" å en vitlackerad byråskiva?

Svar: Fläcken kan bli något ljusare, sedan den lackerade ytan är tvättad, borstad och torkad, gnides över med en blandning av slammad krita och vatten.

Fråga: Med anledning av ett svar på en fråga angående s. k. Månadsstenar, infört i senaste numret av Eder v. tidning, tillåter undertecknad sig göra en vördsam förfrågan, varifrån lämnade upplysningar äro hämtade. enär de ej överensstämna med Nordisk Familjebok. Vilket bör man ställa sig till efterrättelse? "Juni".

Svar: Troligen kan man varken rätta sig efter den ena eller andra uppgiften om de s. k. månadsstenarna. Det är ju blott ett gammalt skrock. Någon verklig inverkan på ens liv kan en sten, om än aldrig så ädel, absolut int ha. Om uppgifterna skilja sig just för er månad, får ni väl omväxlande bära båda stenarna.

Det vackraste minnet.

Du käraste, minns du hur månen däruppe bland stjärnornas vimmel; genom fönstret, där luckan i vinden slog såg den ned på oss från sin himmel. Men min himmel var du, och vår gick i leende blom den gången, fast vintern där ute bland trädgårdens snår höll all världen förfrusen och fången.

När natten står skum bakom rutor grå och du ligger sömlös och tänker och skuggorna tätna kring vägg medan brasan förkolnande blänker, då kanske att tyst genom rummets frid dina minnen kring bädden smyga — Tillbaka till leende lyckotid dina irrande tankar flyga.

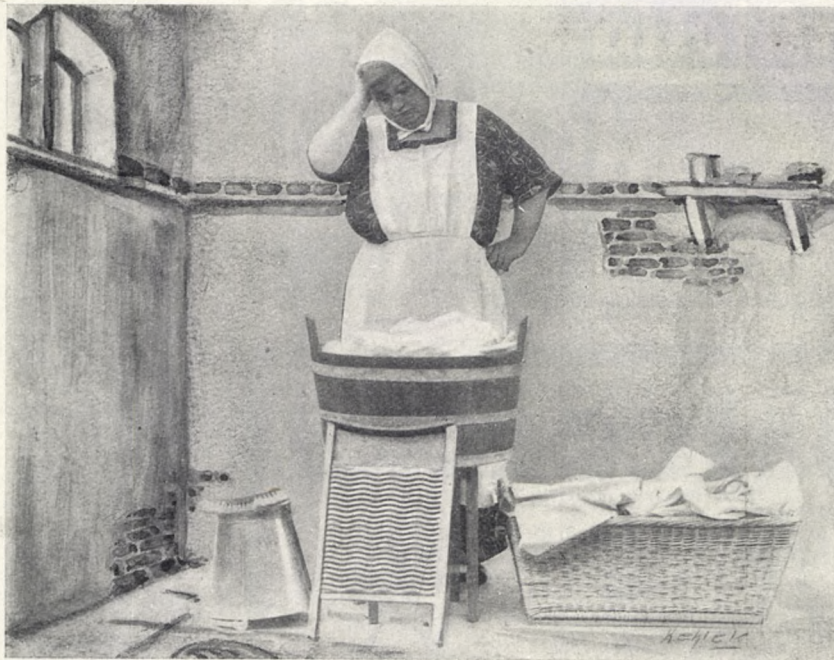
Och var jag än vandrar i fjärran land långt, långt bortom land och vatten skall du sända en hälsning, som ingen band på tankarnas vingar i natten. Jag vill stanna och lyssna i vindens sång jag vill bedja en bön i mitt sinne och viska välsignelsen än en gång till mitt vackraste ungdomsminne.
Josef Hedebo.

Kulturhistoriska småbilder.

Kisa-Mor — en naturläkare med framgång.

Maria Jansson eller Kisa-Mor, såsom hon kallades av folket, var en genom sina kurer över hela vårt land känd kvinnlig naturläkare under början av förra seklet. Hon var född 1791 i Hardemo socken och dotter till en för sina sjukdomsrecept allmänt känd förmögen bonde, kallad Läke-Jan. Till en av förfädren ärvd skatt av gamla folkrecept hade denne lagt ett långt livs många erfarenheter och rön som folkdoktor, och dottern Maria kom att under hans verksamhet intressera sig för den folkliga läkekonstens utövning.

Hon började tidigt praktisera, och hon greps så av intresse för sitt verk, att hon beslöt att leva ogift för att kunna helt ägna sig däråt. Då hon av fadern senare tvangs till äktenskap, ledde detta

Bort med borste och tvättbräde! Tvätt förr i tiden betydde:

Upp i ottan med en mödosam dag framför sig, och när dagen var all — av luten förstörda händer, ont i rygg och leder av all borstning, strubbing och flappning. Allt tröstlöst . . . Och tvätten blev ej heller bra. Jefe att undra på, om tvätten förr betraktades som ett nödvändigt ont.

Tvätt nu för tiden går

som en lek. Man låter helt enkelt Persil tvätta åt sig. Därvid besparar man kläderna en nötande och förstörande behandling, sig själv mycket, tungt arbete och ernär med ringa besvär och kostnad ett makalöst gott resultat: en ren, härligt doftande tvätt.

Men se alltid till,

att Ni får Persil — det bästa tvättmedel. Husmodern kan känna full trygghet för kläderna vid tvätt med Persil, och tvätterskorna vilja ej veta av annat tvättmedel, sedan de en gång provat

Persil

Pris 50 öre pr paket.

Lägg först i blöt i HENKO — Henkels tvätt- och hushållssoda — så underlättas och förkortas tvättningen ytterligare, oavsett tvättmetoden.
Pr paket 20 öre.

Representation i Sverige:
STOCKHOLM, Engelbrektsg. 35 B. Tel. N. 285 13.

endast till skilsmässa, varefter Maria återupptog sin avbrutna verksamhet som naturläkare.

Kvacksalverska torde man icke kunna beskylla henne för att ha varit. Hennes läkemedel voro alltid de enklaste, och hon anlidade alltid apoteken vid behov av mera sammansatta medikament.

Till hennes gård i Horns socken i Östergötland kommo personer från hela landet, ej minst från huvudstaden, och särskilt åren 1824 och 1825 kom hon att bland sina patienter räkna medlemmar

ur allra högsta kretsar. Detta förtroende, som kom henne till del från uppsatt håll, ledde f. ö. till att hon examinerades av läkare och Sundhetskollegium i Stockholm, varvid hon erhöill tillstånd att utöva läkarekonsten.

Med hänsyn till förhållandet, att examinerade läkare givetvis då lika litet som nu fördrogo s. k. kvacksalvare, må det framhållas huru en av de mest kritiska bland läkarna efter denna examen uttalade sitt beklagande av, att Maria Jansson ej hade vetenskaplig un-

derbyggnad som komplement till sina stora naturliga förutsättningar för läkarekallet. Hennes instinkt och läkareöga gjorde henne nämligen mera lämpad än många examinerad, förklarade han.

Maria Jansson var vid sidan av sin läkarverksamhet även intresserad av praktiska värv. Hon skötte om sin gård med reda och framgång och ägnade sig därjämte personligen åt en hel del slöjder och hantverk.

Hennes samtid belönade henne ej endast med förtroende och er-

Pärmar

i rött klotband med guldtryck

1924

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från

IDUN

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kronor 2:25 + porto 80 öre. Likvid i postansvining eller mot postförskott.

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Rosa centifolia

Den markerade
Roses Duft fullt
starkt naturligt
gengivet

Originalflaskor i etui kr. 4.50, 2.—
Parfumer, Tvålar, Hårvatten,
Crème m. m. parfumerad m.
Rosa centifolia fås i alla fi-
nare parfymaffärer.
Parfumerade kort gratis.

Ensamförsäljare för Skandinavien
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

J.F. SCHWARZLOSE-SOHN
BERLIN

Allcock's

Etablerad 1847.

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND.

Världens Mest
Betydande Utvärtes
Läkemedel.

Smärtor i Ryggen.

Intet plåster kan jämföras
med Allcock's. Förmår starka
klena ryggar mer än någon-
ting annat.

Smärtor i Sidorna

lindras hastigt av Allcock's
Plåster på samma gång som
det stärker sidan och återstäl-
ler energien.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säljes i alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhållst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behov av ett piller,

TAG DA
UTAV

Brandreth's Piller

Fullkomligt
vegetabiliska.
(Est. 1752.)

Vid förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning, etc.
Försäljes hos alla Apotekare.

726 a ALLCOCK MANUFACTURING Co., Birkenhead, England.

Sanokapslar

äro för nervöst disponerade och svaga personer ett verkligt livselixir, som på kort tid återupp-
rättar nervsystemet, alstrar energi, hälsa och lev-
nadsmod. Undanröjer överansträngningar, miss-
mod och sömnlöshet. För kroppsligt svaga,
liksom för alla personer i övergångsåren medför
intagandet av 1 Sanokapsel dagligen de mest
angenäma och välgörande, bestående verkningar.
Anbefallas av läkare. Finnas å alla apotek och
kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

Försök en SANOKUR!

DEN känslan övergår alla andra.

kännande. Då hon avled efter-
lämnade hon en förmögenhet på
den för den tidens förhållande stor-
slagna summan av innemot 60,000
rdr. Och hon hade då gjort sig
känd för en viss storslagenhet och
för att alltid ha hållit ett gott och
välförsett bord.

BOKNYTT

En bok för teatervänner. Unge-
fär samtidigt som författaren firade sin 75-årsdag föreligger i bokhandeln 6:te bandet av Nils Personnes "Svenska Teatern", behandlande Karl-Johans-tiden 1832—1835. Det stora lika lärda som intressanta verket av svenska scenkonstens doyen bär liksom de föregående delarna vittne om det djupt kulturella som präglar Personnes hela konstnärliga verksamhet och om grundligt förtrogenhet med vår teaters historia. Det är inga överord, om man säger, att Svenska Teatern i sitt slag blir en enastående källskrift för framtidens teaterhistoriska forskning. Samtidigt är verket underhållande och alltigenom präglat av författarens spirituella personlighet. Texten prydes av en mängd intressanta, delvis unika bilder.

25 år på Ceylon är namnet på en bok som förtjänar att läsas av alla för vilka detta tropikernas paradiset har sin stora tjuskraft. Besöket på ön blir desto angenämare när man har en så framstående ciceron som Hagenbeck vilken under ett kvartsekel bott på Ceylon och upplevat en mängd spännande äventyr under sitt arbete på att insamla vilda djur till Europas Zoologiska trädgårdar. Land och folk skildras på ett ypperligt sätt och inte blott djurvänner ha stort nöje av boken, som är utgiven av Natur och Kulturs förlag, översatt av Birger Mörner och försedd med ett förord av samma sakkunniga hand.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

O. P. J. har sänt en rätt varmt känd om också inte i alla delar formfulländat skriven dikt Hembygdsskogen vars första strof må anföras som prov:

Min hembygdsskog vad du är
skön,
du tanken på det ädla minner,
din raka fur, din gran så grön,
all tidens ondska vid din åsyn
svinner.

Jo om det vore så väl ändå!
Landsortsfru. Var vänlig insänd adress så besvaras frågan om årgångarna direkt.

Steve har sänt en dikt börjande så här:

Det stinger i hjärtat ett törne
som ofta jag känt där tillförne
en känsla så ljuv och så öm —
Härpå kan Brevlådan endast svara:

O skald! Både Fallström och Mörne ha skrivit sådant tillförne — att tryckt bli är bara en dröm.

Ung skånska. 1) Hon är katolik. 2) Är fränksild. 3) Texten var som ni förmodar felaktig. 4) Numera är handkyssandet ifråga bortlagt.

EXP. BREVLÅDA.

Signatur "Ständig julklapp". Idun kommer ej i korsband. Ja, vi hava å Edert postkontor verkställt pren. å B. uppl. för Eder räkning.

Aktiebolaget Nådhammarbodlarna

24 VALHALLAVÄGEN 24
Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 310 61.
STOCKHOLM.

Försäljer i parti och minut:

Oskummad mjölk
Barnmjölk (tuberkelfri kontrollmjölk) Extra fin visp- och kaffe-
grädd. 1:ma SMÖR.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och barn utföres som specialitet förstklassigt i alla moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerén.
Luntmakareg. 99, 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 13889.

Tvätt och Strykning

emottages. Gardiner tvättas, spänns och stryks. Tvättcentralen, Tunnelgatan 17, Stlm. Tel. 22 59. Norr 1 17.

Filter och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Ostorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A. Stockholm. Telef. N. 91 72.

Vid behov av

linnevaror, allmogevävnader, filter, bomullsvaror m. m.

tillskriv undertecknade. Vi föra uteslutande hemslöjdsvaror och därmed likställda av bästa kvalitet. Priserna i förhållande till kvaliteten trotsa all konkurens. Driftiga ombud antagas å de platser som ännu ej äro representerade. Vidare meddelanden genom

MARKS TEXTILINDUSTRI
Björketorp.

Sydsvenska Banken

Ställning den 31 januari 1925.

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	3,671,029: 70	Aktiekapital	34,000,000: —
Obligationer	7,945,302: 50	Depositions- och kapitalräkningar	70,842,295: 02
Fastigheter	6,835,795: —	Sparkasseräkning	43,289,044: 01
Inventarier	100: —	Giro- o. löpande räkn.	29,850,576: 13
Låneräkning	81,153,374: 63	Postremissväxlaräkning	2,523,830: 33
Växlar	37,539,905: 20	Inhemiska banker	8,085,886: 58
Kredit- och löpande räknningar	25,013,986: 96	Utländska banker	2,622,557: 81
Inhemiska banker	1,110,050: 87	Andra räknningar	3,504,379: 19
Utländska banker	8,117,843: 75		
Andra räknningar	23,331,180: 46		

Kronor 194,718,569: 07

Kronor 194,718,569: 07

Låt veta att Ni existerar

Trots att det i dessa dagar en hel del dugligt folk gå utan arbete, så finnes det dock de som söka folk i olika befattningar och anställa dem också i sin tjänst, bara de få tag i lämplig person. Är Ni säker på att Ni kan något, så begagna tillfället att bringa Eder i erinran genom en annons i Göteborgs Morgonpost, som läses över hela västra Sverige. Det är många som fått goda platser genom Göteborgs Morgonpost. Att icke annonsera vittnar ofta om bristande energi. Platssökande annonser kostar endast 80 öre per cm. Detta billiga pris gör att Ni får en annons av i allmänhet lämplig storlek för Kr. 1,20 som kan insändas i frimärken.

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

För allt kärleksfullt deltagande vid vår älskade moders, Fru *Augusta Hellberg*, bortgång och för den vackra blomstergården vid hennes bår frambära vi härmed vårt varma tack.

Barnen.

IDUNS KOKBOK

Av *ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND*

12:te upplagan

Fullständigt omarbetad och utvidgad

IDUNS KOKBOK

Pris kr. 6:—

Ombärlig för alla svenska hem

Rikt illustrerad - Trefärgstryck

Innehåller 1,144 tillförlitliga recept. Anvisningar vid Syltning, Konservering, Dukning och Servering.

Nyhet:

Anvisningar att använda **Gasspis** eller **Gasugn** vid alla recept för stekning och bakning.

Rekvirera genast från närmaste Bokhandel eller direkt från **IDUNS EXPEDITION, Stockholm.** Mot postförskott. Portofritt.

LEDIGA PLATSER

Bildad flicka

erhåller den 1 mars plats som ensamjungfru i liten familj i mellansvensk stad. Nybyggd villa med nutida bekvämligheter. Eget rum. Svar med foto och löneanspråk till "Hjälpen och sällskapet", Iduns exp. f. v. b.

Befattningen som

instruktions-sköterska

vid sjuksköterskeskolan vid länslasarettet i Uddevalla kungöres till ansökan ledig. Tillträde 14 mars. Löneförhållanden: lön per år 1000 kr. med 3 ålders-tillägg à 150 kr. efter resp. 3, 6 och 10 års tjänstgöring. Kostp. under en månads sem. 75 kronor. Ansökan åtföljd av åldersbevis och läkareintyg samt handlingar utvisande sökandens kompetens insändas före 28 februari till Läsa-rettsläkaren, Uddevalla.

Barn emottages

vid Sturehovs barnhem. Telefon Norrborg 20.

Lärarinna

i trädgårdsskötsel vid Fredrika Bremer-Förbundets lantushållningsseminarium å Rimforsa antages för återstoden av läsåret.

Närmare upplysningar ang. anställningen meddelas av Styrelsen för seminariet, adr. Rimforsa, dit även ansökningarna böra vara insända före 20 febr.

I gott hem har Ni största utsikt att komma om Ni annonserar i den värmländska medelklassens stora nyhets- och annonsorgan *Wermlands-Tidningen*, Karlstad.

PLATSSÖKANDE

Var skall jag finna

ett kärleksfullt hem (helst där egen dotter saknas) där jag kan vara till hjälp och sällskap? Har genomgått Vinslöfs slöjdskola ett år, samt även sjukvård. — Intresserar mig lite för vävning, har varit elev hos fröken Fjæstad i Arvika nära två år. Husliga sysslor tycker jag är mycket roligt. — Min ålder är 25 år, är ej den moderna jazzflickan, men ändå är jag glad och ser livet med en ljus blick. Svar till "Plikttrögen", Iduns exp. f. v. b.

Barnkär 18-årig flicka

önskar plats början av mars eller senare, i god vänlig familj, helst präst- eller herrgård, att vara behjälplig med husliga sysslor, samt vården av barn (ej under 1 år). Något liten lön önskvärd. Svar märkt "Barnvårdskurs 1924", Iduns exp. f. v. b.

Sjuksköterska

söker plats som undersköterska på lasarett, på läkarklinik eller i privat sjukvård. Svar till "Sjuksköterska 23 år", Iduns exp. f. v. b.

Ung, bildad, musikalisk,

barnkär flicka,

kunnig och mycket intresserad av alla slags vävning, sömnad, bakning och övriga hushållsöromål, önskar plats omkring 1 mars i god, vänlig familj, helst i mellersta Sverige. Goda referenser finnas. Lön önskvärd. Svar emottas tacksamt under adr. "21 år", p. r. Wedevåg.

Blivande skolkökslärarinna

önskar för vidare utbildning plats som husmors hjälp. Svar till "Familjemedlem 20 år", Iduns exp. f. v. b.

Som sällskap

åt äldre, finare dam, önskar bildad, språkkunnig flicka plats. Musikaliskt och litterärt intresserad. Medföljer gärna på resor. Små anspråk. Svar märkt: "Skånska 23 år", Iduns exp. f. v. b.

Ex. Sjuksköterska

önskar plats, privatvård eller å Anstalt nu eller senare. Svar märkt "Syster 27 år", Iduns exp. f. v. b.

Som trädgårdselev

söker flicka plats. Event. sköta mindre trädgård. Svar till "Skånska 24", Iduns exp. f. v. b.

I god familj

under erfaren husmoders ledning önskar förlovad flicka, som genomgått husmodersskola med barnvård, plats. Svar till "Fritt vivre" Fack 147, Gävle.

D:r A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm
Behandling av
reumatiska åkommor.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs begynner i början av sept. Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Elektro-Medical

Kungsgatan 13, N. 244 65.
Förnämligaste Fysikaliska Bad-Kuranstalten i Stockholm.
Moderna elektriska behandlingsmetoder. Avmagringskuror.
Systemet garanteras effektivt och absolut utan konkurrens i Sverige.

Gratis!

Fotoavtryck (en min.) för bedömande av normal eller missbildad fot. Allt för fötterna och deras vård. Utprovas av specialist.

Sjukvårdsmagasinet "SUPERBE", Jakobsbergsgatan 6, STOCKHOLM.

Damernas bästa

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toiletartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 15% extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Gratis prislista.

CITY ENGROSLAGER Avd. 1 med butiker i

Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott. Postf. 622. Stockholm I.

Mattis Kosacks Skola

Arsenalsgatan 14, Stockholm. Tel. N. 26457.
Sömnad. Handarbeten. Målning.

!:a kl. syateljé

emottager elever i klädn.-sömn. fr. d. 16 febr., inack. kan erh. Fru I. Lindgren, G:la Brogatan 27, 2 tr., Stockholm. Tel. 22076.

Sjuksköterskor.

Fredrika Bremerförbundets Jönköpingskrets kommer att starta en

Sjuksköterskebyrå

och kunna sjuksköterskor, som önska tillhöra en sådan byrå, insända sina ansökningar till ordf. i Fredr. Bremerförbundets styrelse i Jönköping.

OBS! Endast av Med.-styrelsen godkända sköterskor kunna inskrivas.

Bensintvätta

kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej endast av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-näringssalt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

2 Junge Schwedinnen

die deutsche Sprache erlernen vollen, finden Aufnahme in gutem Heim. Näher durch frau Bankdirektor Kluge Celle 1/Hann. Stechbahn 8 I.

Gäster

mottagas å Fliseryds Herrgård. Pris 125 kr. pr mån. Alla nutida bekvämligheter, även jakt. 10 min. till station. 4 km. till Ruda. Upplysningar lämnas under adress Anna Molin, Fliseryd Ek-hult, Tel. Fliseryds gård nr 1.

Porslins- och Sidenmålning, Gyllenläder, Läderplastik.

Porslin, Färger, Bränning och beställn. emottagas. Individuell undervisning. Tel. N. 13062. Nordberg och Petersons Målar-skola, Smålandsgatan 38, Stockholm.

Femina

Nya kurser i kläd- och llnnesöm, bankläder, broderier börja 1 mars.

5 Engelbrektskatan. Tel. 20 12.

Prospekt på begäran.

Trädgårdsskurs

för kvinnliga elever vid

Torshäll, Leksand,

1 apr.—31 okt. — 18:e kursen. Extra elever även på kortare tid. Vegetarisk kost. Ref., prospekt och vidare upplysningar på begäran. Riks 194.

LILLIE LANDGREN.

OBSERVERA!

Önnestads Kvinnliga Folkhögskola

Kurser 4 mån. från 21 april, 2 avd.

Önnestads Kvinnliga Trädgårdsskola

7 mån. kurs från 10 mars.

Ang. friplatser och stip. se prosp. Sändes mot 30 öre i porto genom

Rektor YNGVE MELANDER, ÖNNESTAD.

Folkhögskolan, Ölands Skogsby.

4 mån. kurs för unga kvinnor

börjar inst. 4 maj i den naturskönt belägna folkhögskolan i Skogsby å det sommarfagra Öland med undervisning i allmänbildande ämnen, hälsolära och sjukvård (Röda Korskurs) samt uti enklare och finare matlagning, slakt, bakning, trädgårdsskötsel och konservering samt uti olika slags sömnad och handarbeten, vävning, enklare och konstvävning, knyppling, fransflätning och växtfärgning. Billig helinackordering å skolan. Mindre bemedlade elever erhålla statsstipendier och befrielse från skolavgift. Platser ansökas. Prospekt och upplysningar lämnas av rektor G. R. BERONIUS Ölands-Skogsby.

Sällskapet Barnavårds utbildningsanstalt

Stadshagen, Stockholm.

4 månaders kurser i barnvård. Nya elever mottagas den 1: sta i varje månad. Elevavgift: kr. 125 i månaden för undervisning, föda och bostad. Inträdesfordringar: fullständig folkskolebildning, minst 17 års ålder. Ansökan om elevplats ställes till föreståndarinnan och bör vara åtföljd av frejd- och läkarebetyg, avskrift av skolbetyg och rekommendation av trovärdig person. Styrelsens ordförande är H. K. H. Prinsessan Ingeborg. Anstaltens föreståndarinna är fru Alette Béen, anstaltens läkare, D:r Arthur Fürstenberg.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Göteborg: Göteborgs Aftonblad.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Norra Västerbotten.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Nord-Sverige.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Tranås: Tranås Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten.

Östersund: Östersunds-Posten.

Andersson 231

Till värdad dress
hör sko med högsta glans som finns.
Vår stins han vet, varmed den vinn-

VIKING

Industri A.B. Viking, Örebro ~ Kungl. Houleverantör

Gyllenhammars

HAVRE-MUST

HÅLLER KROPPEN
UNG OCH SPÄNSTIG

"Hallå —

och så var det $\frac{1}{4}$ kg.
kaffe av den vanliga
sorten och ett paket

Kaffetillsättning."

RICH^s kaffetillsättning

i paket à $\frac{1}{16}$ kg. Kr. 0:13

„ à $\frac{1}{8}$ „ „ 0:25

RICH^s Mocka kaffetillsättning

i paket à $\frac{1}{20}$ kg. Kr. 0:13

„ à $\frac{1}{10}$ „ „ 0:25

RICH^s Mocka kaffetillsättning giver
en särskilt mild men ändå kraftig arom.

Glöm icke att beställa så nästa gång! Det blir
till fördel för smaken, hälsan och ekonomin.

A.-B. ALFRED BENZON & Co

MALMÖ - STOCKHOLM - GÖTEBORG

R. 45